

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Parlamenti lázadás

Írta: Dr. Kmetty Károly.

A magyar koalíciós pártoknak és az ugynevezett horvát-szerb koalíciónak fegyverbarátsága nem vélt gyors véget érni. Eltűnt, mielőtt használt vagy ártott volna az anyaország és a részek ügyének, mielőtt gyümölcsöt hozott volna bármelyiknek.

Azt mondhatjuk hál' Isten, hogy ily hamar szűnt meg a barátság, mely mint a következmények mutatják, teljes rosszhiszeműséggel és gonosz mentális rezervációval köttetett a horvát-szerb koalíciók részéről, kik egy „Societas Leonina” remélték a magyar függetlenségi párttal való szövetségés színe alatt, nem kevesebbet vártak abból, mint velleitásoknak, üres álomképüknek, a horvát államnak megvalósítását.

Bizonyos már most, hogy a közjogtagadás terén semmiféle túlzó horvát töredék, a Frankok, a Starcsevicsék, a Strossmayer-hivek sem produkálnak merészebb koncepciókat és idétlenségeket, mint ezek a mi rezolúciós jó barátaink, kikre méltán mondhatjuk, hogy ments

meg Uram tőlük, majd ellenségeinkkel elbánunk mi magunk is.

Támogatást ígértek Ausztria ellen, támogatást az osztrák szoldateszka ellen, horvát vezényszó ellenében segítettek volna talán a magyar vezényszó kiküzdésében is, de cserébe nagy árt, horribilis magas árat vártak, várták azt, hogy majd el fogjuk nézni, hogy szerény autonómiájukat állami különállássá fejleszszék, hogy a horvát államiságot az 1868. XXX. törvénycikkbe belemagyarazzák, hogy a magyar állam egységét megbontsák, a magyar szent korona területi és politikai integritását tönkretégyék.

Azt hitték ezek a koalíciós jóbarátok, hogy elérkezett az idő nemcsak arra, hogy a Pliverics-féle hamis és rosszhiszemű tantételek valóságra váljanak s életre keljen a horvát állam, de arra is, hogy Dalmácia hozzácsatolásával és esetleg Bosznia közelebb vonásával — mit a magyar országgyűléstől szintén reméltek — a nagy horvát állam köze jövőben phönixkép kikeljen.

Nohát, tisztelt horvát testvérek, Szent István örökének ilyen elherdálásába nem megyünk bele s aki ezt akarja, aki ilyen velleitásoknak és szörnyeszmékek elismertetését a parlamenti szó-lásszabadsággal való visszaélés eszközével ki akarja kényszeríteni, azzal mint lázadóval kell elbánni, azzal alkudozni nem szabad.

Önök szerb-horvát koalíciós és rezolúciós urak, a horvát állam eszmé-

nyét már ténylegesítik is, azt a magyar birodalom országgyűlése előtt mint realitást festik, tiltakoznak az államegység ellen, mely pedig nemcsak jogi, de intézményes valóság; proklamációkat bocsájtanak a horvát-szlavon néphez, hogy külön államiságot végsőig védelmezze és önöket cserbe ne hagyja; tüzet kiáltanak és annak oltására segítségre hívják Spincics urat és az osztrák dél-szláv czimborákat; kijelentik, hogy nem ismerik el bánul a koronás király által alkotmányosan kinevezett Rakodczayt. Hát mi más ez, mint az egységes és oszthatatlan magyar állam és haza elleni lázadás.

Az Önök Horvát állama a holdban van. Csak ott lehet olyan állam, melynek nincs állampolgára, mert azt csak nem tagadják, hogy Önök magyar állampolgárok, épp úgy, mint elődeik, kik a „hungarus” elnevezés alatt mint horvát-szlavon honfiak mindig értendők voltak. Önök az 1868. XXX. t.-cz. nyílt megsértésével ezt a magyar állampolgárságot magyar-horvát állampolgárságra keresztelték el; ez törvénytétel, mert Önöknek az állampolgárság ügyét autonómiájukon belül szabályozni épenséggel nem szabad, tehát annak más nevet sem adhattak.

A törvénytelen és semmis, magyar-horvát állampolgárságot” Önök azután megteszik kettős állampolgárságnak,

A társországi községekben illetékes magyat nemeseket és magyar főurakat

Az utolsó óra.

Írta: Miklós Jenő.

(Utánnomás tilos.)

— Most jött haza a fővárosból és mi volt a foglalkozása? — kérdezte az orvos és nagyon csóválta hozzá a fejét.

A beteg kissé összeborzadt s még jobban magára huzta a vastag gyapjutakarót.

— Mindössze negyvenöt éves vagyok orvos ur. Mi lehetett volna a „foglalkozásom”, amit most a noteszébe bemondanék. Hiszen alig tanultam meg járni a sok csuszó-mászó emberi szörnyeteg között. Mi a foglalkozása egy kicsi gyereknek? Föl és alá topog a szobában, el-esik, beveri az orrát. Sir, újra feláll s két araszszal talán magasabb, mint a sima föld, de még szép kényelmesen elcsúszhat az asztal alatt. Hogy foglalkozik-e ilyenkor valamivel? Mindenesetre. A szájához kapkod, mindent magába töm s az ablakon át fölpislog az égre. Néha beleül abba a fénytócsába, melyet a napsugár csapott a lába elé, belepaskol és hogy nincs, haragosan meg-rugdossa. Azért valami irinkó ösztön él már a lány agya velejében, hogy egyszer nagy lesz, hogy nőni fog s többet nem fér bele ebbe a szobába. Erre készülődik is, a játéka e körül forognak s már meg is próbálja a nagyot adni. Hát így játszottam én is eddig az életben. Volt néhány álomom, kék dajkamesém, nagyszakállu törpékkel verkedtem s próbáltam megint a lábamra állni. De amolyan rendes foglalkozásom, valami célom, valami utam az még nem volt.

Talán lett volna, de még magamat sem ismerem, tehát semmivel sem „foglalkozhattam”.

Az orvos újra hasmánt fektette s megkopogtatta a hátát.

— Mégis mit csinált eddig?

— Készülődtem. Mint a kisgyerek, mikor összehogozza a pár cipőjét s a karjára fűzi, hogy ő most vándorolni megy. Ez igen nagy és igen fontos munka. Egyszer csak így szól az élet: számoljunk le, mit tudsz, hogy valami jót tehessél. Nem magadért és nem az emberekért, hanem érted: az életért. S ilyenkor az ember csak áll és bámul, mert nem tud mit felelni. Hátha én még öt évig élhettem volna, én már kész is lettem volna! Hogy valamit tegyek az életért! De hát így elpusztulok egészen fiatalon. Negyvenöt év és egyszerre így szétesni, szétroncsolódní, hogy minden póruson bebujhatnak a férgek . . .

A fiatal orvos szigoruan összehuzta a szemöldökét és lány, leányos hangon rákiáltott: — Ne beszéljen ilyen szamárságokat! Magának semmi baja sincs. Itt falun egy-kettő magához tér. Sokat fog járni, tejet iszik, majd előirok valami port és könyvhöz nem szabad hozzányulnia.

A beteg türelmetlenül intett a kezével:

— Utálom a könyvet. Mit adhat nekem a könyv? Előttöm fekszik, a lapjai lezárva, rám-mered, fontoskodva, titokzatosan, mint a szfinksz. A szeme zöldesen ég, piros az ajka s csak annak adja oda magát, aki lelkét-testét elégette érte. Aztán az ember hozzányul, hideg, hogy a velő is összeborzong tőle. Fölcsapom, elolvasok valahol a közepén öt-tíz sort s a

könyv épp ott nyílt szét előttem, ahol az az öt-tíz sor magáról az emberről, rólam szól. Mint a megnyilatkoztatás. De aztán hiába olvasunk lázasan, betegen tovább, többet semmit sem tudunk meg, csupa hazugság, rémmese, illúzió. Pergő homok a szfinksz körül s kővé dermedt homok az agyában. Könyv? Ön is a könyvekből gyógyít orvos ur, azért mondja, hogy semmi bajom. Az idegeim mégis szét fognak esni. Nem könyvből, maguktól.

Az orvos furcsán nevetett a betegére, mint aki érti ezt az egész tréfát. Aztán megdöbbsent a szíve és bucsuzkodott:

— Lásza uram, mi tanult, iskolázott emberek vagyunk mindaketten. Közöttünk az ilyen tréfa még csak megjárja, hogy maga ezzel a bikatesttel s ezzel a pezsgő, buzogó szellemmel hazajön, falura jön, belefekszik az ágyba s azt gondolja magában: Hadd látom, mit tud az a számár járási orvos. Hogy áll itt falun az orvosi tudomány? Hát bizony, szegényesen áll! Nem panaszképp mondom, de már tíz éve nem kezeltem egyetlen tábeszt. A parasz-tok isznak, lerészegednek, fog- vagy gyomor-fájást kapnak, kiűt a veszettség rajtuk, a cséplő-gép összezuzza a kezüket, néha egy kis nap-szurás vagy legfőlebb romlott hus-mérgezés, hát bizony ehhez kevés köze van a tudomány-nak. S így visszavonulok a preparátumaim közé. Városi kórházban már öt év óta nem voltam s egy szép operáció, valami vakbél, rák vagy efféle ugy jelenik meg az álmaimban, mint az első csók a szerelmes diák előtt. No, de hát azért még sem vagyunk annyira még itten

épp ily raffineriával Önök magyar-horvát nemeseknek és főnemeseknek mondják, ignorálván a hivatalos lapot, melyből eleget olvashatják, hogy Önök is magyar nemességre és főnemességre szoktak emeltetni és hogy a királyi felség nem ismer Szt.-István országaiban más nemességet.

A „társország“ elnevezést Önök kihasználják arra, hogy a részt az anyaországgal egyen színvonalra emeljék, s így a külön államiság gondolatát vele támogassák, jogi valóság szívében tüntessék föl.

Tudják Önök jól, hogy a törvényhozási és végrehajtási autonomia, nem külön törvényhozás és nem külön executiva potestas, tudják jól, hogy a magyar királynak a szent koronából származó hatalma érvényesül Önök fölött, hogy az önök autonomiája a magyar királyi szék betöltésénél s általában a királyi hatalom gyakorlásánál nem érvényesül megosztólag, tudják jól, hogy a bán, aki magyar nagy zászlós ur és akit született magyarokból kell kinevezni és aki a magyar minisztérium közvetítésével nyeri hatóságát a magyar királytól, a magyar állam mandatáriusa, a magyar birodalom miniszterelnökének felelős közege és így idéltlen beszéd róla úgy szólani, mint a külön horvát állam kormányáról. Egy szóval tudják Önök jól, hogy kicsi országuk provinciális állásu rész ma is, alkotó része, illetve kiegészítő kapcsolt része a magyar államnak, tudják Önök jól, hogy ott, hol külön államterület, külön állampolgárság, külön főhatalom nincs, ott külön államról csak a kóros elmeállapotúak beszélhetnek; és Önök t. koalíciós és rezolúciós urak még is hirdetik a téves tanokat, aligha naivul, inkább tendenciózusan és így rosszhiszeműleg mint igazságokat, sőt nem állják azoknak az állam törvényhozása által való elismerését szóaradattal kikényszeríteni vagyis ezt vakmerően megkísérteni.

Mi ez, ha nem parlamenti lázadás, mely a horvát-szlavon hazafiak pártolására számít. Számításukban érdem szerint csalódnak. A magyar birodalom parlamentje élni fog hatalmával és az állam szétdarabolásának merénylőit meg fogja fékezni.

Az eszközt, mely erre a célra vezet, bizonyára meg fogjuk találni. Jól meg kell Önöknek jegyezniök, hogy az eszköz megválogatásában csakis ahhoz szabhatjuk eljárásunkat, hogy Önök tulajdonképp kalózok, kik a hadjog szerinti kiméletre sem számíthatnak, mikor államukat, hazájukat tagadják, annak eldarabolására törnek.

Parlamenti csinyt „á la Perczel és zsebkendő“ nem fogunk csinálni, de ez nem jelenti azt, hogy forradalmi tényük ellen kivételes rendszabályok ne vétessenek igénybe.

A vasuti pragmatikának, a mely möhön megragadott, de rosszul választott alkalom és ürügy volt az önök meztelenül való bemutatkozására, megvalósulhat a maga teljességében törvényhozási felhatalmazás alapján kibocsájtandó királyi, vagy miniszteri rendelet alakjában is; ami érdemileg a vasutasoknak mind egy leszen.

Az Önök vad ábrándjai azonban egy parányban sem lesznek valósággá és a jövő magyar politika a kijózanító, igazságos szigor jegyében fog érvényesülni, s a délszláv nagyzási hóbortnak minden utját be fogja vágni.

A Pliveric—Zagorac, Supiló, Spincsic et consortes-féle közjogi macskazenének, mit most lázongva rendeznek, ez lesz üdvös eredménye.

Budapest, július 1.

Bírek Alsófehérmegyéből. A legutolsó általános képviselőválasztások lezajlása után a magyar sajtó több orgánuma éles támadást intézett Pongrácz Géza alvinczi főszolgabíró ellen azért, mert kétségen kívül megállapítható volt, hogy az ő bűnös gyengesége juttatta a vármegye egyik kerületét nemzetiségi kézre. Ugyan-

ekkor vesztegetéssel és hivatalos hatalommal való visszaéléssel is megvádoiták a nemes főbíró urat. Szóval számos olyan bűncselekmény-vádolták meg, melyek ha beigazolást nyernek, egy pillanatig se maradhat meg állásában. Pongrácz ur azonban ahelyett hogy sajtópört indított volna, egy négy-öt soros nyilatkozatban hírül adta, hogy fegyelmet kért maga ellen s a belügyminiszter el is rendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot. Ezt Pongrácz mondotta. Alsófehérmegyében ennél fogva nagy érdeklődéssel várták a fegyelmi vizsgálat lebonyolítását, de elmúltak hetek, hónapok és báró Kemény Árpád főispán semmiféle utasítást a belügyminiszteriumtól nem kapott a fegyelmi vizsgálat keresztülvitelére. Az alvinczi járásnak több előkelő polgára felelőségre vonta ebben az ügyben Pongrácz Gézát, aki gróf Hadik államtitkár nyilatkozatára hivatkozott, aki átvéve a fegyelmi kérvényt, állítólag odanyilatkozott, hogy Pongrácz egészen nyugodtan végezze hivatalos kötelességeit és ne törődjék a rágalmakkal, amelyeket fejére szórnak. Eltekintve attól, hogy ez a nyilatkozat gróf Hadik részéről sohasem történet, minden esetre rendkívül gyanús dolog, hogy a körülbelül egy esztendővel ezelőtt kért fegyelmi máig sincsen lebonyolítva, és gyanús az, hogy Pongrácz Géza folyton a belügyminiszterre és belügyi államtitkára hivatkozik, amikor a fegyelmi eljárás keresztülvitelének késéséről esik a szó. Igen rossz szolgálatot tesz a kormány a nemzeti ügynek akkor, amikor ebben az ügyben amugy is elterjedt rágalmakat csirájában el nem fojtja, mert mégis csak igaznak kell lenniök azoknak a híreknek, amelyek Alsófehérmegyében a választások alkalmával elterjedtek, hogy nevezetesen a nemzetiségek és a kormány között néhány kerületre vonatkozólag paktum kötött és így a belügyi kormány most nem mer belenyulni az alvinczi szolgabíró fegyelmi ügyébe, mert attól tart, hogy ez teleplezi a kormány és a nemzetiségek paktumját. Sok minden egyébről is beszélnek Alsófehérmegyében. Arról is, hogy Pongrácz Géza nagy protektora, gróf Majláth Gusztáv püspök által „mindent elintézt“ volna Budapesten és sokat beszélnek báró Kemény Árpád főispánról, akinek minden egyes ügyét a belügyminisztériumban homlokegyenest ellenkezően intéznek el, mint ahogy ő kívánja.

A képviselőház bizottságaiból. Az igazságügyi bizottság július hó 2. napján, délelőtt 10 órakor az Országházban, a IV. sz. teremben ülést tart, melynek tárgya: A vasuti szolgálati rendtartásról szóló törvényjavaslatához pótelőadó választása.

falun sem s meg nem érdemeljük, hogy guny üzenek belőlünk. Éhezünk, nyomorgunk. Egy koronáért éjjel, téli viharban pióczát megyünk rakni a hatodik faluba, néha kutyát, tehenet, macskát, baglyot, kanári madarat is összekötözünk, ha kifőrté a lábát — de azért szenvedést enyhítünk és fájdalmat gyógyítunk. Mért üz ilyen gunyt belőlünk?

A beteg hidegen bámúlt rá! Csak a maga sorsa érdeklte. Az orvos valami porokat irt elő, kitepte a lapot a noteszből s a gramofon másodpercnyi szaggatottságával mondta: reggel, délen és este egy nagy evőkanállal, tejbe vagy levesbe, egyelőre ostya nélkül, majd meglátjuk aztán. — Aztán meg, igen, szedje össze magát, üljön ki a tornácra, hisz semmi baja nincs! Velem tréfáhat, én még értem a tréfát, — de szegény édesanyja holtra aggódik az ön bolondságai miatt. Kimélje meg ezt a szegény öregasszonyt!

A beteg megrázta az orvosnak kezét: — Köszönöm orvos ur. Mindent az édes anyám kívánsága szerint fogok tenni! Az isten megáldja.

Mikor az orvos elment, egy összetöprődött, piszkos, agyondolgozott paraszti anyóka tolt be nagy kendőbe csavart fejét. Esetlenül, zörögve lábujjhegyen topogott az ágyhoz és a fia fölé hajolt:

— Dicsértessék érte a Jézus Krisztus, a jó orvos ur azt mondta, hogy semmi nagyobb bajod nincs drága jó fiam. Fáj még valamid? Mit főzök neked, amire kedved volna? Vagy süssek lángost, jó tőpörtyüset, boldogult édes atyád is attól gyógyult meg kétszer az életében.

— Az atyám tanító volt mama s ő ha beteg lett, csak enni kellett neki adni.

— Bizony tanító volt és milyen tanító, fiam! Mennyi papot csinált ebből a kis faluból. Ha nem hált volna meg olyan korán, még belőled is pap lehetett volna. No se baj, se baj, csak meggyógyuljál édes jó fiam, aztán minden rendben lesz. Nem engedlek eltöbbsé abba a bűnös, idegen nagy városba, itt maradsz velem. Én vetem meg az ágyadat s együtt fogunk eljárni a hugaidhoz látogatóba. Milyen okos gyerekek vannak. A Katának különösen jól folyik a sora, olyan derék, becsületes a férje, már jegyző ur — fiam! Meg aztán nagyon ért a méhekhez is s ez magába nyolcivan forintot jelent minden esztendőben a mézért.

— És a plébánosunk — kérdezte a beteg.

— Az is nagyon derék ember. Mondta, hogy ma mise után meg fog látogatni. A szent malaszt szavaival rá akar beszélni édes fiam, hogy gyónjál meg, Isten kezében vagyunk mindnyájan és ha — és ha kicsit akarsz még hallgatni öreg édesanyádra, aki az életét is feláldozza érted — édes fiam, összetett kézzel kérlek, engedelmeskedj neki brühühü — és az öreg asszony ráborult a fia mellére — hogyan találkozhatnál másképp, ha isten elszólit — boldogult atyáddal, az én áldott emlékü Jánosommal!

A nagy fiu megsimogatta az anyja bolyhos kendőjét s engedelmesen mondotta:

— Küldjön a papért jó anyám.

Az öreg asszony úgy pörgött erre a két ruhásládája között, mint a motola. Az ő fia megtért, az Isten fölvilágosította, áldassék érte szent neve mindörökké. Fölvette fekete selyem

viganóját, az ajtónál fölözögött szenteltvíztartóból néhány cseppet szétfröcskölt a szobában s szaladt a plébániára.

Félóra mulva már a pap a beteg ágyánál ült és csipkés karingének ránczait rendezgette. Kövér arczzal szuszogott, fujt a nagy sietségtől, melylyel a megtért báránnyhoz futott.

Bevezetésül ugyanazt a szent beszédet mondta el, melyet a megyés püspök előtt tartott ennek bérmautján két hét előtt. A bűnös lélek megtéréséről szólt az ének, aztán szelid, még jobban fellujt arczzal egészen a beteg szája fölé hajolt:

— A bűneit mondja el, fiam, emberek vagyunk s az Ur minden pillanatban maga elé szólíthatja tévelygő lelkünket. Az ő irgalmassága végtelen, ha igaz a mi megbánásunk.

— A bűneimet plébános ur? Előbb össze kellene szednem őket. Mikor még nagyon fiatal voltam, lemondtam az életről, annak szent, nagy titkairól, hidegen, közönyösen mentem el csodái előtt. Még a lelkemen, a szívemen lögött az a sok rongy, amit az iskolában és a templomban ráaggattak. Félő, félszeg és szivtelen voltam; vak és süket az élet dalának. Az életem megtartoztatás volt s az első nagy bűnöm az az öncsonkítás, amelylyel vágyaimra, akaratomra béköt vertem. Aztán valaki fölfrántotta a szememet. Belevágta mind azt a fényt, amelyet a nap elszórt, amíg vakondok-módrá turtam a földet, mindazt a vígságot, dalt, termékenységet, amelyet eddig elkerültem. Remegett a testem és reszketett a lelkem, mint a tizenégy éves lányé első áldozáskor. A gazdagság az ereimbe folyt, megdagasztotta bátorságomat és elbizakodottá tett. Azt hittem, így

Nagy harci zaj.

Tovább obstruálnak.

Nagy a harci zaj, bajokat ígérő a dunaparti kupolás palotában, meg a Dráva—Száva közén is. Odalenn — még a rezoluczionisták népgyűlésén is — a még vadabb Starcsevicsék viszik a szót, idefönn pedig Supiló urék csinálnak nagy hadizörejt, nehogy a horvát hon-haza előtt rosszabb hazafiaknak láttassanak, mint amazok. E jelekből csak rosszat lehet jósolni s valóban csak az ég tudja, mi lesz, bárha javíthatatlan optimisták ma sem mulasztották el, hogy két rendbeli örvendés jóslással ne vidítsák föl a hiszékeny szíveket. Az egyik jóslat szerint a horvátok csak a nagy sérelmű ötödik paragrafusig folytatják az obstrukciót, azután megbékélnék. A másik jóslat pedig azt reméli, hogy a kormány talál eszközöket az obstrukció leszerelésére. Akadtak merészek, akik már azt is tudni vélték, hogy a most folyó hó tizedik napjára hirc-hamva sem lesz az odiózus vasuti törvényjavaslatnak s jól végzett munka után tizenötödikén a Ház pihenni mehet.

Följegyzendő azonban, hogy e hírek kevés hitelre találtak, a barátságosan jelek ellenben sok honfibunak lőnek okozóivá.

Az ülésteremben vigasztalan unalommal folyt a czím fölött való vita. (Hála az energikus elnöknek, legalább ma már ezzel a vitával végeztek s holnap szavazásra kerülhet a sor.) Az ülés előtt az elnöki szobában tanácskozás volt, amelyben Wekerle Sándor miniszterelnök, Justh Gyula elnök s Rakovszky István meg Návay Lajos alelnökök vettek részt. Az elnökség a Ház tanácskozásának rendjéről tárgyalt a miniszterelnökkel. Az ülés megnyitása után nem sok idő múlva Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula, Kossuth Ferencz, Josipovich Géza miniszterek s Sztrenyvi József államtitkár a miniszterelnök szobájába mentek s majdnem másfél óra hosszat tanácskoztak kétségtelenül a horvát válság s az ezzel összefüggő dolgokról. Hir szerint megállapodás történt, hogy az elnökség a házszabályokat a legnagyobb energiával és szigorúsággal fogja alkalmazni.

Ezzel szemben a horvát képviselők rendületlen hűvel folytatják az obstrukciót és holnap a névszerinti szavazáson kívül házszabályvitával és az első szakaszhoz már előkészített módosítákokkal szándékoznak az időt kihuzni. Az elnökség által állítotlag tervezett erőszakos intézkedések nem

lesz ez mindig. S a második nagy bűnöm, hátfaltalan felfuvalkodottságom, lázadásom az isten ellen, hiszen ketten nem lakhatunk sem fönt az égben, nem szerethetünk sem lent a földön. Akkor az asszony, aki előbb így felelt a hunyt szememnek — most elhagyott. S én parázna lettem. Elparáználkodtam az emlékeimet, czimborákkal társaságban magamba elsírtam, vagy velük elduhajkodtam őket, megloptam magam, az álmaimmal megcsaltam a napjaimat s kegyetlen, véres kézzel megfojtottam, megöltem azt a jobbik lelkemet, amely bennem volt az isten, maradt még az a másik, a gyöngye, az emberi. Ha tudja — feloldozhatja.

A pap rövid imádságot morgott s tekintéssel a szoba magasságát mérte.

— Bűne sincs — borzongott magában és feloldozta. Mikor elhagyta a kicsi, alacsony szobát s a konyhában csókra nyújtotta püffedt kezét az öregasszony felé, az félt remegéssel kérdezte tőle:

— Lehet hozzá irgalmas az Ur?

— Az ő irgalma végtelen, — a kend fia pedig derék, becsületes ember volt. Nincs annak bűn az életében.

— Drága, jó fiam, tehát nyugodtan meghalhat.

A pap biztatólag bölintött, megáldotta az asszonyt s kifordult az udvarra. Még a nagy akácig se jutott, mikor

— Ezt is eljátszottam, mint az egész életemet — felszakadt a hörgés a beteg melléből s megkezdődött utolsó, nagy fusája. Még éppen jókor kavarták föl, hogy meghalni se tudjon nyugodtan, önmagával kibékülve.

ingadják meg a horvát képviselőket, mert nem hiszik, hogy Justh Gyula elnök azokhoz hozzájárulna, de másrészt úgy vélik, hogy az ilyen erőszakos eljárás csak az ő malmukra hajtana a vizet, mivel otthon a horvát közvélemény szemében ez teljesen igazolná eljárásukat.

A horvát képviselők szenvedelmes hevével ilusztrálja ez a kis történet.

Muzsa Gyula országgyűlési képviselő, mint szerbül tudó ember, állandóan kapacitálja a horvátokat. Ma délelőtt szokása szerint, ismét felkereste Supiló Ferenczet a jobboldali folyósón. Supilo, aki rendszeren jóízűen szokott tréfálkozni Muzsával, ma komor arczczal fogadta:

— Hallom, milyen szép pucscsra készültök ellenünk, ki akartok bennünket dobni, mint Vajdát.

— Nem tudok róla semmit, — válaszolta Muzsa mosolyogva, — de majd megkérdem.

— Nem tréfa ez, kérlek, — ismételte Supilo — s neked tudnod kell, mert az a szerep, hogy engem kidobj, éppen rád vár, mint athlétára.

Muzsa mosolyogva akart ismét ellenvetést tenni, de Supilo megragadta a karját s szenvedélyesen folytatta:

— Hát én nem bánom, de egyről biztosítlak — szólt, belső zsebére mutatva, — hogy azt a három esztendő Váczt a magyar nyelv tanulására fogom fordítani.

Muzsa határozottan állítja, hogy Supilo éles tört hord a zsebében.

Népgyűlés Zágrábban.

Zágrábban nagy kudarc érte a rezoluczionistákat, de ez nekünk nem öröm, mert a még vadabb Starcsevics-pártiak kerültek felibük, elhódítván tőlük egy népgyűlést, melyet a rezoluczionisták hívtak össze, de végül egész Starcsevicsista tüntetéssé fajult. A tragikomikus fölsüléről tudósítanunk ez:

A Surmin György válaszóival által a zágrábi rezoluczionista polgári bizottmány által egybehívott népgyűlés, amelyben a horvát-szerb koalíció hívei azt várták, hogy abban az ő politikájuknak a zágrábi polgárság bizalmat és elismerést fog szavazni, egészen másként végződött, mint azt a gyűlés szervezői hitték. A meghívásnak nem pusztán a rezoluczionisták engedelmességeknek, hanem eljöttek arra, még pedig túlsúlyban, a Starcsevics-párt hívei, akik maguktartásukkal erőlyesen tüntettek a rezoluczió politikája ellen. De szóljon egyébként maga a tudósítás.

A zágrábi Egyetem-téren, a Nemzeti Színház épülete előtt közel kétezer főnyi tömeg verődött össze. A színház bejáratánál egy kis emelvényt állítottak fel, amely horvát nemzetiségi zászlókkal volt díszítve. Itt foglaltak helyet a gyűlés egybehívói, akik Masics nyugalmazott őrnagyot választották meg elnökül. Ebben a választásban már tüntetés volt a magyarság ellen, mert az elagott őrnagy annak idején a magyar földre betörő Jellasich adjutánsa volt. Masics bevezető beszédében rendre és méltóságos nyugalomra intette az egybegyűlteket és felszólította a kerület képviselőjét, Surmin Györgyöt, hogy adja elő beszámolóját.

Surmin beszédében részletesen ismertette azt a küzdelmet, melyet a magyar országgyűlés horvát klubja fejtett ki az utolsó időben a vasuti szolgálati pragmatika ellen.

Kifejtette, hogy a koalíció abban a reményben működött a kiegyezés szellemében, mert azt hitte, hogy ezzel Horvátországnak előnyöket biztosítana majd. Már itt heves közbekiáltások voltak hallhatók. Le a kiegyezéssel! Ugronnak igaz van! Ti magyarok bírtok vagytok! Eljen a horvát függetlenség!

Surmin nagy zaj között folytatja beszédét és kijelenti, hogy a horvát-szerb koalíció sohasem fogja megengedni, hogy a magyarok egyoldaluan változtassák meg a kiegyezési törvényt. Inkább széjjeltépjük, de jogainkból nem engedünk! A Budapesten egybegyűlt horvát képviselők tovább folytatják a küzdelmet a horvát nyelvért és minden eszközzel meg fogják akadályozni Horvátország elmagyarosítását.

— Te magyaron bérenez vagy! — hangzik a tömegből egy harsány hang.

Surmin egészen magából kikelve tiltakozik az ilyen gyanúsítások ellen.

A horvát képviselők küzdelme becsületes és őszinte. Előkelő nyugalom kell a küzdelem folytatására és semmi esetre sem válik annak előnyére, ha a horvát testvérek egymás ellen támadnak.

Surmin hívei éljenek, zsviúznak, azonban fátrengető üdvözléssel fogadják a nagyobb számban levő Starcsevicsisták a következő szónokot, dr. Vinterhallert, aki kijelenti, hogy nincs Horvát-

országban többé politikus, akinek a kiegyezés kell, mert azt csak Magyarország javára értelmezik, Horvátországba behozni. Ennek a nyügnök lerázása volt az öreg Starcsevicsnek, amikor kijelentette, hogy a kiegyezés Horvátország ellen intézett merénylet. Beszéde további részében támadja Wekerlét, aki Rakodczayval törvénytelen uralmat akar Horvátországon behozni. Ennek a nyügnök lerázására szövetkezni kell az egész horvát nemzetnek.

Starcsevicsék tomboló lelkezzel fogadták ezt a kijelentést és a jelenlevő rezoluczionisták maguk közt konstatálták, hogy a gyűlés már nem az övéké, hanem abban Starcsevicsék birják a többséget.

Dr. Lorkovics megpróbálja még, hogy visszatérje a gyűlést a koalíciós politika medrébe, de őt nem engedik szóhoz jutni. Oriási zaj szakítja félbe minden mondatát. Tiltakozik a gyanúsítás ellen, hogy a koalíció idegen befolyásnak til fel. Valamennyien horvátok vagyunk, ugymond, kifejezi reményét, hogyha Rakodczay feloszlatja a horvát országgyűlést, a nép többsége ismét a koalícionistáknak fogja a bizalmat megadni. Soha! — hangzik száz ajakról. — Nem kell kiegyezés Magyarországgal, függetlenek leszünk!

A következő szónok nyomán oriási vihar támad. Radics István a Rtarcevecsiak ellen fordul. Mai vezérük, Krisnyavi, a volt osztályfőnök eladta Fiumét a magyaroknak. Ilyen árulók többen is fognak sorainkban akadni.

Alig ejtette ki ezeket a szavakat, száz meg száz bot emelkedett feléje és az elnök alig tudta megvédelmezni a nép dühe ellen. Percekig tart a kavarodás. Rendőrök csitítják a tömeget. A nyugalom alig állítható helyre és a kedélyek csak akkor csillapulnak le, amikor dr. Purics a koalíciós képviselő kijelenti, hogy igaz az, hogy a kiegyezés nem hozza meg Horvátországnak a remélt gyümölcsöket. Csak a nagy horvát eszme megvalósítása fogja megteremteni az egyetemes horvát államot. Ezt a kijelentést tomboló lelkesedéssel fogadták. Végre a gyűlés egy határozati javaslatot fogadott el, mely szerint a Budapesten működő horvát képviselőket felszólítják, hassanak oda, hogy Horvátország jogai minden téren érvényesíttessenek. Miután még egy csomó táviratot olvastak fel, Masics ismét azt a felszólítást intézi a tömeghez, hogy rendezavarással ne rontsa a jelentőséget, amire a horvát himnusz hangjai mellett széjjeloszlott a tömeg.

A horvátországi helyzet.

Könnyen érthető, hogy amikor két konkurrens politikai párt ilyen hevesen versenyezve maszlagolja a népet, a helyzet nem valami rózsás, s Rakodczay bán állapota, aki abban fáradozik, hogy békét csináljon, nem valami irigylésre méltó.

Az új bán kétségtelenül nehézségekkel küzd, aminek bizonyossága az is, hogy tovább időzik Zágrábban, mint tervezve volt. Ma a képviselőházban már azt a hírt kolportálták, hogy Rakodczay az eddigi sikertelenségek miatt diszgyasztálva lemondani készül. A horvátok pedig nagy fennhangon hirdetik, hogy a bán kísérletezése kudarcot vall, mert ki sem fog akadni, aki a néphangulattal szembe szállva, alatta kormányzásra vállalkozzék.

A Hiob-hír s a horvát káröröm azonban mindenesetre tulkorán érkezett.

Rakodczay Sándor bán még a helyszínen van, nem adta föl, sőt csak még most kezdi a küzdelmet és ideiglenesen már meg is alkotta kormányát. A bán ideiglenesen dr. Jaksics báni tanácsos, Smodics és Soretics osztályfőnökökre bízta az osztályok vezetését. A kezdet nehézségei ezzel elvannak hátrítva s most a főispáni kar átszervezése következik. A bizalmi állásban levő urak érzik a helyzet súlyát s lemondani készülnek. Eddig Turkovics főispán adia be lemondását s hir szerint rövid idő alatt még öt főispán mond le állásáról. A bán még egyelőre nem határozott, hogy mikor utazik Budapestre, de mivel a kormány hozzájárult előterjesztéseivel, hogy legelső sorban Zágrábban óhajt tisztá helyzetet teremteni, valószínű, hogy csak e hét második felében jön fel, hogy a kormánynak jelentést tegyen.

A bánal tegnap beszélt Zágrábban egy magyar újságíró. Rakodczay ez előtt az újságíró előtt ezeket mondta:

— Szeretné tőlem meghaladni, mi lesz, hogy lesz. De ne vegye rossz néven, ha e pillanatban még nem elégíthetem ki kíváncsiságát. Egyszerűen azért, mert magam se tudom meg, hogy a holnap eseményei nem teszik-e feleslegessé a mai tényeket és azért még magam is a várako-

zás álláspontjára helyezkedem. Csak egy dolog van, ami az én cselekvéseimben állandó és ez a törvény szigorú megtartása. Ez az, ami engem irányít, ami ma programmom. Hiresztelik, beszélnek, hogy tudja isten, mily erőszakosságokat tervezek! Kérem, ezt vegye tudomásul és adja hírül, hogy ilyesmiktől teljesen távol állok és cselekvéseimben semmi se lesz olyasmí, ami még a törvénytelenység látszatát is megengedhetné velem szemben.

Horvát részről szeretik hirdetni azt is, hogy Rakodczay mennyire népszerűtlen s milyen kemény társadalmi bojkott készül ellene. Hogy ez nem közvélemény Horvátországban, azt bizonyítja ez a horvát forrású nyilatkozat:

— Számos levelet, sürgőnyt láttam, melyben ellenzéki politikusok üdvözlék az új bánt. Azok megírják neki, hogy őt tartják a predistinált államférfiúnak arra, hogy Magyarország és Horvátország között a tartós, szilárd jó viszonyt helyreállítsák. Nem igaz, hogy Rakodczay nem találja új osztályfőnököt. E percig talán csak azért nem talál, mert még nem keresett. Várja, míg az események jelölik meg neki azon férfiakat, kikkel a jövőben kormányozni akar. Az új osztályfőnökök kinevezése sem sürgős. A hivatalnokok elvégzik a dolgot és iparkodni fognak a meglazult rendet helyreállítani.

A jövő várható alakulásának szempontjából ma minden vélemény érdekes, mely a horvát közélet szereplő egyéniségeitől származik. Egy magyar újságíró beszélgetett több irányadó úrral s ezek sem nyilatkoztak mind úgy, ahogy a horvát obstruktoroknak kellemes lett volna. Nikolicssal, a volt belügyi osztályfővel természetesen meg lehetnek elégedve. Ez az ő emberük. Nikolics az új bánt kinevezésével a krízist nem látja megoldva. Az ország hangulata nem barátságos Magyarország irányában. Sajnálja, hogy Rakodczay elfogadta a báni méltóságot, mielőtt a bonyodalom végleg rendezve lett volna. A horvát politikusok ma mind ellentétben vannak a magyar kormányval, mely az államegységet hirdeti, míg ők abban a véleményben vannak, hogy az egységes magyar állam a Drávanál megszünik. Nikolics is abban a véleményben van, amit gróf Pejacevich mondott Bécsben, hogy az új regimét csak átmenetnek tartja, mert az új bannak sem az országban, se a tartománygyűlésben nincs pártja.

Hasonló épületes dolgokat beszélt dr. Frank József is a Starcevic-párt elnök vezére. Mondotta többek közt ez az új:

— Horvátország egységét helyre kell állítani. Ha a bán nem képes a helyes diagnózist megállapítani, akkor az ő kísérlete nem fog sok időt igénybe venni. Az egész nemzet Rakodczay misztizóját csak átmenetnek tekintti, a horvát nemzet csak a horvát állameszméért rajong. Más gondolat iránt a horvát nép-psyche-nek nincs érzeke.

Ezek a nyilatkozatok azt folytatják, amit a népgyűlési rezolúcionista és Starcevic-párti vitázók: egymásra licitálnak a népnek tetszetős, hangzatos frázisokkal. Különbözik ezektől a bombasztoktól a Spevecs Ferenc egyetemi tanárnak s a tartománygyűlés volt alelnökének nyilatkozata, aki így rajzolta a jelent s a várható jövőt:

Ami az ország helyzetét illeti, az bizony nagyon súlyos. Amióta a nagy unionista (nemzeti) párt letört, az országban minden téren előrenyomul az antiunionista áramlat (ami azonban nem jelent mindig magyarellenes áramlatot is.) Az ország belső hátterbe szorult a rend, a fegyelem, az auktoritás. Bizonyos elemek ezt nevezik szabadságnak és ezért dicsérik a gyenge kormányokat! Ilyen körülmények között az új bannak feladata nem oly könnyű, dacára annak, hogy ő nagyon művelt, alaposan tanult ember, aki egyszersmind kitűnő szigorú, de mindég igazságos tisztviselő. Valószínűleg azon lesz, hogy kormányképes pártot szervezzen magának, amelyeknek kebeléből kiválogatja munkatársait is. Ami a volt nemzeti pártot illeti, az dacára annak, hogy épp a jelenlegi magyar kormány buktatta meg őt a rezolúcionista segítségével, az ország békés kibontakozása érdekében azon lesz, hogy részt vegyen egy új, alkotmányos párt (vagy nevezze mindjárt alkotmánypártnak) megalakításában, melynek feladata lesz, őszinte és komoly kiegyezési politikát csinálni, amelynek tehát jelszava e

lenne: A kiegyezésnek igazsággá kell lennie! Elmaradhatatlan főkélléke az új párt megalapításának az, hogy Magyarország is őszinte akarattal tanúsítson a kiegyezés méltányos végrehajtásához, úgy, ahogy azt Deák Ferenc kontemplálta. Sajnos, Magyarországon utóbb sok minden történt, ami ennek ellentmond, így ez a szerencsétlen vasuti szolgálati pragmatika is. Ha az új bán garanciát tud nyújtani az iránt, hogy a kiegyezési törvényhez szigorúan ragaszkodik Magyarország is, akkor mi hajlandók leszünk őt törekvéseiben támogatni.

Az obstruktorok reményei.

A Spevecs Ferenc nyilatkozatából a nálunk kötekedő horvát exaltádók beláthatnák, hogy a hurt a végletekig feszíteni nem lehet, s hogy ha sokáig haladnak ezen az uton, Horvátországban is felülkerekedik a józanabb elem.

Ők azonban ezt nem látják be, hanem tovább nyargalnak vesszőparipájukon, amint erről az itt következő körükből származó információ is tanúbizonyságot tesz:

A horvát képviselők szerint a horvátországi helyzet mind akutabb jelleget ölt. Rakodczay, az új bán ellen társadalmi és politikai bojkottot indítottak. A társadalmi bojkott sikerében nem kis része van a horvát nőknek, kik a báni székben inkább mágnást szerettek volna látni és az egyszerű polgarasszony helyett a horvát nemesség egyik előkelő urnőjét. Politikailag pedig, mint a horvát képviselők mondják, ma egész Horvátország egy táborban van és míg ez a kérdés elintézve nem lesz, megszűnnek a pártkeretek is.

Horvátországban készülnek a nemzeti ellenállás legerősebb szervezésére. Az összes pártok vezérférfiáiból nemzeti tanács fog létesülni, mely a horvát politikát fogja vezetni és az esetleges választásokat irányítani. A küzdelmet azonban átvisszik a gazdasági térre is, sőt a nagykereskedőket megnyerni igyekeznek arra, hogy amennyiben a szolgálati pragmatikából törvény válnék, a magyar gyárosokat bojkottálják és szükségleteiket inkább Csehországban fedezzék. — A koalícióhoz az ország minden részéből érkeznek üdvözlő táviratok. Zagorác képviselő ma egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy most már nemcsak a nyelvkérdésről, hanem főként arról van szó, vajjon Horvátország tényleg nem önálló faktor Magyarországgal szemben. A horvátok — úgy mond — most már meggyőződtek arról, hogy a kiegyezés nem garantálja a horvátok jogait. A mostani kiegyezés alapján Horvátországban egyáltalán nem maradhat meg egy párt sem. A jelszó most az, hogy új kiegyezéssel, azaz a kiegyezés revíziójával biztosítani kell a horvátok jogait, különben nem lehet szó a Magyarország és Horvátország közti barátságáról.

E felfogásban megerősíti a rezolúcionistaakat azon magatartás, melyet a nemzeti párt zöme az új bannal szemben tanúsít. Ennek illusztrálására emlegetik, hogy gróf Erdődy István, a nemzeti pártkör volt elnöke, előkelő társaságban a legelítélőbb nyilatkozott Rakodczay vállalkozásáról. Akiket az előkelőbb politikusok köréből az osztályfőnökséggel megkinálhatná, mindannian kijelentik, hogy a mai viszonyok között kormányzásra nem vállalkozhatnak, mert a nyelvkérdésben a horvát közvélemény ellenére álláspontot nem foglalhatnak. Badaj osztályfőnököt a bán majdnem egy óráig tartó beszélgetésben rá akarta bírni, hogy maradjon. Badaj azonban ragaszkodott lemondásához. Dedovics jelöltségéről soha szó sem volt. A horvát képviselők hiszik is, hogy intakt politikusokból nem fog sikerülni a horvát országos kormányt összeállítani, amire nézve a Magyarországon szerzett tapasztalatok elég elriasztó példát szolgáltatnak.

A horvát képviselők egyébként nem fogják válasz nélkül hagyni a velük szemben ismételt hangoztatott gyanúsításokat. Azok a súlyos vádak, mintha a koalíció egyes tagjai a szerb aspirációkkal valamelyes összefüggésben lennének, már felmerültek a horvát országgyűlésen is. Chavrak Levin bányhelyettes ugyanis a múlt év elején a horvát-szerb koalíció szerb tagjaira nézve bizalmas rendeletet adott ki, melyben ezen politikusok megfigyeléséről volt szó ezen állítólagos üzemek miatt és gróf Pejacevich Tivadar horvát bán a november 27-iki ülésben kijelentette, hogy a felelősséget a rendeletért ugyan elvállalja, de egész nyíltan kijelenti, hogy annak kibocsátása hiba volt és hogy e miatt a rendelet vissza is vonta. A bán ugyanis egész őszintén kijelentette, hogy nemcsak a saját meggyőződése szerint, de a vizsgálat eredménye szerint semmi ténykörülmény sem forgott fenn arra nézve, hogy a rendelet indokolva lett volna, mert a gyanúnak még árnyéka sem merült fel. A horvátok ennél fogva ma kijelentették, hogy ezen dologra még vissza fognak térni.

Tüntetések Ausztriában.

A horvát és szerb diákok a wieneni Drei Engel-fogadóban vasárnap zajos tüntetést rendeztek Rakodczay bán ellen. Több, mint kétszáz diák gyűlt egybe és egyhangulag elfogadtak egy határozati javaslatot, amelyben üdvözlék a budapesti közös országgyűlés horvát delegációját, elismerésüket fejezik ki a horvát képviselők magatartásáért és további kintartásra buzdítják őket a teljes győzelem kivívásáig. A horvát és szerb akadémiai ifjuság appellál valamennyi politikai párthoz, hogy távolítsák el Rakodczayt a báni méltóságról, amelyre nem való.

A határozatot a budapesti horvát képviselőkkel táviratban közölték.

Prágában a horvátok ma gyűlést akartak tartani, hogy megbeszéljék a magyarországi és horvátországi viszonyokat. A gyűlés szónokai Tresit reichsrathbeli horvát képviselő és Mandić zágrábi tanár lettek volna, akik a prágai Sokol-ünnepre jöttek, de a rendőrség betiltotta a gyűlést olyan czímen, hogy nem volt idejekorán bejelentve.

Budapest, július 1.

Megcáfolt alkotmánybiztosítékok. Ma megint híre járt, egyes esti lapok meg is írták, hogy a kabinetirodából visszaérkezett gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat a király előleges szankciójával együtt. Sőt azt is tudni vélték sokan, hogy a törvényjavaslatot a belügyminiszter a képviselőház egyik legközelebbi ülésén fogja beterjeszteni. Korai örömmel azonban gyors csalódás lett a vége; estére egy félhivatalos köznyomatos nagy határozottan megcáfolta az összes kedvesen hallott híreket. Nem először történik ez s tartunk tőle, hogy nem is utoljára, holott a közvélemény az örökös czáfolat helyett már elvárná, hogy e tekintetben történjék is valami.

A kvótabizottság jelentése. A kvótabizottság szombaton tartott ülésében konstátálta az osztrákokkal való megegyezés lehetetlenségét. A bizottság működéséről szóló jelentést a képviselőház mai ülésén terjesztette be Wekerle Sándor miniszterelnök. A jelentés, melyet Széll Kálmán, a bizottság elnöke és Földes Béla előadó írtak alá, a következőket mondja:

A bizottság a fenforgó körülmények között nem tartja czélszerűnek, hogy a kvóta-kiszámításnál eddig használt kulcsal szemben új alapot ajánljon, bár a maga részéről is kijelenti, hogy az 1867. óta a számítás alapjául elfogadott kulcs nem nyújtja a két állam viszonylagos teherviselési képességének szabatos, kifogástalan mértékét, melyet csak jobbnak hiányában lehetett elfogadni, dacára annak, hogy Magyarországra teherviselési képességénél nagyobb terhet ró. De mivel a magyar országos bizottság nem akarja a módszer tárgyalásával az egyezés létrejöttét kockáztatni, mivel továbbá tudja, hogy annyi idő óta létező állapotok megváltoztatása nagyon nehéz, mivel végül nagy súlyt helyez arra, hogy az egyezés a két parlament között és hosszabb időre létesíthetők és az utolsó megállapítás óta a viszonyok lényegesen nem változtak, úgy az eddigi számítási módot és a kvótabizottságok által már évek óta javasolt és királyi döntéssel tényleg törvénybe iktatott arányt; t. i. 34.4 : 65.6, a határvidéki praecipium beszámításával, ajánlja elfogadásra. Együttal kimondott, hogy ezen üzenet átküldésével egyidejűleg értesítetik az osztrák országos bizottság, hogy a magyar országos bizottság szóbeli tárgyalásba is kész bocsátkozni.

Az 1907. évi június hó 29-én tartott ülésben elnök bejelent az osztrák országos bizottság megérkezett üzenetét. Eszerint az osztrák országos bizottság fentartja eddigi álláspontját; nevezetesen 1. a hozzájárulási arány csak 1/3 évre állapíttassék meg, 2. a kvóta a népesség arányának megfelelően 42.4 : 57.6 legyen. A vámjövdelem felosztására nézve addig, míg a vámügy közössége fennáll, a mai állapot fentartása mellett nyilatkozik. A két bizottság álláspontjának ily jelentékeny eltérése mellett, a megegyezés lehetősége teljesen ki lévén zárva, elnök a magyar országos bizottság működését ezuttal befejezetteknek nyilvánította.

Beck kihallgatásán. Ó felsége ma délben külön kihallgatásán fogadta báró Beck miniszterelnököt.

A t. Házból.

I. Harmadik csengetés: kiszállani!

A horvátok az ő obstrukciójuk érdekében sokat elértek, de azt még nem tudták kivívni, hogy a magyar képviselőházban horvát legyen a vezényszó. Az igaz, hogy a tanácskozási nyelv horvát, ám az elnökök mai napig se tanultak meg horvátul és csökönyösen ragaszkodnak ahhoz, hogy magyarul dirigálják a horvátokat. A szomorú obstrukcióban e miatt néhány vidám jelenet keletkezik.

A t. Ház még folytonosan a vasutasok pragmatikájának elején vesztegel. Még csak nem is paragrafusokat tárgyalnak, hanem a javaslat címénél vesztegel az egész alkotmány. Azon a címen, hogy a czimről beszélnek, sorra szólalnak fel a már ismeretes horvátok és povedálnak csodálatos örültségekről. Magyarra fordítva a czim vitája megfelel annak, mintha egymásután negyven ember komoly képpel variálná az abéczé remekét:

— Czim, czim, uri, czim.

Justh Gyula megunta a sok czim-czinkogást és átadta az elnöki helyet Rakovszky Istvánnak. Amikor Rakovszky is megunta, átadta Návay Lajosnak. Közben azonban a horvát tárgyalás összeütközött az elnöki magyar vezényszóval.

Vinkovics Bozsó beszélt a czimmel kapcsolatosan a horvát nép faji tulajdonságairól.

— A képviselő ur eltér a tárgytól — figyelmeztetem — először.

Igy szól Rakovszky István és csenget egyet.

— Első csengetés! — kiáltják a magyar képviselők, — szakaszhatár!

Bozsó tovább csatangol vagy öt percnyi ideig.

Most Rakovszky megint félbeszakítja.

— A képviselő ur még folyton eltér a tárgytól — másodsor figyelmeztetem.

Másodsor csenget.

— Második csengetés, — hallatszik bal felől, — Kálvin-tér! átszálló hely!

Vinkovics Bozsó jobbra tekint, balra tekint és folytatja, ezúttal már a Noé bárkájának állatáiról csevegven.

— A képviselő ur most sem a tárgyról szól — kiált rá Rakovszky — megvonom a szót.

Nagyot ráz a csengettyűn.

— Harmadik csengetés — harsogják a baloldalon. — Végállomás. Tessék kiszállani.

Igy következett Bozsó de Vinkovics után Brlic Vratoszláv, utána Budiszavlyevics Bude, nemkülönben Liszovác Mladen, hasonlóképpen Popovics a szép Dusán, Dusiczinko, Dusi-popovicsi. Egyiket leültette Rakovszky, a másik magától ült le, amikor hallotta, hogy harmadik csengetés, kiszállani, másik már az átszállásnál kiszállt s mire ismét fel akart lépni, már más szónokot szólítottak.

Rakovszky kifáradván az unalmas konduktorságban, a csengettyűt odaadta Návay Lajosnak.

Novoszeló Mátyás (magyarul Ujfalusi) volt soron.

Novoszeló úgy vélte, hogy hivatásának teljesen eleget tesz, ha tiszter egymásután elmondja horvátul:

— Egyedem, begyedem, csokodom bé, Ábri Fábri dominé, Hókusz, pókusz, pimpalókusz! Aja vaja buim!

Azonban a negyedik egyedem begyedemnél már Návay beleintézkedett az első figyelmeztetéssel.

— Első csengetés! — hangzott a vezényszó.

A hatodik egyedemnél következett a második csengetés és a hetediknél végállomás a harmadik csengetés, a kiszállás.

Muacsevics Vazul csak két csengetést várt be, Tuskán Gergely szintén. Grahovác Mirkó tovább ment, a harmadik csengetést is megvárta.

Magdics Peró után Supiló Ferencz utazott. utána Mazuranics Bogoszláv, majd Penjics Bogdán.

Azonban a magyarok nem győzték megvárni a harmadik csengetést, de már három óra is volt és elmentek.

Azonban az állomási és csengetési rendszerrel elértek annyit, hogy holnap legalább a czim felett szavazni lehet.

Egy-egy horvát lármázni próbált, de a vezérek csendesítették őket.

— Ne okoskodjatok, mert ha bosszantjuk őket, akkor holnap már az első csengetés után következik a végállomás.

II. Pető viszi Pernerstorfer.

Pernerstorfer egy ausztriai szocialista agitátor, aki két napon át Budapesten gyalázatosan hitványnak hirdette a magyar törvényhozást s aztán ma délelőtt Pető Sándor képviselő vezetése mellett megjelent a képviselőházban. Pető Sándor a demokrata-párt szocialista frakciójának a vezére és egy személyben tagja, ezen Pernerstorfer bevezette a hírlapírók baloldali karzatára, hogy ott szerez neki elől olyan finom helyet, ahonnan ha tetszik, bele is köphet a tényleges törvényhozás termébe.

Történt azonban, hogy az újságírók tiltakoztak a vendégszerelés ellen és annak következtében baloldali előjárójuk, Lenkei Gusztáv igazolványt kért. Pető Sándor megmondta Pernerstorfer kiletét, mire azonban a magyar zsunaliszta így felelt:

— Ha a képviselő ur oly nagyabecsuili, adja át neki a maga helyét, ám mi nem adjuk a magunkét.

Pető erre fogta Pernerstorfer-t és hogy hozta Pernerstorfer-t, úgy vitte Pernerstorfer-t. Fogta, vitte a képviselők vendégkarzatára, ott maga mellé ültette és azt mondta:

— Ne féljen, amíg engem ki nem dobnak, addig kegyedei sem ütök agyon.

Pedig ekkor már a folyosón azt beszéltek, hogy Pernerstorfer-t, akit Pető hozott, kitelepítették.

Báró Kaas Ivor ismertette az eset való tényállását, mire Olay Lajos azt mondá: Ez kitünő arra, hogy az újságírók eljárásának helyeslésére tüntessenek.

Olay Lajos erre eltávozott, de Kaas Ivor összegyűjtött négy-öt képviselőt s a hozzájuk csatlakozott zsunaliszták között üdvözlő beszédet intézett a meglepett karzatfőnökhöz:

Az ügy illetően elintézése után érkezett oda Justh Gyula és megkérdezte, hogy mi történt. Báró Kaas Ivor elmondta, hogy Pernerstorfer-t az irói karzatról kiküldték és Pető elvitte.

— Mi a véleményed erről, kegyelmes uram?

— Muszáj-e nekem mindenről véleményt nyilvánítani? szabadkozott Justh.

— Vagy úgy? Neked a szocialisták ellen nincs szavad?

— Hisz azt se tudom miről van szó? Ki az a Pernerstorfer?

Báró Kaas erre elővett egy lapot és felolvasta, miket mondott Pernerstorfer.

Justh a közepén félbeszakította:

— Elér! Ha így van, akkor nemcsak, hogy innen kell kilépteni, hanem ki kell toloncoltatni az országból! Még nem toloncolták ki!

— Ugy van! Ugy van! — erősítette most Hammersberg László. — A rendőrség képviselve volt a gyűlésen, ahol Pernerstorfer beszélt. Rögtön ki kellett volna toloncoltatni.

Báró Kaas Ivor jóízűen nyelt egyet. Amit rendezett, az várakozásán felül sikerült.

Vitték a nyilatkozatok hírére Pető Sándorhoz és ekkor Pető Sándor fogta Pernerstorfer-t és tovább vitte Pernerstorfer-t most más így változtatva a biztatást:

— Amíg én viszem kegyedet, addig nem a rendőr viszi őnt.

És valóban Pernerstorfer nyugodtan ment, mert az utcán látta, hogy a rendőrök szalutálnak Pető Sándornak ugyanis mint országgyűlési képviselőnek, de még inkább mint városi képviselőnek.

III. Asszonyok a politikában.

A horvát asszonyok mind nagyobb mértékben válnak aktív és passzív tényezőkké a politikában. Amiképpen az obstruáló horvát képviselőket asszonyok támogatják, az aktív ténykedés, tudniillik felköltöztek Budapestre, nehogy férjeik szerelmi inség miatt itthagyják a harczteret.

Ujabbban a Horvátországban maradt asszonyok beleszólása a passzív álláspontnak a hasznosodásával válik jelentőssé az új horvát bannak, Rakodczay Sándornak, a berendezkedése dolgában.

A horvátországi asszonyok az odaváló mágnás-körben azzal készítenek ellentállásra férjüket, hogy a magyar kormány megsértette őket, amikor nem az arisztokrácia köréből választott bánt és nevezett ki bánt, hanem Rakodczayt nevezte ki.

— Most — mondják — Rakodczaynak a felesége banné és mi nem vagyunk bannék. Meg kell akadályozni, hogy Rakodczay boldogulhasson, ki kell eszközölni, hogy adja vissza a megbízatását és akkor aztán a felesége nem lesz banné. Amíg ez meg nem történik, addig mi passzív rezisztenciában maradunk.

A dolgot azonban még bonyolultabbá tette az új bannak, Rakodczay Sándornak a felesége.

A banné amint az ura kinevezése megtörtént, elutazott.

De bucsuzásban ezt mondta a férjének:

— Hála Istennek, mint banné megyek el. De jól vigyázz, amíg távol leszek. Jegyezd meg magadnak, hogy mint banné akarok visszatérni.

... Most aztán az összes horvát férjek sorsa a magyar kormány kezében van.

Budapest, július 1.

Törvényjavaslat az árvízveszedelem ellen. Az idei tavaszi nagy esőzés az ország több helyén komoly kárt okozott, amelyek közül különösen a rudolfs-gnadi árvízveszedelem járt nagy pusztításokkal. Egyik küldöttség a másik után járul most is a kormány elé és az idei tavasz szomorú tapasztalatai alapján védelmet kérnek. Mint értesülünk, a földmivelésügyi és pénzügyi miniszterek között most folynak a tárgyalások egy árvízvédelmi törvényjavaslat előkészítése czéljából, melyet dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter annakidején a törvényhozás elé szándékozik terjeszteni. A miniszter ezt az üdvös szándékát ma több küldöttség előtt is kifejezte.

Az alkotmánypárt vacsorája. Az országgyűlési alkotmánypárt legközelebbi pártvacsoráját július 4-én, csütörtökön este 8 órakor a városligeti Kovács-telek pavillonban tartja meg.

Függetlenségi pártiszervezkedés. A hódási választókerület függetlenségi és 48-as pártja a hó 7-én, vasárnap tartja meg Hódáságon szervezkedő nagygyűlését. A nagygyűlés előkészítésén Szabó József párteink és dr. Knézy Lehel párttitkár munkálkodnak. Megjelenésüket kilátásba helyezték Ugron Gábor, Lovászy Márton, Fernbach József, Steiner Ferencz, Balogh Ernő, Mukits Simon és Vaigha Károly orsz. képviselők is.

Bánffy sötét jövőt jósol. A szegedi új-párt bankettje alkalmával báró Bánffy Dezső tegnap este a Proféta-vendéglőben heves ellenzéki beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a helyzet ma nehezebb, mint 48-ban. Politikai, társadalmi és gazdasági katasztrófa előtt állunk. Nem látja az auralmon lévő politikai tényezők azon erejét, melylyel azt elkerülhetnék.

A kiegyezés, választójog és véderő ügye — ugymond — két éven belül alig lesz megoldható, mert az ellentétek oly nagyok, hogy a kibontakozás majdnem lehetetlen. A horvát kérdés 67 óta parlamentáris musunk legnagyobb krízise. Mindig kifogásolta a fiemei rezoluzionistákkal való tárgyalást, mert abban a horvát-szlavon széthúzó törekvések javára szolgáló engedményt látott. A nemzetiségieknek adott engedmények a magyar állami terület egységét veszélyeztetik. Horvátországban az autonómia örve alatt engedtek feladni nemzedékeket, amelyek a törvényvel és a történelmi fejlődéssel ellentétben, horvát-szlavon dalmát önálló állam létét hiszik és hirdetik s velünk a szövetséget csak egyelőre fogadják el, törekvésük pedig államiságunkkal és nemzeti politikánkkal homlokegyenest ellenkezik. Nem reméli, hogy Rakodczayval és a rezoluzionisták táborába hajtott emberekkel a megzavart egyensúlyt helyreállítani lehet, nem reméli ezt Wekerle erőlyes képviselőházi kijelentése dacára, amely éppen a lényegét hagyta burkolt homályban. Amíg a bánban a korona vice-királyt lát, addig a magyar állami egységnek megfelelő kibontakozása lehetetlen.

A képviselőházban — hangsúlyozta — nem lett volna szabad a horvát beszédét megengedni, mert az az állami tekintély és méltóság rovására ment. Messze van még az az idő, amikor komoly politikai kormányzat fog diadalmaskodni, de hiszi, hogy a kijózanodás elkövetkezik. Szólv ritkán beszél a képviselőházban, mert ott ma nem tűnnek ellenmondást vagy ellenkező véleményt. Egy ideig kitarthat még, de eljön az az idő, mikor mint kivert szarvas, szorongó szívvel félrevonul.

Vajda Sándor mentelmi ügye. Vajda Sándor ismeretes mentelmi ügyében a mentelmi bizottság holnap, kedden délután öt órakor tartandó ülésén folytatja a tanúkihallgatásokat. Holnap még Horváth József (nagyvászonyi), Ráth Endre, Muzsa Gyula, Somogyi Aladár és Popovics István képviselőket hallgatják ki. Ezzel azután a bizottság be is fejezi működését s még csak egy ülést tart, melyen az előadói jelentést ratifikálják. A jelentés, értesülésünk szerint, ki fogja mondani a mentelmi jog sérelmét, de egyszerűsind a további eljárás megszüntetését fogja javasolni a Háznak, azzal az indokolással, hogy míg egyrészt a képviselők jogos felháborodásukban követelték Vajda távozását, másrészt az eltávolított nemzetiségi képviselőnek személyes bántódása nem esett.

Albóri távozása. A zágrábi „Agr. Tgbl.“ szerint Albóri tábornagynak bécsi csapatfőfelügyelővé történt kinevezése a mai politikai viszonyok közt különös érdekességgel bír. Mintegy négy héttel ezelőtt értesítették Albort, hogy bécsi csapatfőfelügyelővé szemelték ki. Ez a hír nem lepte ugyan meg nagyon Albort, de úgy látszik, nem volt nagyon inyére, mert Bécsbe utazott és megkísérelte kivinni, hogy továbbra is megmaradhasson a bosnyák országos kormány fejének és amellől vezették ki csapatfőfelügyelővé, olyképen, hogy a zágrábi ezredek is az ő parancsnoksága alá tartozzanak. Bécsben szívesen tettek volna eleget Albóri kérésének, mert nepszerűsége miatt távozása kellemetlen hatást tesz, de úgy látszik, hogy különös érdekek befolyása következtében mégsem tudta elérni vágyát.

Beszámoló. Hermann Ferencz, a fülöpszállási kerület országgyűlési képviselője, vasárnap tartotta meg beszámolóját a kerület egyik legnagyobb községében, Kunszentmiklóson. A beszámolóra több függetlenségi párti képviselő is leutazott. Her-

mann Ferencz beszédében részletesen ismertette a jelenlegi politikai helyzetet és hangsúlyozta, hogy a mostani kormány és a többség programjának alapja az a törekvés, hogy minden vonalon a kisemberek helyzetén segítsen.

Darányi választókerületében. Szombaton délután Óváry Ferencz országgyűlési képviselő vezetése alatt küldöttség ment Balatonföldvárra az épen ott időző Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterért, hogy külön hajóval a Balaton tulsó partjára választói közé vigye. — A minisztert Badacsonyban több ezer főre menő tömeg fogadta és ott Zala vármegye közönsége nevében Magyar földbirtokos üdvözölte a minisztert, megköszönvén neki a közönség nevében a balatoni vasut létrehozásánál kifejtett eredményes fáradozását. A miniszter meghatottan mondott köszönetet a bizalom és szeretet tapasztalt megnyilvánulásáért és utalt arra, hogy a balatoni vasutért a hála első sorban Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert és a miniszterelnököt, mint pénzügyminisztert illeti meg és azt az óhaját fejezte ki, hogy a balatoni vasut új, szebb korszakot nyisson meg a vidék életében. A miniszter rövid ittfordozás után Balatonföldre ment át, ahol Haldik Cypriánnak; a tihanyi főpátnak a vendége volt. Vasárnap Balatonföreden a főpát ebédet adott a miniszter tiszteletére, miután Sárasy ref. esperes nagy küldöttség élén üdvözölte a minisztert. A miniszter a délutáni órákban hagyta el választói és az esti gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

Küldöttségek a képviselőházban. Zenta város küldöttsége tisztelgett ma délelőtt Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél. A küldöttséget Fernbach Károly főispán vezette s tagjai voltak: Szárits polgármester, Lovászy Andor orsz. képviselő, Berzenczey Domokos mérnök és Helmberger főszámvevő. A küldöttség nevében Szárits polgármester arra kérte a minisztert, hogy a most épülő vashidra, melyet Kossuthról fognak elnevezni, szabványos nyomtávu vasúthoz adjon előmunkálati és építési engedélyt. A miniszter Szerényi államtitkár jelenlétében szívesen jogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy mivel az engedélyt nem magánvállalkozó, hanem maga a város kéri, szívesen járul hozzá kérésükhöz. — Ezután gróf Hadik János belügyi államtitkárnál tisztelgett a küldöttség, akitől azon kérelmük támogatását kérték, hogy a város által tervbevetett közközházat az állam vegye át és építse a saját költségén, vagy ha az állam erre nem hajlandó, akkor emelje fel a kórházi ápolási díjat napi két koronára. Az államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és a belügyminiszter részéről az utóbbi kérelem teljesítését kilátásba helyezte.

Ujverbász község küldöttsége tisztelgett gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél Fernbach Károly főispán és Balogh Ernő orsz. képviselő vezetésével. A küldöttségben résztvettek Szentkirályi Zoltán, Sümegi Vilmos, Baross János, Pogány Lajos, Szemere Huba, Lányi Mór, Luby Géza, Leszkay Gyula és gróf Uchritz Amadé Emil orsz. képviselők. A küldöttség szónoka Wagner Adolf ujverbászi református lelkész volt, aki előadta, hogy az ujverbászi algimnázium a jövő évben üli meg százéves jubileumát és ez alkalomból arra kéri a minisztert, hogy engedje meg a gimnáziumnak fokozatosan főgimnáziummá való fejlesztését és ehhez egyúttal állami támogatást kérnek. A város a maga részéről hajlandó ehhez a legnagyobb anyagi támogatással hozzájárulni. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy a vidéki nemzetiség mindig hazafias érzelmi volt és az ilyen intézet alapítása még jobban mozdíthatja elő a magyar hazához való szilárd ragaszkodásukat. Ezért a legteljesebb jóindulattal fog kérelmükkel foglalkozni és amennyiben az állami pénzügyi helyzete megengedi, készséggel járul hozzá annak teljesítéséhez. A küldöttség lelkesen megeléjenezte a miniszter választát.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél négy küldöttség járt ma délelőtt. Szond község küldöttsége, melyet Fernbach Károly főispán vezetett a miniszter elé egy állami területnek a lakosság részére való eladását kérte. A miniszter megígérte, hogy jóindulattal fogja megvizsgálni az ügyet. — **Apátn** község küldöttsége szintén Fernbach főispán vezetésével tisztelgett a miniszternél. A küldöttség az ottani régi Dunaágnak téli kikötővé való átalakítását kérte Darányi minisztertől, ki kedvező választ adott a küldöttségnek. — **Uj- és O-Kécske** küldöttségét Léway Mihály orsz. képviselő vezette Darányi elé, kitől a Tisza-folyó partszakgatásai ellen kérték védelmi intézkedést. **Serbán** Miklós Galac fogarasmegyei község küldöttségét vezette s azt kérte a minisztertől, hogy a Padorcza

cheve nevű erdőterületet legelővé alakíttassa át. **Darányi** miniszter mindkét küldöttség kérelmének teljesítését kilátásba helyezte az ügy megvizsgálása után.

A nyugdíjas tanítók küldöttsége **Sümegi** Vilmos orsz. képviselő vezetése alatt tisztelgett Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszternél. A küldöttség kérelmét Sümegi Vilmos tolmácsolta s arra kérte a minisztert, hogy azoknak a szegény, öreg tanítóknak, akik a magyar népnevelés előőrsei voltak és akiknek nyugdíja 4—800 korona között váltakozik, nyugdíjségélyt adjon. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, megígérte, hogy kérelmüket tanulmányozni fogja s azt méltányos módon intézi el.

ORSZAGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 1.

A vasutasok pragmatikájáról szóló törvényjavaslatok részletes tárgyalása volt ma a Ház napirendjén. Már a mult ülésen megkezdték a czim tárgyalását; ma is tárgyalták, még sem végeztek vele. A horvátok technikai obstrukciója ugyanis mindjárt az ártatlan czimet nette célba. Ahányan vannak, valamennyien módosítani akarják; mindegyik módosítást nyújt be és mindegyik módosítást huszan írják alá. Így aztán valamennyien kétszer szólhatnak az egyetlen czimhez. Természetesen nem ragaszkodnak szigoruan a tárgyhoz; el-elkalandoznak tőle, aminek aztán az a következtése, hogy az elnöki figyelmeztetések igen sűrűn hangzanak el. Sőt a szó-megvonások sem ritkák. Ma öt horvát képviselőtől vonták meg a szót. Mindamellett sikerült nekik a mai ülést is teljesen eltechnikázni. A horvátok e magatartása érthető felháborodást keltett. Minden oldalról ösztökélik az elnökséget, hogy a lehető legszigorubbban kezelje a házszabályokat. Beszélték is, hogy ezentul az elnökség ridegen fog alkalmazkodni a házszabály betűjéhez. Az obstrukció-okozta rossz kedvnek tulajdonítható, hogy Pernerstorfer osztrák képviselőt, aki megjelent a Ház folyosóján, igen mogorván fogadták. Néhány képviselő azt mondta, hogy nem lett volna szabad Pernerstorfert beereszteni a Házba; Pernerstorfer ugyanis a szoczialisták gyűlésén hevesen kikelt a magyar képviselőház ellen és becsmérelte a nemzetet. Az osztrák képviselő behuzódott a hírlapírók karzatára, de ott mihamar tudtára adták, hogy a hírlapírók karzatán csak hírlapírók ülhetnek. Justh Gyula azt mondta, hogy ilyen embert ki kellene az országból tolonczoltatni. Másik eseménye is volt a folyosónak; azt híresztelték, hogy Széll Kálmán meghalt. Telefonáltak Rátótra, onnan azután maga Széll Kálmán beszélt és azt mondta, hogy igen jó egészségnek örvend.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. negyedtizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István és Návay Lajos.

Jegyzők: Hammersberg László és Ráth Endre. Az elnök: Az ülést megnyitja.

A függetlenségi párt megjeljenzi Rakodczay Sándort, az új horvát bánt, akinek kinevezését bejelentik.

Wekerle Sándor betérjeszi a magyar kvótaküldöttség jelentését, kérve, hogy a legközelebbi napok egyikén tüsszék napirendre.

Következik a vasutasok fizetésrendezéséről szóló javaslatnak részletes tárgyalása

A czim.

Masudanits Bogoszláv indítványt tesz a czim megváltoztatására.

Penyics Bogdán és **Pribisevits** Szvetozár szintén a czim megváltoztatását kívánja.

Az elnök figyelmezteti a szónokokat, hogy ne ismételjék folyton ugyanazt.

Vinkovics Bozsó hosszasan beszél a czim ellen. **Rakovszky** István elnök ismételtlen figyelmeztet

teti, hogy maradjon a tárgynál, végül megvonja a szót tőle.

A baloldal élénken helyesel.

Brilcs Vratoszláv horvát beszédet mond, azaz inkább olvas a címéről.

Az **elnök** figyelmezteti, hogy a beszédet nem szabad olvasni.

Budiszavljevics Bude a következő szónok.

Az **elnök** a függetlenségi párt zajos helyeslése mellett figyelmezteti kétszer, hogy ne térjen el a tárgytól.

Budiszavljevics tovább beszél.

Az **elnök** megvonja tőle a szót.

Lisavács Mladen a címet nem fogadja el.

Popovics Dusan szintén horvát nyelven kritizálja a címet.

Az **elnök**: Teljesen osztom a képviselő ur nézetét, hogy a cím nem olyan fontos, hogy ennyit kellene róla beszélni. (Zaj.)

Popovics Dusan tovább beszél korvátul.

Az **elnök**: Figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

(Az elnöki székét Náway Lajos foglalja el.)

Popovics Dusan szünetet kér.

Az **elnök** nem hajlandó még szünetet engedélyezni. Figyelmezteti később, hogy maradjon a tárgynál, mert megvonja tőle a szót.

Popovics Dusan indítványt ad be a cím megváltoztatására.

Novoszel Mátyás a címhez beszél.

Az **elnök** figyelmezteti másodszor is, hogy maradjon szorosan a tárgynál.

Novoszel Mátyás magáról a törvényről beszél.

Az **elnök** megvonja tőle a szót.

Surmin György többször az egész javaslatról beszél, amiért az **elnök** kétszer figyelmezteti. Ekkor gyorsan befejezi beszédét és leül.

Modrusan Gusztáv nehezen kezd bele beszédébe.

Hédervári Lehel: Friskó! Friskó!

Az **elnök** Hédervárit rendreatasítja.

Modrusan Gusztáv Magyarország és Horvátország közjogi viszonyát fejtegeti, amiért az **elnök** kétszer figyelmezteti.

Mucsovcics Vazul eltér a tárgytól, amiért az **elnök** kétszer figyelmezteti.

Markos Gyula: Provokáltak a szövegvonást.

Mucsovcics Vazul tovább beszél horvátul.

Tuskán Gergely és **Kraszelyovics** György rövid horvát beszéd után módosítást adnak be a javaslat címéhez.

Grahovac Mirkó a magyarok és horvátok közti közjogi viszonyról beszél.

Az **elnök**: A közjogi viszonyról ne tessék beszélni. (Ugy van! balfelől.)

Grahovac Mirkó a figyelmeztetés dacára is tovább folytatja a közjogi fejtegetést.

Az **elnök**: Utóljára figyelmeztetem a képviselő urat, tessék a tárgyra térni! (Helyeslés.)

Grahovac Mirkó: A jelenlegi javaslat nem gondoskodik eléggé a vasúti munkásokról.

Az **elnök**: A képviselő urtól kétszeri figyelmeztetés után most már megvonom a szót. (Helyeslés. Mozdás a horvátoknál.)

A házszabályok.

Supiló Ferencz a házszabályokhoz kér szót. (Nagy zaj.) Az elnöki figyelmeztetés vita tárgyává nem tehető ugyan, de annyit megállapíthatni a házszabályokból, hogy az elnöknek nincs diszkrecionárius joga a szó megvonására...

Az **elnök**: A 215. szakasz köteleességévé teszi az elnöknek, hogy kétszeri figyelmeztetés után, ha azok nem használnak, a szót az illetőtől megvonja. A gyorsíró-jegyzetek tanúsága szerint a szövegvonás előtt kétszer figyelmeztette a szónokot s mivel nem használt, megvonta a szót. (Általános helyeslés!) Az elnöki eljárásban tehát nem volt szabálytalanság. (Igaz! Ugy van!)

Supiló Ferencz: Elismeri, hogy az **elnök** a házszabályok értelmében korrektül járt el...

Az **elnök**: Ha ez világos, a képviselő ur nem beszélhet tovább. Más következik szólásra...

Felkiáltások: Üljön le!

Supiló Ferencz tovább akar beszélni.

Az **elnök**: Megvonom a szónoktól a szót! (Élénk helyeslés. Nagy zaj a horvátoknál.)

Lorkovics Iván: Szót kérek. (Nagy zaj. Elnök folyton csenget. Folytonos felkiáltások: Üljön le!)

Az **elnök**: Azt hiszem, szavaim minden kétséget kizárnak. Én a házszabályok szerint jártam el, ki a következő szónok?

Magdics Pero (horvátul beszél): Én mint jogász és ember...

Szmrecsányi György: Ahhoz nekünk semmi közünk. (Derűtség.)

Az **elnök**: Szmrecsányit rendreatasítja.

Magdics Pero tovább beszél.

Az **elnök**: A képviselő ur szentesített törvényekről beszél, vagyis hivatkozik a 68:XXX. törvény-cikkre. Figyelmeztetem, hogy a javaslatnál maradjon.

Az **elnök**: Jóakarati figyelmeztetésem dacára is a horvát-magyar kiegyezésről beszél. Figyel-

meztetem, hogy ha így folytatja, megvonom a szót, (Helyeslés.)

Magdics Pero: Nem fogadja el társainak indítványát sem.

Az **elnök**: A képviselő ur kritizálja társainak indítványát, jóllehet, hogy azokat ő maga is aláírta. Ez olyan ellentmondás, melyet mindenesetre le kell rögzíteni, hogy kimutassam, mennyire nem komoly a horvát képviselők akciója.

Magdics Pero: Általánosságban beszél a tárgyról. (Elnök csenget.)

Felkiáltások: Kiszállani! (Derűtség.)

Az **elnök**: Minthogy a képviselő ur harmadszor is eltért a tárgytól, a szót megvonom.

Magdics Pero: Hvala! (köszönöm.)

A vita berekesztése.

Az **elnök**: Minthogy több szónok feliratkozva nincs, a vitát bezárja. Elsősorban azokat illeti a szó, akik 10 aláírással indítványokat adtak be. Következnek:

Hammersberg László jegyző: Supiló Ferencz.

Supiló Ferencz: Kéri módosításainak felolvasását.

Felkiáltások: Ugy látszik, már elfelejtette. Nem kell felolvasni, nem hallgatjuk meg. (Zaj.)

Hammersberg László jegyző nagy zajban felolvassa a módosítást.

Supiló Ferencz: A tárgyalás folyamán bizonyosodott meg arról, hogy a cím mennyire nem felel meg a javaslat értelmének. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Üljön le! Mit beszél annyit!

Supiló Ferencz beszél háromnegyed 3 óráig.

Mazuranovics Bogoszláv horvátul indokolja módosítását.

Penyics Bogdán 3 óra előtt 3 percczel kéri beszédének elhalasztását vagy az ülés meghosszabbítását.

Az **elnök** felteszi a kérdést.

A Ház az ülést meghosszabbítja.

Hédervári Lehel: Legalább előbb leszünk túl a komédián!

Penyics Bogdán: Indokolja indítványát s három óra után befejezi beszédét.

Az **elnök**: Megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét s az ülést 3 óra 10 perccel bezárja.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, július 1.

A függetlenségi párt ma tartott értekezletén a horvát obstrukció és a Pernerstorfer látogatáson kívül a zirczi választás szerepelt a tárgyalás rendjén. A zirczi választás ügyében az értekezlet a bizottsági jelentés alapján kimondotta, hogy mindazok, akik nevét ezzel a választással kapcsolatban emlegették, teljesen korrektül jártak el.

Az értekezletről szóló részletes tudósításunk ez:

Az értekezleten a kormány részéről az elnöklő **Kossuth** Ferenczen kívül jelen voltak **Günther** Antal igazságügyminiszter és **Désy** Zoltán pénzügyi államtitkár. A jegyzőkönyvet **Gaál** Gaszton vezette.

Napirend előtt **Hódy** Gyula intézkedést kért arra nézve, hogy a párt tagjai a képviselőház ülésén minél nagyobb számban vegyenek részt. **Kossuth** Ferencz elnök hozzászólásai után a pártértekezlet az elnökséget bízta meg az ezen célra szükséges intézkedések megtételével.

Lovász Márton a Pernerstorfer-féle és ehhez hasonló, idegen nyelvű népgyűlések megtartása kérdésében szóval fel és ez ellen kér hatósági intézkedést. Az értekezlet szükségesnek látja, hogy ez a kérdés a parlamentben is megfelelő módon szóvá téssék.

Sághy Gyula a temesmegyei alispán ügyére hívja fel az értekezlet figyelmét.

Holló Lajos a horvátok magatartásával szemben szükségesnek tartja, hogy a párt a horvát obstrukciót fokozott figyelemmel kísérje. Nézete szerint a kérdést oly módon kell megoldani, hogy a megoldás úgy a nemzetnek, mint a pártnak hasznára váljék. Az elnökségnek és pártnak egymást támogatni kell, nem ugyan az erőszak, hanem a házszabályok igazságos, de erélyes alkalmazása terén. A maga részéről szükségesnek tartja, hogy a képviselők minél nagyobb számban jelenjenek meg az üléseken.

Kossuth Ferencz, **Szentiványi** Árpád, **Markos** Gyula, **Ugron** Gábor és **Nagy** Dezső hasonlóan felszólalása után a párt **Holló** Lajos felszólalását helyeslőleg veszi tudomásul.

Veresmarty Miklós interpellációt jelent be a szentendrei viczinális vasút ügyében.

Ezután áttér a pártértekezlet a napirendre, amelynek egyetlen tárgya a zirczi választás ügyében kiküldött vizsgáló-bizottság jelentésének tárgyalása. A jelentést a bizottság megbízásából **Nagy** Emil előadó terjeszti elő. A jelentés szövegéről a következő:

A zirczi választással összefüggő ügyek meg-

vizsgálására 1907. évi június hó 17-én a függetlenségi és 48-as párt értekezlet által kiküldött bizottság a nyilatkozatokról felvett jegyzőkönyvek benyújtása kapcsán a vizsgálat eredményét és véleményes jelentését a következőkben terjeszti a pártértekezlet elé:

A bizottság a következő kérdéseket tette megvizsgálása tárgyává:

1. Megfelel-e a valóságnak az a hír, hogy **Ivánka** Imre képviselő azon czélból, hogy megválasztassék, — vesztegetett?

2. Igaz-e, hogy **Pap** Zoltán és **Gaál** András képviselők ebben segédkeztek?

3. Igaz-e, hogy utóbb nevezett képviselők a Zirczen való működésért **Ivánka** Imre részéről díjazásban részesültek?

4. Igaz-e, hogy **Pap** Zoltán képviselő más képviselőknek pénzt ajánlotti fel a végből, hogy **Ivánka** mellett korteskedjenek?

A bizottság a vizsgálat tárgyává tett momentumok tekintetében csakis képviselők kihallgatására szorítkozott, mert úgy találta, hogy a párt keretén kívül álló egyének kihallgatása tekintetében hatáskörrel nem rendelkezhetik.

A vizsgálat keretében nyilatkozattételre hívta fel a bizottság a három fentebb megnevezett képviselőt, valamint kihallgatta még **Sümegi** Vilmos, **Madarász** József, **Szentkirályi** Zoltán, **Szász** József és **Burgyán** Aladár képviselőket, mint olyanokat, akik ezen kérdések tekintetében felvilágosítást nyújthatnak.

Ami az első kérdést illeti, egyik meghallgatott képviselő se szolgáltatott közvetlen tudomáson alapuló bizonyítékot atekintetben, hogy **Ivánka** Imre képviselő vesztegetett volna, ő maga pedig becsületszavát adta arra, hogy választása keretében senkinek azon czélból, hogy reá szavazzon, pénzt nem ígért és nem adott. Választásának vezetését **Fay** Sándor, báró **Bothmer** Jenő és dr. **Király** Ernő barátjaira bízta, ezek kezelték a törvényes költségek fedezésére szolgáló pénztárt, ő maga pénzt nem kezelt és pénzek hováfordítása tekintetében intézkedéseket nem tett, utasításokat nem adott.

A második kérdésj illetőleg ugyancsak semmi-éle bizonyíték se merül fel arra nézve, mintha akár **Pap** Zoltán, akár **Gaál** András vesztegettek volna, sőt ellenkezőleg az derült ki, hogy mindketten csak egy-egy félnapot töltöttek Zirczen, hosszú idővel a választás előtt s ez a rövid lentartózkodási idő már önmagában véve kizárja azt, hogy pénzzel való korteskedés processzusába bocsátkozhattak volna s mindetől eltekintve, mindketten becsületszavukra kijelentették, hogy valótlan az az állítás, mintha ők vesztegettek volna.

A harmadik kérdésre nézve **Ivánka** Imre, **Pap** Zoltán és **Gaál** András képviselők férfiúi becsületszavukra kijelentették, hogy **Ivánka** Imre semmiféle czimen egy fillért sem adott, sem nem ígért, sem nem adott **Pap** Zoltán és **Gaál** András képviselőknek a kerületben való támogatás fejében.

Ami végül a negyedik kérdést illeti, **Szentkirályi** Zoltán kijelentései szerint **Pap** Zoltán képviselő háromszáz forintot kínált neki költségei fedezésére azon felkéréssel kapcsolatban, hogy menjen le Zirczre **Ivánka** Imre megválasztását előmozdítani, amit nevezett képviselő visszautasított; **Szász** József képviselő pedig azt a vallomást tette, hogy **Pap** Zoltán képviselőt is felkérte, hogy menjen le Zirczre s ekkor beszéd közben pénztárczájából több bankjegyet vett ki s azokat **Szász** Józsefnek át akarta adni a felmerülendő költségek fedezésére, amit azonban **Szász** József visszautasított.

Pap Zoltán és **Ivánka** Imre képviselők egyhangzóan becsületszavukra kijelentették, hogy **Ivánka** Imre nem bízta meg azzal **Pap** Zoltánt, hogy képviselőket a kerületbe való leutazására felszólítson s e végből nem is adott nek i pénzt s **Pap** Zoltán mellett külön is azt a kijelentést tette, hogy ő a költségek fedezésére sajátjából akart adni azon várakozásban, hogy ezirányu kiadásait **Ivánka**, akivel baráti viszonyban van, majd meg fogja téríteni.

Ami magát a pénzigéretet illeti, erre nézve **Pap** Zoltán azt adja elő, hogy neki távolról sem volt szándéka fentnevezett képviselő táradtságáért nyujtani ellenértéket, hanem a pénzt oly gondolatlalt ajánlotta fel neki, hogy abból készkiadásait fedezze, elszámolnak és a netán megmaradó összeget majd visszaszolgáltattják s arra nem emlékszik, hogy **Szentkirályi** Zoltánnak határozott pénzüsszeget ajánlott volna fel.

Mindezen vizsgálati anyag ismertetése után a bizottság azt indítványozza, hogy mondja ki a pártértekezlet, hogy a zirczi választással kapcsolatban felmerült vádak és hírek tekintetében **Ivánka** Imre, **Pap** Zoltán és **Gaál** András illetőleg a párt részéről semmiféle további intézkedés szükségé nem forog fenn, miután a felmerült és fentebb részletezett vádak és hírek ezen vizsgálat keretében beigazolást nem nyertek

A híresztelések keletkezését úgy látszik az okozta, hogy Pap Zoltán két képviselőtársát pénz ígérete kapcsán igyekezett arra rábírní, hogy Zirczre leutazzanak. Nem vonhatjuk kétségbe Pap Zoltán képviselő amaz állításának az igazságát, hogy azt a pénzt csakis készkiadások fedezésére szánta, mindazonáltal abban a nézetben van a bizottság, hogy képviselőre vonatkozólag minden ilyenmü pénzbeli ajánlattétel még az esetben is helytelen, ha tisztán csak a készkiadások fedezésének a szándékával tétetik is, mert az ilyen ajánlat kellemetlen félreértések és gyanúsítások forrása lehet, mint azt a jelen eset is élesen mutatja.

Budapesten, 1907 évi június 27-én. Tóth János, mint a kiküldött bizottság elnöke, Chernel Gyula, Gaál Gaszton, Nagy Emil, Okolicsányi László.

Ifjabb Madarász József nem veszi tudomásul a jelentést és kéri Ivánka tagfelvételének függőben tartását.

Szentiványi Árpád és Gaál Gaszton felszólalása után a bizottság jelentését a pártértekezlet annak kijelentésével fogadja el, hogy ezzel Ivánka Imre párttagsága teljesen tisztázva van.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az értekezletet berekeszti.

A magántisztviselők.

☉

Fölötte tanulságos, általában véve pedig tartalmas volt az a kongresszus, amit most szombaton és vasárnap tartottak a fővárosban a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak.

Magában véve az a körülmény is rokon-szenves figyelmet ébresztett mindenkiben, hogy ez a kongresszus nem a megszokott sablonok keretei között mozgott; sőt erőteljesebb kitérőre ugyancsak túlhaladták ezeket az ismert kereteket; s ebben a tekintetben bizonyos ut-törő érdemet szereztek magoknak a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak.

Nálunk az ugynevezett kongresszusoknak megvan a magok kapta-fája. Védnökök és dísz-elnökök ékesítik az előki dobogót; legelső sorban is üdvözlők az illető szakminiszter ur ő exczellenciáját; földig leborulva veszik hódoló tudomásul a magas helyről jövő kecségető és vállveregető ígéreteket; a határozati javaslatokat viharos helyesléssel egyhangulag elfogadják, ha pedig fennakadnak rajtok: kiadják tisztességes eltakarítás végett egy albizottságnak. Anket után jön a banquet, hol végig mennek a felköszöntők eleveneken és holtakon, míg el-végre piéce de resistance gyanánt elnémul az utolsó akkord is a sajtó éltetésével.

Nos, a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyszerűen szakítottak a kongresszusi hagyományokkal: e helyett dolgoztak, igazán lelkesedtek, szervezkedtek s vég-eredményében tiszteletreméltó, becsületes munkát végeztek.

A magántisztviselők hatalmas gárdája társadalmi és gazdasági életünkben ma már ugyancsak fontos helyet foglal el. Kereskedelem, ipar és pénzügy az ő szakértelmük, tudásuk és szorgalmuk segítségével felelhet meg a reá-háruló feladatoknak. A forgalom, a közgazdasági élet kaptárának fáradhatatlanul küzdő, szorgos munkát végző dolgozó méhei ők; kiknek ernyedetlen, önfeláldozó munkássága csak méltánytásra, megbecsülésre és tiszteletre tarthat számot minden tényező részéről.

És mégis azt látjuk, hogy róluk nem gondoskodik senki. Állami, közigazgatási, bírósági és minden más köztisztviselőnek megvan a maga oltalma, jövőjének biztosítása, megvan a társadalmi pozíciója, elismertetése: a magántisztviselők jóformán mindezek nélkül szűkölködve, mégis munkakedvvel s becsülettel végzik feladatukat, kitéve mellőzésnek, bizonytalan jövőnek, összerējekre utalva, hogy magukról és sorsukról gondoskodjanak.

Talán ez az önmagukra utaltság adta lelkeikbe a közös érzést, mely nagy elhatározással s tetté érlelődött.

Most lezajlott kongresszusuk fényes bizonyítéka öntudatos előretörésüknek, helyzetüket tisztán látó megfontoltságuknak s közös eszményeik iránti lobogó lelkesedésüknek.

Nem volt tulzsufoltnak mondható a kongresszus munkaprogramja, de amiket tanácskozásuk rendjére kitűztek, azokat a kérdéseket lelkiismeretesen előkészítették, alaposan megvitatták s a megvalósítás dűljére juttatták.

A szervezkedés dolgában kimondták, hogy szoros kapcsolatot létesítenek a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyletei, bizottságai között. Nyílt sisakkal lépnek ki a porondra saját céljaik megvalósítása s kivívása érdekében s éppen ezért megfelelően átalakítják alapszabályaikat, felveszik abba a munkafeltételek és viszonyok megjavítását, továbbá segélypénztár létesítését állástalanság esetére, kötelező hozzájárulással.

Megvitatták a nyugdíj-biztosítás kérdését, kívánva a kereskedelmi kormánytól, hogy tervbe vett szociálpolitikai alkotásai közé vegye föl a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjbiztosítását azon az alapon, hogy az aggkori és rokkantsági biztosítás mellett az özvegyek és árvák ellátásáról is megfelelő gondoskodás történjék.

A kereskedelmi szakoktatás kérdésének tárgyalása sok becses anyagot hozott felszínre, mit e kérdés rendezésénél haszonnal értékesíthetnek az arra hivatott tényezők.

Mindenzen szakkérdések tárgyalása körül oly körültekintő gondosságot, annyi tudást és ügy-szeretetet tanúsított a kongresszus, hogyha egyéb tárggyal nem foglalkozott volna is, már ebből magából levonhatnánk azt a becses tanulságot, hogy a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak teljesen hivatásuk magaslatán állanak s gyönyörű példát szolgáltatnak a többi szakok munkásai számára is abban a tekintetben, hogy ők nem a váltakozó kormányok kegyétől, hanem az önsegély alapjára állva, maguk erejétől és emberségétől várják és remélik helyzetük méltó javulását; s el akarják foglalni államban és társadalomban azt a helyet, mely kifejtett odaadó munkásságuk nyomán őket méltán megilleti.

De ők nem elégedtek meg ennyivel, hanem tovább is mentek és pedig egy hatalmas lépéssel.

Az a nyílt, határozott föllépés az általános szavazati-jog s az önálló vámterület követelése mellett, amit a kongresszus befejező pontja gyanánt egyhangú lelkesedéssel foglalt el a magánalkalmazottak kongresszusa: teljes szimpátiájára számíthat mindazoknak, kik e kérdések mielőbbi kedvező megoldását nemzeti és állami létünk egyik elengedhetetlen feltételének tartják.

Az önálló vámterületre vonatkozólag kimondta a kongresszus, hogy Magyarország közgazdasági fejlődésének, új kereset-források megteremtésének s így az ország magántisztviselői és kereskedelmi alkalmazottai szempontjából is végtelen fontosságúnak látja, hogy az önálló vámterület 1917-ik év január elsején életbe lépjen; s addig is kívánatosnak tartja, hogy a közbenső vámsorompókat Magyarország és Ausztria közt már 1908. január elsején felállítsák, amihez az 1899. évi XXX. törvényezik értelmében az országnak különben is feltétlenül joga van.

Az általános választói jogért pedig oly jelenetek közt tört ki a kongresszus összes tagjainak leirhatatlan, tomboló lelkesedése, s mintegy parancsoló követelése, ami nemcsak

amellett bizonyít, hogy ennek a kérdésnek mielőbbi megoldása ma már általános nemzeti óhajítás, hanem amellel is, hogy ezt a kérdést elodázní ma már lehetetlen, mert bele van égve a lelkekbe s onnan többé kiirtani nem lehet. Jogot követelnek — és méltán — az erre értekek és érdemesek annyi meg annyi mellözött ezrei, kik ma már sorompóba állnak pártállásra való tekintet nélkül s ezek közt ott harcol az első között a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak díszes serege is. Ime kimondta a kongresszus, hogy az általános választói jogért kész a legádázabb küzdelemre s ebben a küzdelemben a gazdasági élet minden munkásával szolidaritást vállal.

Mi csak örömmel üdvözölhetjük a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak méltánylást érdemlő mozgalmát; s szépen folytatótt, vállvetett küzdelemüknek a legjobb sikert kívánjuk.

KÜLFÖLD.

A francia kormány helyzete. A francia képviselőház szombaton hajnalban a Clemenceau-kormánynak 323 szóval 233 ellen bizalmat szavazott. A bizalom további jele, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldetését a parlament 323 szóval 256 ellenében elvetette, miután Clemenceau kijelentette, hogy a vizgálat, amelyet a francia bíróságok folytatnak, teljesen elegendő. Igaz, hogy az ellenzéki sajtó azt hangoztatja, hogy a kormány többsége szombaton kisebb volt, mint egy héttel előbb, mert akkor 104 volt, most pedig 90, de ez csak véletlen s ebből nem lehet azt következtetni, hogy a kormány mögött nem áll épp akkora többség, mint eddig. De sokkal rosszabb az a körülmény, hogy a Clemenceau kormány csakis a jobboldal pártfogása folytán kapott többséget, de a baloldal a kormány ellen foglalt állást. Ez a helyzet nem tarthat soká s ez az, ami a kormányra nézve nagy veszélyt rejt magában. A francia minisztertanács elhatározta, hogy a parlamenti szünet ne július 6-án, hanem csak 12-én vagy 13-án kezdődjék. A kamara még a nyári szünet előtt el fogja intézni az adóreformról szóló törvényjavaslatot. A kormányra még nehéz küzdelem vár. — A szenátus ugyanis megváltoztatta az 1903-iki évfolyam szabadságolásáról szóló törvény szövegét. A kamara azt határozta el, hogy a szabadságolás július 12-én legyen; ezzel szemben a szenátus határozata úgy szól, hogy a hadügyminiszternek július 12-től fogva jogában áll a katonákat szabadságolni, amikor lehet és amikor akarja. A miniszteri tanács elhatározta, hogy a szenátus szövegét fogadja el s hogy ehhez a kabinet-kérdést fűzi. Ami a délfranciaországi bor-krisztit illeti, Beziereben a községi tanácsosi választásokat tegnap kellett volna megtartani, minthogy azonban a választók nem jelentek meg, a választási bizottság nem alakulhatott meg. Ennek következtében bezárták a választási helyiségeket és új választási terminust fognak kiírni. Sarrien volt miniszterelnök, Clemenceau elődje, akinek kabinetjében Clemenceau belügyminiszter volt, Paray-le-Montalban tegnap beszédet mondott, amelyben a dél-franciaországi eseményeket hibáztatta és hangoztatta, hogy különös eljárás az, hogy amikor rendet és nyugalmat akarnak helyreállítani, lázadásról és anarkizmusról szónokolnak. A jövedelmi adójavaslatra vonatkozólag megígérte, hogy arra fog törekedni, hogy a javaslat megjavíttassék, el-távolíttassék belőle az inkvizitórius jelleg és a kormány a leglojálisabb támogatást ígérte. *Végül fölhívta az összes köztársasági pártokat az összetartásra és azt a reményét fejezte ki, hogy a reakció támadása úgy, mint eddig, ezentul is sikertelen marad.*

Az Eclair genfi jelentése szerint tegnap a 17. gyalogezred két zendülő katonája érkezett kimerülten és éhségtől elcsigázva oda. A katonák azt

beszélték, hogy a nevezett ezred hatvan katonája szökött meg.

A Beziérsben körözött petíciót, amelyben a 17. gyalogezred visszahívását kérik, sok ezren írták alá.

A római községi választások. Az egyesült szabadelvűek, radikálisok és szocialisták a szövetséges nemzeti konzervatívokat teljesen leverték a községi választásokon. A választás eredménye 12 szabadelvű, 6 radikális és 7 szocialdemokrata községi tanácsos. A konzervatív jelöltek jegyzékén csak öt jelölt győzött. *A klerikálisok egyetlen jelöltjüket se tudták behozni.*

A tegnapi választások végleges eredménye megerősíti a néppártok blockjának győzelmét. A tartományi tanácsba három néppárti jelöltet és két katolikust választottak. A községtanácsba 5000 szótöbbséggel a néppártok blockjának mind a 24 jelöltjét beválasztották. Mint kisebbségi jelöltet négy konzervatív és egy katolikust választottak meg.

Az egyház és az állam Svájcban. Genfben tegnap igen érdekes és nagy kulturális jelentőségű népszavazást ejtettek meg. A referendum eredménye, hogy a genfi nép 7656 szavazattal 6822 ellenében az egyháznak az államtól való elválasztása mellett foglalt állást.

Japán és az Egyesült-Államok. Hét japán kereskedelmi kamara az Egyesült-Államok legnagyobb kereskedelmi kamaráihoz átiratot intézett, amelyben arra kérik, járuljanak hozzá ahhoz, hogy a Japán és Amerika között a viszály okai megszüntessenek. Roosevelt elnökhöz is feliratot intéztek, amelyben támogatását kérve kijelentik, hogy a jelen helyzet akadályozza a kereskedelem fejlődését.

Az inség Oroszországban. Pétervárról azt sürögnyizik, hogy Jermolow volt földművelésügyi miniszter az ország inséges vidékein tett utazása közben arra a meggyőződésre jutott, hogy a legtöbbet azon kerületek szenvedték, hol agrármozgalmak voltak és hol a nagybirtokosok megszüntették birtokaik üzemét. Egyben azt tapasztalta, hogy a parasztbirtok nagysága nem volt hatással arra, vajjon a parasztek kisebb, vagy nagyobb mértékben legyenek kitéve az inségnek. A terméskilátásokat Jermolow fényeseknek mondja.

A román hadsereg reformja. A román hadügyminisztériumban most a román hadsereg újraszervezésével és létszámának fölemelésével is foglalkoznak. A tervet a vezérkar főnöke dolgozza ki s e szerint jövőben az aktív hadseregben harminczhat ezred lesz, mindegyik ezred három zászlóaljjal és egy golyószóró osztállyal. A területi hadseregben tizenhatsz ezred és a milicziában szintén tizenhatsz ezred lesz, mindegyik ezred három zászlóaljjal, tüzérséggel és lovassággal. E szerint tehát Romániának összesen hetvenkét gyalogezrede, kilenc vadászászlóalja és kilenc lovasszerege lesz. Ezenkívül lesz még egy független lovashadosztály egy lovas tüzérhadosztállyal. A tüzérségben tizenhatsz gyalogezred, három haubicadosztály és három hegyi tüzérhadosztály lesz. Ezenkívül háboru esetére főfelügyelőt fognak kinevezni. Egy főfelügyelőt és három hadtestparancsnokot fognak kinevezni. Az utóbbiak mindegyike alá három hadosztály fog tartozni.

A hágai békekonferencia. Hágából, és pedig jól értesült forrásból jelentik, hogy a belga kormány javaslatot tett a fegyverkezés kérdésének kielégítő megoldására. Az erre vonatkozó jegyzéket tegnap átadták az összes delegátusoknak. A békekonferencia negyedik bizottsága tegnap a tengeren szállított magánvagyon séríttenségét tárgyalta. Nelidov elnök nézete szerint kérdéses, vajjon az amerikai javaslat elfogadása hasznos volna-e vagy sem. Azt állítják, hogy éppen jelen napjainkban a politikai érdekek igen szoros összeköttetésben vannak a kereskedelmi érdekekkel. Ha tehát kikapcsoljuk a kereskedelmi érdekeket, ennek nem volnának oly nyomós okai a háboru megállítására, sőt a háboru használhatna a kereskedelemnek. Csak utalni akar e kérdésre anélkül, hogy a maga részéről pozitív nézetét akarná nyilvánítani. A második bizottság második albizottsága is ma tartotta ülését, amelyen Borel második svájci delegátust választották titkárrá. Az albizottság az ellenségeskedések megkezdésének kérdésével fog foglalkozni, amely tárgyban eddig csak Franciaország nyújtott be javaslatot. Oroszország delegátusa kijelentette, hogy Oroszország fentartotta ugyan magának a jogot,

hogy később előterjesztést tehesen, de Franciaország javaslata teljesen kielégíti.

Vilma királynő ma délután fogadta a békekonferenciára kiküldött első delegátusokat.

Van Tets Van Goudrian dr. külügyminiszter az állami főméltóságok kíséretében megjelent királynőnek bemutatta Nelidovot, a konferencia elnökét, aki azután az első delegátusokat mutatta be. A királynő az urak mindenikével beszélgetett és sajnálkozásának adott kifejezést afelett, hogy a mára tervezett kerti-ünnepély a rossz időjárás miatt elmarad. Reméli azonban, hogy az urak és hölgyek a palotában fognak megjelenni. Henrik németalföldi hercegnek, aki szintén jelen volt a fogadásnál, Beaufort németalföldi delegátus mutatta be a vendégdelegátusokat.

Etienne utja. A *Figaro* jelentése szerint Etienne tegnap érkezett vissza Berlinből és este a külügyminisztériumba ment, ahol hosszasan beszélgetett a külügyminiszterrel. A *Figaro* egyik szerkesztőjével folytatott interjúban Etienne tagadta, hogy németországi utazása politikai avagy diplomáciai háttérű volt. Vilmos császárral és Bülow herceg birodalmi kancellárral folytatott beszélgetéséről Etienne nem nyilatkozik. A lap azt mondja, hogy Etienne igen kedvező benyomásokkal tért vissza, amihez nagyban hozzájárult az a fogadtatás, amelyben Etienne részesült, ugyszintén azon előzékenység, amelyben a császár és Bülow herceg birodalmi kancellár részestették Etienne-t. A „Gaulois” azt állítja, hogy Etienne Németországban a francia-német viszonyok megjavítása szempontjából hasznos munkát végzett és lehetővé tette, hogy erről rövid időn belül megbizonyosodjunk. Messiny a „Rappel”-ben azt mondja, hogy nézete szerint Etienne a császárral és a kancellárral folytatott beszélgetései hozzá fognak járulni a jobb viszony helyreállításához, egyben hangsúlyozta, hogy a francziák boldogok lesznek, ha látják, hogy Németország elhagyja eddig izolált helyzetét, ahova önkéntesen vonult. Megjegyzi, hogy a Németországgal kötött legkisebb szerződés is helyzetünket sokkal jobbá tenné, mint a legutóbb létrejött francia-spanyol egyezmény, amely a nagyhatalmakhoz való viszonyunk szempontjából semminő praktikus értékkel nem bír. A Németországgal való entente a közel jövőben nem jöhet létre, de a másodrendű kérdések tekintetében, amelyek ez idő szerinti elválasztanak, meg egyezés jöhetne létre és ez véget vetne azon bizonytalanságnak, amely két év óta ezen országok viszonyát annyira jellemzi. Franciaország kész a lojalis kimagyarázásra. A béke ezáltal csak megszüldött. A „Matin” berlini jelentése szerint Bülow herceg kijelentette Etienne előtt, hogy Németország közvéleménye és sajtója barátságosan nézne a közeledést és megjegyzi, hogy kívánatos volna, hogy a francia közvélemény és sajtó ugyanígy gondolkodjék Németországról. Politikai körök nézete szerint ezen megbeszélések célszerűbb tárgyalások megkezdését elősegítenék.

Az urakháza ülése. Az urakháza mai ülésén *Nadetski* előadó jelentést tesz a Fürstenberg indítványára a trónbeszéd tárgyában kiküldött bizottság állásfoglalásáról. A jelen időpont nem alkalmas arra, hogy feliratot intézzen a Ház az uralkodóhoz. Az óvatosság parancsolja, hogy a Ház őrizze meg mozgási szabadságát és ezért tekintsen el a felirattól. (Élénk helyeslés.) Dr. *Grabmayer* kifejti azokat az okokat, amelyek arra bírják az alkotmánypártot, hogy bizottsági javaslat mellett foglaljon állást és hangsúlyozza, hogy a trónbeszédre való válaszadás joga fontos parlamentári jog és az urakháza tradícióinak felel meg. Épen most, amikor az urakházának politikai befolyása részben a volt kormányok hibájából, részben pedig az első kamarának nem kedvező idő miatt mecsökkent, a háznak fel kell használnia az alkalmat, hogy politikai jelentőségét bebizonyítsa. Hangsúlyozni kellett volna a háznak, hogy a reformok megvalósításában közre akar működni, hogy ellene van az osztályharcnak, annál is inkább, mert a képviselőházba hihetetlen nagy számban vonul be a párt, amely programjának első pontjával a legélesebb osztályharcot tűzte ki. Ami a felirat ellen szóló két főindokot, a választójog tárgyalását és a Magyarországhoz való viszonyt illeti, meg lehetett volna találni az összes pártoknak megfelelő formát. Az a remény, hogy a nemzetiségi pártok politikai pártokká alakulnak, hogy a nemzetiségi küzdelmet az új gazdasági szempontok háttérbe fogják szorítani, mindezt illuzió. Ami a Magyarországhoz való viszony megoldatlan kérdéséről illeti, az urakháza a trónbeszédnek idevonatkozó három pontját teljesen

helyesli. Az első pont szerint nagy súlyt helyeznek arra, hogy Magyarországhoz való viszonyunkat szerződésileg rendezzük; a második, hogy föladatunk és kötelességünk a két állam között a pragmatika szankció által létesített összeköttetést fenntartani; a harmadik, hogy a Magyarországhoz való gazdasági viszony és a pragmatikai viszony között összefüggés áll fenn és feladatunk ezen összefüggési viszony minden meglazulását megakadályozni. Ha az urakháza e kérdésben nyilatkozott volna, ez nem zavarta volna a Magyarországgal folyó kiegyezési tárgyalásokat, ellenkezőleg, megerősítette volna a kormányt, ha az osztrák urakháza egyhangulag a köré tömörült volna. Végül azt mondják, hogy a kiegyezésre vonatkozó vitákat kerülni kell, mert ezek odaát megütözést keltenek, hangsúlyoznia kell, hogy itt a politikai felfogás kapitis ellenitéiről van szó, amelyeket nem lehet agyonhallgatni. Dr. *Exner* osztályfőnök hangsúlyozza, hogy az urakháza kivétel nélkül kész lesz a kormányval egyetemben megvalósítani a trónbeszédben foglalt programot. Különösen öröme szolgá szónoknak a trónbeszéd azon helye, amely az ösztermelés előmozdításáról szól. Dr. *Madeiski* előadó zárszavában kijelenti, hogy Magyarországhoz való viszonyunkat illetőleg meg kell jegyezni, hogy a ház a legutóbbi években ismételtelen felhasználta az alkalmat, hogy nézetét világosan kifejtse és erre semmi szükség nincs. A bizottság javaslatát egyhangulag elfogadják. Legközelebbi ülés holnap 1 órakor. Napirend: hágai házassági konvenczió, költségvetési bizottság választása.

A válság Portugáliában.

Budapest, július 1.

Portugáliából egy idő óta nagyon nyugtalanító hírek érkeznek. A portugáliai lapok híreire nem lehetett eddig sem sokat adni, most pedig éppen nem, mert a cenzura oly kegyetlen, hogy csakis azok a hírek jelenhetnek meg, amelyek kedvezők a kormányra. Azok a hírek azonban, amelyek mégis kiszivárognak, nagyon szomorú képet festenek a helyzetről, s nagyon bizonytalannak mondják Carlos király trónját.

A londoni Daily Express bécsi tudósítója azt mondja, hogy Don Miguel braganzai herceg egész bécsi rokonsága, főleg pedig a hat nővére az európai udvaroknál minden követ megmozgat, hogy a braganzai háznak megszerezze a portugál trónt. Don Miguel második nővére, Mária Terézia főhercegnő, Ferencz Ferdinand trónörökös anyja meglátogatta anyját, aki mint apáca él Wight szigeten Angliában, egy benedekrendi apácázárdában, s ezt a látogatást arra használta föl, hogy az angol királyi családdal beszéljen. De a másik nővér, Károly Tivadar bajor herceg neje sem télen. Maga don Miguel, aki ezredes az osztrák-magyar hadseregben, nem igen mozgolódik és sokkal szegényebb, semhogy trónkövetelőként nyíltan fellépjen.

A portugáliai kormány ezalatt naponkint cáfolgatja a forradalmi mozgalomról terjesztett kedvezőtlen híreket. Tegnap a Daily Express liszaboni jelentése szerint utasította a londoni portugáliai követet, hogy cáfolja meg azt a hírt, hogy Franco miniszterelnök az összes ellenzéki újságokat elnyomja. Mindössze két ellenzéki újsággal történt meg az, hogy megjelenését a kormány ideiglenesen megtiltotta. Franco tegnap fogadta Liszabonban a Daily Express tudósítóját, akinek elmondott egyet-mást céljairól és szándékairól. A miniszterelnök azt mondta az újságíróknak, hogy a mostani diktatura csak addig fog tartani, amíg a parlamenti pártok, amelyek a mostani helyzetet földézték, megígérik, hogy jövőben lelkiismeretesen a haza javára fognak együtt dolgozni s mihelyt erre nézve biztosítékot nyújtanak, a kormány azonnal intézkedni fog a parlament összehívásáról. De mindaddig sem a kormány, sem pedig a király, aki kormányához föltétlen bizalommal viseltetik, nem gondolnak arra, hogy engedjenek. A miniszterelnök ráterelte a tudósító figyelmét arra, hogy az élet és a vagyon most éppen oly biztos, mint azelőtt s azután megjegyezte, hogy a kormány minden lehető megtesz az ország gazdasági föllendülésének biztosítására. A kormány már előbb is foganatosítani akarta a reformokat, de a pártok, amelyek egymással versenyeztek, s amelyek csak személyes célokat szolgáltak, nem tűrték e reformok megvalósítását. Franco végül azt a reményt fejezte ki, hogy a nép méltányolni fogja az ország

felvirágztatására irányuló törekvéseket s a legutóbbi eseményekért, amelyeket megcsalatozott politikusok idéztek elő, elhárítja magától és a kormánytól a felelősséget. A Daily Express nem bizik a portugáliai miniszterelnök előadásának őszinteségében s egy madridi táviratot közöl, amely szerint Portugáliában a helyzetegyre válságosabbá válik. A londoni Tribune-nek eközben azt jelentik Lisszabonból, hogy hat gyalogezred föllázadt. A katonák megtagadták az engedelmességet, amikor a több helyen kitört zavargás elnyomására rendelték ki őket. A katonai hatóság azonnal szigorú vizsgálatot indított. A lázadóktól elszedték a fegyvert. A lázadó katonák egyelőre a kaszárnyában vannak elzárva, néhány nap mulva pedig szétszűrik őket különböző büntető helyőrségekben.

A portugál kormány azonban el akarja hitetni a világgal, hogy mindazok a hírek, amelyek a portugáliai válságról szólnak, nem igazak. S ennek bizonyítására a portugáliai trónörökös az Afrika hajón holnap indul afrikai útjára. Először Sauthorne szigetére utazik, utja további folyamán pedig Noandát, Laurenzo Marquet, Beirát, Mozambique, Guelimant, Manicát, Pretoriát, Johannesburgot, a Jöreménység fokát, Mosamedest, Catumbellát és a Verdefokot fogja érinteni. A trónörökös szeptember 20-ra várják vissza Lisszabonba. De a kormány minden czáfolatával élesebben világítja meg a helyzetet, hogy a londoni „Central News” ügynökség a portugál határról azt a jelentést kapta, hogy Braga, Villa Real és Vianna del Castello városokban véres tüntetések voltak. A tömeg Le a zsarnokkal! kiáltással járta be a várost és összetűzött a katonasággal, amelyik fegyverét használta. *Hir szerint 100-nál többen haltak meg, a sebesültek száma pedig meghaladja a 600-at.* A halottak számát pontosan nem lehet megállapítani, mert a rendőrség éjjel titokban közös sirba temette el a holttesteket.

Politikai szervezet Olaszországban.

Róma, június 30.

Nem kell ahhoz elfogultság, hogy az ember az állítsa, hogy Olaszország az utolsó évtizedben különböző téren való örvendetes haladásával bámulatba ejtette a világot. Mégsem lehet azonban tagadni, hogy a felső körök és a pártok szervezetségét és fegyelmét illetőleg gyermekcipőben járnak. Pedig szervezetség nélkül egészséges parlamenti élet el sem gondolható. A történelem eléggé megmagyarázza ezt a jelenséget. A jobb párt, melynek auspiciuma alatt vívták ki az egységet és mely 1876-ig kormányon volt, még látszólag szilárd szerkezetű, jól fegyelmezett parlamenti párt volt. Mert hisz mind a négy epigonok, Cavour, d'Agrello, Lamarmora, Minghetti, Lazzati megegyezte, hogy az olaszok chaoticus tömege, melyet a fegyverszerencse oly csodálatosan összehozott, éretlen arra, hogy politikailag szerepeljen. Járószalagon kell egy darabig vezetni őket, anélkül, hogy ideáijaikat, például Róma visszafoglalását a legkisebb mértékben is el ne hagyják.

A balpárt, mely 1876-ban kivette a kormány gyeplőjét az uralkodó párt kezéből, épp az ellenkező véleményen volt. Abban a meggyőződésben élt, hogy minden olasz magával hozza születésekor Machiavelli zsenijét és finom taktikáját. A sors kegyének hullámától felemelve nem ismertek ezek a program nélküliek más törekvést, mint hogy a néptömeg kegyével állásukat megerősítsék. Hosszabb időre az eléle kivihetetlen volt és így Cairoli, Nicotera, Depretis által a két természetes párt, a jobb és bal mellett szétforgácsolódás jött létre; csoportok és csoportocskák, melyek néha csak a vezetőből állottak, emelték föl a parlamentben hangjukat. A miniszterelnök csak engedményekkel tarthatja magát, melyeket a képviselők többségének tesz, azért a favorizálás oly virágzásnak indul, melynek káros hatásai lépten nyomon észlelhetők. Giolitti ebben különös ügyességet fejt ki. Kifürkészhetetlen okokból áthelyezte Reggiót, Calabria polgármesterét, egy tekintélyes képviselőt, meg Milanó rendőrkapitányát is, aki a

közbiztonság körül nagy érdemeket szerzett. Hasonló dolgok nagy számmal fordulnak mindenfelé elő, vitáznak, bírálják, panaszkodnak eleget, de változás nem történik. Viktor Emanuel alattvalóinak tudvalevőleg nélkülözhetlen életfeltétele, hogy vendéglőkben, kávéházakban, sőt utcasarkokon a rendőrséggel nem sokat törődve, hangosan politizáljanak. Ha azonban megkérdezzük e nagy szónoki tehetséggel megáldott férfiakról, hogy miféle párthoz tartoznak, csak értelmetlen pillantásokkal felelnek. Elemi joguknak tudják, hogy pálczát törjenek a kormány fölött, de az állapotok javításához sem járulnak hozzá, az Don Quichottizmus volna előfutár. A délen is aztán a szocialisták szervező tehetségükkel és pártfegyelmükkel mindenkinek példát mutatnak.

Hivatalos adatok szerint Marxnak alig van Olaszországban ötvenczer követője, nagyon keveset áldoznak pártczélokra, de az elég, hogy a többi szervezeten csoportot és a parlamentet sakkban tartják. Minden, ami csak a leglazább összefüggésben van ezekkel a radikálisokkal, rendet és fegyelmet ismer. Az egyetlen párt, amely igyekszik a szocialisták nyomába lépni, az, amely ellen a leghevesebben küzdenek, az a klerikális. Kötött képviselők vannak a parlamentben, egyleteik vannak az egész országban — legújabb alakításuk Olaszország összes katolikusainak egyesülete Flórenczben — mindez mutatja, hogy a feketék tudnak tanulni vörös ellenfeleiktől. X. Pius nem kívánja, hogy a papság beleavatkozzék világi ügyekbe, az ellen azonban nincs semmi kifogása, hogy hivatás népképviselőkké válasszák. Csak abban lehet reménykedni, hogy a két ellenkező végtelmezéssel szorított polgári pártok el fogják lesni az ellenségtől azt, ami az országnak csak javára válhatik.

A legújabb botrányok és botránykák, melyek épp a bírói karban történtek, a hangulatot itt Rómában nagyon ingerültté teszik. A kamarában állást is foglaltak a megbélyegzett esetek ellen és az izgalomban túllóttak a czélon. Mert csak délre vonatkozhatik legalább az az ujon alkotott mondas: „Bíránk ahelyett, hogy ítéleteket mondanának, szivességeket tesznek”. A déli viszonyok, amint már sokan kiemelték és mindenki, aki Olaszországot ismeri, tudja, annyira eltérnek az északiaktól, mint ég a földtől. Az északi tartományok képviselői és bírái fekezik szenvedélyeiket és tisztelik az igazságot. Más fából vannak faragva, mint a törvény őrei Catanzaróban. Nemrég a milánói bíróság kimondta egy ékszerügyben, hogy Daniló hercegnek, Helena királyné testvérének, nincs igaza. Épp a napokban mondta a római felsőbíróság, hogy be kell szüntetni a munkálatokat a Borghese-villában a nemzetközi mezőgazdasági főiskolán, noha városzerte ismeretes, hogy a király az intézet főpártfogója. Többet a sanssouci molnár sem kívánt volna.

MEGVÉK ÉS VÁROSOK.

Hivatalvesztésre ítélt tisztviselők. Váczott Ivánka Pál főszolgabíró annak idején Zsoldos János, Ujpest főjegyzőjét, Berényi Antal jegyzőt és Lindt János bírót felfüggesztette, mert Rudnaynak szolgálták e mert a község vagyonát pazarolták. A fegyelmi vizsgálatot nemrég fejezték be ebben az ügyben s Fazekas Ágoston alispán most a két tisztviselőt hivatalvesztésre ítélte, egyúttal a vagyoni felelősségüket is megállapította. Berényi Antalt kétszáz korona pénzbüntetésre ítélték, de állásába visszahelyezték. Az ítéletet Ujpesten s a járásban megnyugvással fogadták.

Bácsbodrog vármegye jegyzői egyesülete legutóbbi közgyűlése alkalmával az egyesület diszelnökévé választotta Fernbach Károlyt, Bácsbodrog vármegye főispánját. Az erről szóló diszoklevelet a jegyzői egyesület nagyobb küldöttsége most nyújtotta át a főispánnak. A küldöttség vezetője Kiss Gyula, ujverbázi jegyző volt, aki szép beszédben fölmácolta a vármegye jegyzői karának tiszteletét és ragaszkodását a főispán iránt. Fernbach Károly főispán szíves szavakkal megköszönve a kitüntetést, biztosította a jegyzőket igazságos és pártatlan jóakaratról.

Gróf Nigra halála.

— 1827—1907. —

Budapest, július 1.

Néhány nappal ezelőtt, június 12-én ünnepelte gróf Nigra Rómában, a Trinita de Montin épült házában, közel a Pincio zöld ligeteihez, nyolczvanadik születésnapját s ma halálának híre érkezett. Az utóbbi időben már gyengélkedett, de aztán mindig magához tért, most azonban úgy látszik, erejét teljesen tönkretette a nyolczvan év s csendesen jobblétre szenderült Rapalloban.

Nemcsak legnagyobb diplomatája volt a modern Olaszországnak, hanem mint államférfiu is egyike volt a legelsőeknek a legnagyobbak közt. Működése nemcsak Olaszország sorsára volt befolyással, hanem nyomot hagyott maga után az egész világon s Európa térképének változásaira épp olyan nagy befolyást gyakorolt, mint egy időben Bismarck, ha nem is olyan erőszakos eszközökkel.

Az egész civilizált világ gyászolni fogja ezt a kiváló jellemű férfit, de Olaszországra valóssággal egy darab dicsőség szállt sirba, mert Nigra volt az utolsó azok közt, akik a modern olasz egységet megteremtették. Husz éves diák volt, mikor 1848-ban Turinban megdördültek az ágyuk, s Nigra azonnal a piemonti csatamezőre sietett, s csakis akkor tért vissza a tanulmányaihoz, mikor Radetzky legyűrte az olasz szabadsághősöket.

Ettől kezdve, ha nem is karddal, de mindig az első sorban küzdött olasz hazájáért. Tanulmányainak végeztével a külügyminisztériumba lépett, s ha Szardinia kicsiny kis ország volt is, nagy céljai voltak és Nigra is azok közé tartozott, akik ezeknek a czélok elérését elősegítették.

Alig lett Cavour 1850-ben miniszterelnök, figycime ráterelődött Nigrára s rövid idő mulva bizalmasa lett a fiatal Nigra annak a nagy embernek. Mikor Viktor Emánuel 1855-ben Párisba és Londonba ment, Nigrát is magával vitte s ő képviselte a szard királyságot az 1856-iki párisi kongresszuson is.

Ott tünt ki zsenialitásával legelőször s ott vívott ki magának először olyan nevet, mely ismert lett egész Európában. Cavour annyira megszerette, s annyira nagyrabecsülte, hogy hazahívta s titkárává nevezte ki. Egyike volt azoknak a keveseknek, akik be voltak avatva abba a titokba, hogy miért ment Cavour 1858-ban III. Napoleonhoz Plombièresbe, s akiknek nem okozott meglepetést III. Napoleonnak 1859 január 1-én a párisi osztrák nagykövethoz intézett az a beszéde, amely a francia-olasz-osztrák háborúnak bevezetése volt.

Nigra az 1866-ki és 1870-ki események kulisszatitkaiba is volt avatva, sőt látta azokat készülni. III. Napoleon nemcsak a délnémetekre, hanem az olaszokra is számított, s Nigra kapta azt a nehéz feladatot, hogy megmagyarázza III. Napoleonnak, miért marad Olaszország semleges.

Nigra 1885-ben lett bécsi olasz nagykövet s ebben az állásában husz évig maradt.

Egyike volt a legnagyobb tudósoknak s mint classico-filologus is jeles eredményeket ért el.

De nem Bécsben, hanem Párisban élte legszebb éveit s azok az emlékek tették rá a legmaradandóbb benyomást, amelyeket ott szerzett tizenöt év alatt.

Gr. Nigra emléke az olasz kamarában.

Az olasz kamara ülésén az elnök bejelentette gróf Nigra elhunytát és meleg szavakban emlékezett meg az elhunytól, amit a kamara élénk tetszéssel fogadott. Az elnök emlékeztetett arra, hogy azóta ismeri Nigrát, amidőn ez mint egyszerű katonai részt vett a szabadságharcban és sajnálkozását fejezte ki a fájdalmas veszteség felett. Indítványozta, hogy fejezzék ki Nigra családjának a kamara részvétét. Több képviselő, valamint a kormány nevében Faetta államtitkár csatlakoztak az indítványhoz, melyet a Ház egyhangulag elfogadott.

Mozgó képek.

Hűsítő hírek.

Motto: *Árnyékban 28 fok Reaumur van.*

Ne tagadjuk, hogy meleg van. Az egész vonalon meleg van. Az emberek úgy fűtenek egymásnak, mintha odakünn csikorgó hideg volna. Így fűt most:

Wekerle a horvátoknak;
a horvátok a bánnak;
a magyar kormány Beckéknek;
Boda Dezső a pót-mamáknak;

no és így tovább.

Lapunk azonban sokkal előzékenyebb; ő ebben a kánikulában gondoskodni akar kedves olvasóinak leheléséről. Jégbehűtött szódafücsköt, limonádét, sőt kaphat az olvasó mindenütt, de hűsítő híreket — azt nem. Azzal én szolgállok. Hiszem, nyájas olvasóm, hogy a hírek kissé elkergetik tőled a tikasztó meleget és ha kedves olvasóm csak ilyen híreket találna a lapokban, akkor azt hiszem, nem lenne melege. Tanácsom tehát, hogy:

Tárczarovatban csak oly novellákat olvass el, amelyek így kezdődnek:

Aladár felkelt és lélekzetével melengette megdermedt, kékült, gémberegett ujjait. Egész testében didergett. A szobában farkasordító hideg volt, mint a szi-bériai hómezőkön, vagy egy önző ember szívében. Az ablaktáblákra ujnyi vastagságu jégvirágokat festett az ősz Tél apó. Aladár nehezen egy kis lyukat vakart az ablakon és kinézett. Sűrű, nehéz pelyhekben hullt a hó; a házak eresztől karvastagságu jégcsapok lógtak le és a kegyetlen, fagyasztó hideg szél süvöltve nyargalt az utcán és felkavarta a fehér halotti lepelt.

Az utcásarkon egy kis négyéves fiúcska állt. Ruha nem fedte testét, mezelen volt...

... A többit képzeld el, oh nyájas olvasó és lehetetlen, hogy a sok hó, jég, fagy ne borzongtasson meg.

A *törvényeségi rovatba* is lehet igen alkalmas hűtő híreket elhelyezni. Szolgállok egy minta-hírrrel.

A gyilkos bevallott mindent.

— Nos igen, — szolt kaján nevetéssel, én gyilkoltam meg őket. Elmondjam hogy történt? Elmondom. Az asszonyt, a hűtelen kigyót megragadtam és minden hajszálát egyenkint téptem ki! Hahó, hogy sikoltott és én kaczagtam! Aztán törömet a csalfa szívébe mártottam, egyszer, kétszer, tízszer, százszor; ő hörögött, vonaglott, de én csak tovább szurtam, vágtam, hasítottam ott, ahol értem. Aztán minden tagját facsartam, csürtem, csavartam, míg vér... vér... volt mindenütt... Azt hiszem, az ily hírek megdermesztik az embert, ami ilyenkor nem is olyan rossz.

A *színházi rovatban* alkalmas ily híreket közreadni.

A jövő évben a Vigoperában esténként két Wagner-darabot adnak elő. Az előadás alatt az összes ajtókat zárva maradnak.

A Király-színház igazgatósága pályázatot hirdet egy abszolút rossz darabra. A legrosszabb pályaművet előadja. A közönség köteles végighallgatni.

Az operában elfogadták a „Domborművek” című balettet. Boda kapitány intencióinak megfelelőleg csak ötven éven felüli ballerínák játszhatnak benne.

Szeretném azt az olvasót látni, akinek nem hül meg ezek olvastára a vér ereiben.

A *politika* is szolgálhatja a célt. Például:

Mint halljuk ez a kormány nemsokára megbukik és helyette a következők lesznek miniszterek:

Elnök: Vajda Sándor.

Belsőügyminiszter: Supilo.

Pénzügyminiszter: Bresklics Grk.

Vallás- és Közoktatásügyi: Brediceanu.

Kereskedelem: Pinderics.

Honvédelem: Tomics.

Hát akiben nem fagy meg a legnagyobb kánikulában a velő, az igazán nem magyar ember.

A *különfű* rovat élén pedig alkalmas a papirkosárból kihasználni egy szerelmi költeményt. Például ezt:

Hozzá.

Nem tudom én, hogy hol vagyok...
De margarin mód olvadok.
Funikola, funikola,
Nem miattad, kánikula!

Annak oka, hej, más az oka...
Olvasztanak, mint parázs azok a
Perzselő hó pillantások
Szemeidből villantások.

Egyetlen egy galambom,
Nyíló rózsá fűzfa lombon!
lhajjal...

Aki még ettől a verstől se fázik, az megérdemli, hogy összes hitelezői reárontsanak, hogy a számlát tizesse ki...

Adósságot fizetni?! Ettől mindenki fázik! Még a gondolatától is. Ajánlom tehát, hogy — nyájas olvasó, — gondoldj adósságaidra. Ez elég! És már a hideg kilel...

Egyelőre több hűsítő hírrel nem szolgállok, mert ujjaim megdermedtek... Az adósságaimra gondoltam... Brrr! fázom...

Box.

A szociálisták nagygyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 1.

Vasárnap délelőtt, a németajku nemzetközli szociálisták folytatták országos gyűlésüket. A tanácskozáson Grossmann Miksa és Wittich Pál felváltva elnökölték. Pernerstorfer ismét jelen volt és szóvá teszi, hogy itteni szereplését sokan rossz néven veszik tőle. Ez helytelen, mert ő nem politizálni jött ide. A kongresszus végül határozati javaslatot fogadott el, amely kimondotta, hogy a magyar szociálisták szolidárisak az ország idegenajku szociálistáival s ezekkel közösen fognak küzdeni az általános titkos választójog megvalósításáért.

A kongresszus ezzel véget ért s Pernerstorfer és a vezetőség az Aréna előtti térségre mentek, ahol már hatalmas embertömeg gyűlt össze a délután félháromra hirdetett nagy népgyűlésre. Napirend volt: A választójog sorsa Magyarországon és Ausztriában.

Grossmann Miksa elfoglalta az elnöki széket, megnyitotta a népgyűlést. Jegyző Baumgarten Antal volt. Az elnök jelenti, hogy a magyar szónok Weltner Jakob, a német Pernerstorfer reichsráthi képviselő lesz.

Weltner Jakob üdvözli Pernerstorfert felszólalásában, mint a szomszédos Ausztria első igazi népképviselőjének tagját. Sajnos, csak egy idegen állam szociálista képviselőjét üdvözölhetjük itt, de nem rajtunk fog mulni, hogy a szociálista eszmék és ezek képviselői a mi parlamentünkbe is bevonuljanak. Bár azt a csöcselék, amely a magyar parlamentben helyet foglal, érvekkel meggyőzni aligha lehet. Ott ülnek a Buza Barnák, akiknél minden érv süket fülekre talál. A magyar gyermeket már bölesőjénél is az osztrákkal ijesztgetik. Buta sovínizmus ez, az osztrákot azért hozzák ide ijesztgetésre, hogy azalatt az agráriusok, a mánások és a nagy urak szabadon fosztogathassák a népet. A helyzet jelenleg az, hogy a nép egy élteletlen osztálya érdekepolitikát folytat, míg odaát Ausztriában erős népképviselő áll szemben a gyenge magyar parlamenttel.

Ezután Pernerstorfer emelkedett szólásra.

„Párthíveim, ezzel kezdi beszédét, hozom nektek az osztrák szociáldemokrata párt üdvözlését és legjobb kívánságait küzdelmetek eredményéhez. Azt mondták, hogy tolokodás az én részemről, hogy a magyar ügyekhez hozzászólók, anélkül, hogy ehhez értenék. Nos, párthíveim — jegyzi meg gunyosan a szónok — én világleletemben mindenkor igyekeztem a kulturnépek nagy problémáinak mélyére hatolni, de meg kell vallanom, hogy a magyar kérdés oly bonyolult, oly súlyos, hogy ma sem értek még hozzá. (Nagy derűlttség.) Különbösen is a szociáldemokrata oly gyáva, hogy amikor a háta mögött helyet foglalnak a hatóságok képviselői (itt Pernerstorfer az emelvényen ülő rendőrtisztekre mutat) nem mer beszélni, hanem mélyszélesen hallgat.

Beszéljünk tehát talán Ausztriáról. Ott most végén állunk annak a negyven éves küzdelemnek, amelyet a választói jog kivívásáért folytattunk. Ez a küzdelem dicső volt és végül eredményes. Megvívni nem volt könnyű, mert az elnyomó osztályok Ausztriában sem voltak okosabbak és jobbak, mint — mondjuk, más országokban (Tetszés.) Negyven év alatt sokat kellett küzdenünk és szenvednünk s önöknek sincs más hátra, mint minden igyekezetükkel azon lenniök, hogy bejussanak a parlamentbe. Mert mi a parlament? A hatalom kulcsa. Épp ezért kell, hogy ez híven fejezze ki a népkarátot s talán a magyar parlament valami nagyon hü kifejezése a népkarátoknak?

Mi odaát Ausztriában 1867-ben parlamentet kaptunk. Am ez a parlament a kiváltságosok gyűlékezete volt. Ebben a parlamentben nem a népek, hanem a kiváltságosoknak képviselői foglaltak helyet. Ott volt a nagybirtok kuriájának képviselője, nyolcvanöt esküdt ellensége a népeknek, nyolcvanöt mágnás! (Nagy tetszés és derűlttség.) Az osztrák állam költségvetésében 2000 millió korona bevétel van. Ebből a 2000 millió koronából 1500 millió közvetett adó volt. Közvetett adó, amelyet a szegény fogyasztó népeesség fizetett elnyomóinak.

A szociáldemokrácia ellen sokan próbáltak küzdeni. Németországi párthíveinkfelettis egykor nagyon nehéz idők vonultak el. Tizenkét évig nem tehetett a szociálistának népgyűlést egybehívni és tartani, pártlapot kiadni. S végül Bismarck belátta, hogy a szociálisták erejét megtörni nem tudja. Nos, ami Bismarcknek nem sikerült, a szociálisták megtörése, az sikerülne a mi kis államférfiainknak. (Eljenzés.) Lehetetlen ez és bizony tudjuk, hogy eljön a győzelem napja. Most a mult hatalmai szervezkednek s még egy elkeseredett, utolsó kísérletet tesznek a népet jogtalanságban, alárendelt helyzetben tartani. A multnak ezekkel a szervezkedő hatalmaival szemben ott van a világhódító eszme, a teljes jogegyenlőség és a népszabadság. A tömegek milliói ellen egy maroknyi elnyomó küzd és sokszor sikerrel. Ilyen körülmények között vajjon lehet-e csodálkozni, hogy a császárral egyuton haladtunk. Mi szociálisták, akiket csász. és kir. szociáldemokratáknak gunyoltak, előítélet-nélküli emberek vagyunk és akkor is helyeselnünk valamit, ha ezt minden helyessége mellett egy császár mondja. Az csak nem hiba, nem bűn, hogy tekintetbe vettük a császári akaratot, amikor ezt már mi régebben akartuk. Tegyenek önök is úgy, amint királyuk akarja, hogy ha ez az akarat egyszermind az önöké is. Így haladunk majd a tökéletesedés felé, amelyben az emberi kultúra magasabb lesz, az ember szabadabb, fejlődésre képesebb. E kor felé törekedjünk mi szociáldemokraták, nemzetközliek. Önök azért, akik itt vannak, magyarok, németek, oláhok, tótok, szeressék ezt a szép hazát, a szép Magyarországot, s önök, akik itthon vannak és én, vendégük, az osztrák, fejezzük e felkiáltással szavainkat:

— Eljen a jövő Magyarországa.

Weltner Jakob tolmácsolta a beszédet magyar nyelven a tömeg folytonos tetszésnyilvánításai közepette. Weltner szavai után a tömeg szétoszlott.

UJDONSÁGOK.

Uj Ikaros.

* * *

A párisi ujságírók mostanában egy közöshadseregbeli kapitányunkat interwiewolják nyakra-főre; aki a saját nyilatkozata szerint, véglegesen és visszavonhatatlanul föltalálta a repülőgépet.

A rendkívüli ember nevére nem emlékszem, különben pedig megtalálhatják olvasóink e lap más helyén a nevet is, a róla szóló érdekes ujdonság keretében. A név egyébiránt ma még teljességgel közömbös. Amig ugyanis az a derék kapitány nem repült gépével körül a Santos Dumont utján, addig a neve úgy se több egy szegény katonatiszt szürke nevével. Mihelyt azonban büszkén csapongni fog a gépe, a francia Babel fölött, a nevéét akkor egyszerre ugyanis megtanulja majd az egész világ. De addig...! Miféle szerénytelenség ez, egy jelentéktelen osztrák bakaszázadostól? Azt akarni, hogy a nevéét anticzipandó megtanulják az emberek!

Nem tehetek róla, de bennem ilyen kegyetlen gondolatokat keltettek az új Icaros nagyszerű nyilatkozatai. A százados ur ugyanis, azt is kijelentette a francia ujságíró-kollegák előtt, hogy a Santos-Dumont repülőgépe csak nyomorult mászást viett véghez egy-két arasznyira a föld fölött. Ő azonban szállni fog, akár a sas. Kiváló dolog lesz, ha a százados ur megcselekszi. A próba egyébként nincs már messze. Majd meglátjuk, hogy mit tud a csodagép. Csak azt az egyet nem értjük még a föltaláló nyilatkozataiban, hogy miért akarja gépét siker esetén, mindjárt a leszállás után, dinamittal fölrobbantani?

Talán csak nem egyedül azért találta föl nagyszerű készülékét, hogy megmutassa a bámuló világnak, mire képes az osztrák-magyar armádia egy egyszerű kapitánya, ha nekidurálja magát?

Sneidignak sneidignak volna a dolog, az igaz. Na de én hiszem, hogy nem fog erre kerülni a sor. Okvetlen bele fognak szólni az ügybe az összes nagy hatalmak és legelőször mindjárt a Monarchia, illetőleg a feltaláló katonai főlebbvalói. Az volna még csak szép! Végre akad egy nagyszerű ember, aki csakugyan feltalálja az igazi repülőgépet, a kormányozható léghajót és az első repülés után ez is összezuzza.

Nem! Ennek a szörnyűségnek nem szabad megtörténnie. Jó lenne talán, ha a hatalmak tit-

kon megbíznák a francia kormányt, hogy a megtörtént próba-repülés után, ha kell, erőszakkal is akadályozza meg a feltalálót gépe megsemmisítésében.

Igen-igen! Ez lesz a leghelyesebb intézkedés arra az esetre, ha az osztrák Icaros gépe csakugyan repülni fog. De . . . de mi lesz akkor, ha nem fog repülni!? Elvégre erre a nem valószínű, de megtörténhet eshetőségre is számítani kell! Hiszen tudjuk, hogy néha, ritkán ez a malheur megszokott történni, még véglegesen és visszavonhatatlanul főtallált repülőgépekkel is.

Egyébiránt lehet, hogy ebben az esetben nem is zuzza össze a főtalláló a gépet, hanem hazahozza épen és tanulmányi szubvenziót kér a tökéletesítésre a hadügyi kormánytól.

Valószínű, hogy meg is kapja. Akkor aztán pedig egész bizonyos lesz, hogy sohase robbantódik föl az a repülőgép dinamittal. Mert államilag szubvenzionált repülőgép, még a világ-világ! — sohase repült még.

Már most pedig csak az kellene az én árva fejemnek, hogy az az osztrák kapitány csakugyan repülni tudjon Párisban. Akkor aztán jól nézek én ki.

(—vay.)

Naptrend. Naptár: Kedd, július 2. — Római katolikus: Sárós B. Assz. — Protestáns: Sarolta. — Görög-ország: június 19. Judás ap. — Zsidó: Tham. 20. — A nap két reggel 4 óra 7 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 12 órakor, nyugszik déli 11 óra 49 perczkor. — A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. — Az országgyűlési párti kivándorlási bizottságnak ülése délután 5 órakor. — Az Orsz. Izs. Tanítóegyesület közgyűlése délután fél 9 órakor. S. p. u. 82. szám alatt. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Urania Kigőytéri szalonja nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Állandó művészeti kiállítás a Könyves Kálmán múzeumában. (Nagyzebe-utca 37-39. sz.), nyitva egész nap. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-től fél 2-ig. — A történelmi képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A közlekedési múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9 óráig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum szakkönyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva.

— **A király Ischlben.** A király hoinapután reggel hét órakor két hónapi tartózkodásra Ischlbe utazik.

— **Allamfők találkozója.** Hir szerint Edvárd angol király Marienbadba menet, miként tavaly, az idén is meg fogja látogatni Vilmos császárt a Kronberg mellett levő Friedrichshofban. Lehetőség, hogy ennél a találkozásnál Fallières francia köztársasági elnök is jelen lesz. Éjjel jelenté Marienbadból tudósítónk, hogy a király július végén vagy agasztus elején fog találkozni Edvárd királyval a toszkánai nagyherceg schlackertai kastélyában, amelyet már most rendeznek be a királyok találkozására. Ferenc József király Ischlből Linzen és Budweison át utazik az angol király üdvözlésére.

— **Hock János ünneplése.** Nagy szeretettel és sok melegséggel ünneplétek meg ma a kőbányaiak Hock János áldozópapi és írói működésének huszonöt esztendő jubileumát.

A kőbányai szep magyaros stílusu templomot lobogókkal és czimerekkel díszítették fel. A templomban ott volt Hock Károly, az ünneplétedesapja, Tóth János államtitkár és Várady L. Árpád miniszteri tanácsos a közoktatási miniszter képviseletében, Gulner Gyula főispán, Pest vármegye képviseletében, Bérczy István polgármester, Almády Géza, gróf Festetics Géza, Piperkovicz Bátor és Melly Béla fővárosi tanácsosok, akik a fővárost képviselték és több képviselő. Az ünnepi misét tíz órakor mondta Hock János, mise után Dedek-Crescens Lajos ünnepi beszédet mondott, amelynek végzetével átadták az ünneplétek a kőbányai hölgyek ajándékát más ajándékokkal együtt. Ezután a kaszinóba ment az ünnepléte közönség. Ott elsőben dr. Tóth László üdvözölte Hock Jánost, aki a beszédre elérzékenyülten felelt. Ezután az egyes hitfelekezetek küldöttei üdvözölték az ünnepléte, majd Geitner Mór az Otthon kör nevében, aki egyuttal átadta az újságírók ajándékát is, egy bronzból való domborművi emléklapot. Az üdvözlések után kétszázötven terítékű ebéd volt a kaszinó dísztermében.

— **Lelekészválasztás.** A Lauko Károly ág. ev. lelkész elhalálozásával megüresedett kecskeméti lelkészi állásra Sárkány Bélát és Melczter Dezsőt jelölték. A választás 14-én lesz.

— **Álhir Széll Kálmán haláláról.** Nagy megdöbbenést keltett ma városzerte egy hir, amely azt mondta, hogy Széll Kálmán volt miniszterelnök, az Alkotmánypárt elnöke, rátóti birtokáról Budapestre jött és itt ma délelőtt váratlanul elhunyt. A hir futótüzként járta be a várost és a déli órákban eljutott a képviselőházba is, ahol valószínűs konsternációt keltett. Több előkelő politikai intézkedésre aztán, telefon-kérdést intézett a Háznagyi hivatal Rátótra, hogy mi igaz a megdöbbenő hírből. A kérdésre pedig a legmegnyugtatóbb válasz érkezett a volt miniszterelnök oithonából. Széll Kálmán ott-hon van Rátóton és ezidő szerint semmi szándéka a nagy melegben kimozdulni. Egészségi állapota pedig kitünő. Ez az értesítés természetesen mindenkit megnyugtatót, a volt miniszterelnök tisztelői és politikai barátai közül. Végül még az is kitudódott, hogy miként került szárnyra a riasztó hir. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főpénztárosa ugyanis, akit Széll Bernátnak hívtak, ma reggel a bank Dorottya-utcai pénztári helyiségeiben hirtelen rosszul lett és meghalt. Így keletkezett az álhir, amely szerencsére nem bizonyult valósnak.

— **Árpád emiék-ünnep.** A munkácsi Árpád szobor-bizottság e hó 6. és 7-ik napjain a vereczkei szoros érintésével hazafias, társas-kirándulást rendez a beszki határszéli emlékhöz, ahol Árpád halálának czedik évfordulója alkalmából az oszlopot megkoszoruzza. Visszatérve a hársfalvai fürdőben estélyt tart az Árpád-szobor alapja javára. A résztvevni szándékozók 7 korona lefizetése mellett jelentkezhetnek: Munkácsón: Ferenczy Gyulánál és Grünstein Mór könyvkereskedésében. Szolyván: Sick Gyula gyógyszerésznél. Hársfalván: Róth Jenő fürdőigazgatónál. Volócson: Szelecsényi Hugó kőrgyegyzőnél. Vereczkén: Láposy János gyógyszerésznél.

— **Pernerstorfer a Házban.** A képviselőháznak ma délelőtt érdekes vendége volt. Pernerstorfer Engelbert, osztrák reichsrati képviselő, aki a német nyelvű szociáldemokraták kongresszusa alkalmából Budapestre jött, Pető Sándor demokrata képviselő társaságában megnézte a parlamenti épületet s bement a képviselőház folyosójára is. A szociálista képviselő megjelenése nagy feltűnést keltett a parlamentben s mikor megtudták a függetlenségi képviselők, nagy agitációval fogadták. A folyosón többen azt hangoztatták, hogy Leszkay Gyulának, a háznagynak, kellett volna megakadályozni, hogy az osztrák szociálista képviselő, aki csak a napokban mondott a magyar koalícióról lesújtó ítéletet, megjelenjen a képviselőházban. Hir szerint ma este a függetlenségi párt értekezletén is szóvá fogják tenni Pernerstorfernek a német szociálisták gyűlésén mondott beszédét. Pernerstorfert egyébként a háznagyi hivatal, egy tisztviselő útján, ki is utasította az újságírók karzatáról.

— **Katonai akadémiák gyakorlata.** A bécs-új-helyi katonai akadémia zászlóaljja ma menetelési gyakorlatra indult, amely 19 napig fog tartani teljes hadifelszereléssel. A katonai akadémia zászlóaljja a különböző helyőrségek csapatával, s merre át fog vonulni, harcszerű gyakorlatokat fog tartani.

— **Garibaldisták segítése.** Amig Triesztben — mert bántó tüntetésektől tartottak — betiltották a július 4-ikére tervezett Garibaldi-ünnepséget, addig Rómában a törvényhozó testület Garibaldi katonáinak segélyezését határozta el. Ez a határozat azonban nem ment át simán, sőt olyan felszólalások is hangoztak el, amelyek viharokat okoztak a Házban. A javaslat az volt, hogy egy millió lira segélyt engedélyezzen a törvényhozó testület a szegény sorsba jutott garibaldistáknak. A javaslat tárgyalása közben egyik képviselő azt kérdezte, hogy azok is kapnak-e segítséget, akik a királyi hadseregből szöktek Garibaldi táborába? A méltatlan megkülönböztetés ellen nyomban felszólt Pilacci képviselő és kijelentette, hogy Olaszországéppen olyan hállával tartozik a királyi hadseregből átlépett garibaldistáknak, mint azoknak, akik min polgárok lettek Garibaldi katonái. A hadügyi államtitkár azt mondta, hogy a nyugdíjhoz és segélyhez való jog nem illeti meg azt, aki méltatlan lett rá, s a szökött katoná kétségtelenül méltatlan; az adakozások dolgát intéző bizottságnak azonban joga van hozzá, hogy esetről-esetre kivételt legyen. Felszólt Pais képviselő is, aki tagja az

adakozó-bizottságnak és biztosította a kamarát, hogy a segítséget kivétel nélkül minden garibaldista megkapja. A kamara egyhangulag megszavazta erre a törvényjavaslatot.

— **Wölflingék elváltak.** Soha hétköznapiasabb véget nem ért szerelmi regény, mint amilyen módon végződött Wölfling Lipótnak, az egykori Lipót Ferdinánd főhercegnek szerelmi házassága. Az ő és Adamovics Vilma színésznő szerelmi regényénél nagyobb érdeklődést s az udvarokon nagyobb izgalmat csak a volt szász trónörökösné regénye keltett. Az egész világ sajtója heteken át foglalkozott a szerelmesekkel. A főherceg annyit áldozott szive választottjéért, amennyit ezen a földön ember csak áldozhatott. Lemondott minden címéről és rangjáról. Otthagytá a szász udvart, otthagytá pozícióját, sőt jövőjét is. A szász trónörökösnével egy időben, sőt vele ugyanegy órában mondott bucsút a szász udvarnak és Svájcban egybekelt Adamovics Vilmával. Minden földi számítás szerint ennek a házasságnak boldognak kellett volna lennie. Minden földi számítás csufjára mégis boldogtalan volt ez a frigy. A házasiélek csakhamar arra a tudatra ébredtek, hogy nem illenek egymáshoz s a szerelem is, amelyért a férfi annyit áldozott, csak káprázat, chiméra volt, mely hamar elmult, gyorsan elszólt. A legprózaibb következménye ennek a tudatnak az volt, hogy az egykori főherceg és szász királyi herceg megindította a válókeresetet a felcsége ellen. Az asszony nem is védekezett. Tartási díjat nem kért. Minden jel arra mutatott, hogy ő is elviselhetlennek tartotta az életet férjének oldalán és hogy ő is minél hamarabb válni akart. Maga a válópör, annak egyes fázisai alig érdekelték már a világot. Csak megerősítették mindazt, amit a világ Wölflingék házasiéletéről eddigel is tudott. Most játszódott le ennek a házasságnak utolsó fázisa, a szerelmi regények utolsó fejezete Gentben. A genfi törvényszék fölbontotta a házasságot, még pedig az asszony hibájából. Kimondta, hogy Wölfling Lipótné Adamovics Vilma excentrikus viselkedésével s könnyelműen vezetett háztartásával lehetetlenné tette férjének a vele való együtt maradáat. Ezzel az egykori szerelmesek örökké eltávoztak egymástól s egy érdekesítő regény hétköznapi véget ért.

— **A szegedi gyorsíróverseny.** Tegnap volt a gyorsíróverseny második napja. A napirend első pontja gyanánt az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület és a Szegedi Gyorsírók Egyesülete rendezett kora reggel közös írásversenyt. A résztvevőknek Vikár Béla Sztéryi József államtitkárnak a vasutasok szolgálati pragmatikája ügyében tartott beszédéből mondott tolba egy-egy részletet percenkint 250, 220, illetőleg 160 szótag sebességgel. A 250-es fokon az első díjat Pulitzer Sándor, a másodikat Moskovicz Kálmán nyerte el; a 220-as fokon Straszni Béla lett az első és Lipniker Pál a második, végül a 160-as fokon Petényi Gyula kapta az első és Makai Ödön a második díjat. Többeket dicsőítő oklevéllel tüntettek ki. A versenyszénogramok közönséges írásba való áttétele után a magyar gyorsírók tartottak kongresszust a városháza dísztermében. Elsőnek Schindler József, szegedi felső kereskedelmi iskolai tanár olvasta fel „A gyorsírás jelentősége a kereskedelmi életben” című értekezését. Idegen államok példáira hivatkozva utalt a hazai teendőkre. Mivel határozati javaslatot nem terjesztett elő, dr. Gopcsa László elnök szükségtelennek tartotta, hogy vita tárgyává tegyék az eszméit és ezért azonnal áttértek a napirend második számára, dr. Fabro Henrik országgyűlési gyorsíró revizor szabad előadására, ki a vitairás határait fejtegette. Miután a kongresszus beleegyezett abba, hogy többen hozzászóljanak, elsőnek Perényi Adolf fővárosi gimnáziumi tanár mondotta el észrevételeit. Majd Kovács János, utána pedig Teglás Géza lépett az emelvényre. Teglás a magyar gyorsírás történetét egészítette ki új adatokkal. Délben közös ebéd volt a Hagenmacher-sörccsarnokban. Délután az ünnepléte társaság egy része kirándult a kamarardóbe és este az újszegedi vendéglőben bankettet rendeztek. Az ünnepségek holnap utolsó napján folytatják és befejezik a versenyírást (percenként 120 szótag). Este bucsulakoma lesz, amely után hajnalban az Alduna vidékének megtekintésére utaznak.

— **Szóváltásból agyonütötte.** Utvin temesmegyei községben Vancsa Péter kocsis, gazdáját, Ortianu Jakabot szóváltásból egy kapával agyonütötte. A gyilkos megszökött.

— **Oszták százados kormányozható léghajója.** Egy új kormányozható léghajót akar bemutatni Corwin, az ismert oszták-magyar százados. Corwin már Párisban van és kijelentette egy nála jelentkező újságíróknak, hogy szeptemberre tervezi az új szerkezetű léghajó próbautját Páris felett.

— Meg vagyok győződve róla, mondta Corwin, hogy ez a felszállás sikerülni fog. Gépem, amely most épül Páris környékén, száz lóerejű motorral rendelkezik és öt ember férhet el a kosárban, Santos Dumont és mások ily gépeket konstruáltak, amelyek nem repülnek, csak csuszognak. Az én készülékem egész más elven alapszik. Egyenesen fel tud emelkedni és minden irányban mozoghat.

— **Bajban a liga.** Értjük az antialkoholisták ligáját, Néhány francia tudós rettenetes csapást mért rájuk! Hogy ezek a tudósok soha, de soha se nyughatnak és mindig kitalálnak valamit! Az antialkoholistáknak már sikerült némi tért szorítani, az emberek kezdték el-hinni, hogy a konyak, a bor, a likőr rettenetesen rombolja az emberi szervezetet és most már ha ittak, rettenetes lelkifurdalást éreztek. A hópokos-nak lassan-lassan szaporodtak hívei, — mikor egyszerre beütött a bomba. Soha az emberiség még oly diadallal és örömujongással nem fogadott hírt, mint a két francia tudós felfedezését. A két francia orvos ugyanis sok kísérletezés után arra a felfedezésre jutott, hogy a bor megöli a tifuszbacillusokat. Minél jobb a bor, annál gyorsabban végez a bacillusal. A burgundinak egy fél óra kell, a pezsgőnek tíz perc; a közönséges asztali bor pedig egy óráig birkózik.

Ezentúl tehát senkise csodálkozzék, ha az anti-alkoholistáknak befellegzett. Tudvalevőleg a tifusz így is rettenetesen pusztít, de hogy hány ember fogja ezentúl magában érezni a tifusz-bacillusokat, azt el sem lehet képzelni! És mily lelkiismeretesen fogja mindenki szedni az orvosságot!

— Kedves doktor ur... érzem, hogy rettenetes lázam van... ittek óta, — szól a beteg.

— Hm! — mondja erre az orvos, vagy a tanár. Ez a „hm“ tudvalevőleg roppant nagy gondolkodást jelent.

— Az étvágyam is mintha csökkent volna.

— Hm! hm! — mondja az orvos. Ez már aggasztó tünet. De azt is jelenti, hogy az orvos nem tud már semmit.

— Azt hiszem tifuszos lázam van...

— Aha! ez azt jelenti! tudok már mindent — És persze a lépe az nagy...

— Nagyon nagy...

— Honnan tudja?

— Érzem; azelőtt kicsi volt a lépem és kicsiket írtam; most nagy a lépem és nagyokat írok...

— Önnek typhusza van, — szól az orvos.

— Ugy-e az van?! — szól boldogan a beteg.

— Igen... és... szokott ön bort inni?

— Egy-két féllitert...

— Az kevés! Kedves barátom írta önnek egy receptet, azt szigorúan be kell tartani.

— És az orvos írja.

Rp. Vinum burgund.

Risling 3 liter.

Kadarka 3 liter.

3 liter.

MD. fl: reggel, délután, este 1/2 liter felváltva.

— És a beteg fűtyürészve távozik a patikába, azaz a borkereskedésbe.

— **Bádogosmunkások sztrájk előtt.** A bádogosmesterek egy része legutóbb kizárta munkásait, mert ezek a július elsejével lejáró két éves kollektív szerződés megújításához ragaszkodtak és nem akartak beleegyezni abba, hogy új műhelyrend keretében kikössék, mennyi munkát tartoznak naponta végezni. A munkások kilencztagú bizottságot választottak a mesterekkel való alkudozásra s a bizottság a bádogos és szerelőmunkások vasárnapi gyűlésén jelentette be a tárgyalások sikertelenségét. A munkások körében nagy elkeseredés uralkodik a mesterek eljárása miatt annyira, hogy a hét folyamán, ha a munkaadók nem engednek álláspontjuk merevségéből, minden bizonynyal sztrájkba lépnek. Eddig ezerkétszáz munkást zártak ki a mesterek.

— **A bősörményi léghajó-katasztrófa.** A hajdubősörményi léghajórobbanás ügyében a komáromi hadbírószék távirati uton kérdést intézett a bősörményi rendőrséghez. A hadbírószék az iránt érdeklődött, hogy a léghajó, mely a hajmáskéri gyakorlótérrel szabadult el, felrobbanásában névszerint kiknek okozott kárt. A katonai hatóság nyilván azért intézte ezt a kérdést, mert kárpótolni akarja a károsultakat.

— **A hercegek uszorása.** Szombati számunkban megírtuk a név elhallgatásával, hogy Thurn-Taxis Miksa Adolf herceg ügyvédje két nap előtt feljelentést tett a rendőrségen Rónai Nándor pénzügyőrök ellen, aki állandó intézőjeként szerepelt a herceg pénzügyeinek. A feljelentés azzal vádolja a pénzügyőröket, hogy a legmagasabb uszorát próbálta ki a fiatal hercegen. Legutoljára például egy huszonötezer koronás váltóért mindössze tízezer koronát adott át neki, a többi pénzről pedig azt állította, hogy bélyegre és költségre költötte el. A rendőrségen Sándor László kapitány vezeti a vizsgálatot, két idézést küldött a pénzügyőröknek, aki azonban nem jelentkezett. Ezután detektíveket küldtek ki az ügynök lakására, de nem találták odahaza, mert családjával nyaral. Ma délig várták még a rendőrségen, de nem érkezett meg, tehát kiadták ellene az elfogatósi parancsot. A herceg harmincz év körüli fiatalember és állandóan Bécsben lakik saját palotájában.

— **A rajzolók nagygyűlése.** Vasárnap délelőtt 10 órakor folytatta a magyar rajzolók országos nagygyűlése szombaton megkezdett tanácskozásait a rajzolók jogviszonyainak rendezése érdekében és az építészeti közkérdéseinek megvitatására. A gyűlésen Ullmann Gyula műépítő elnököl. A napirend első pontjaként elfogadták Stauber Józsefnek a rajzolók jogviszonyainak rendezése érdekében beadott határozati javaslatát azzal a tördással, hogy az alkalmazott munkaadója tartozik fegyvergyakorlatra való behívása esetén is fizetni s annak leteltével szolgálatába visszafogadni. Nagy és magas nivóju vita volt a műszaki kamarák kérdésében. Hangoztatták, hogy a műszaki kamarát csak úgy lehet megszínálni, ha abban, a ma működő önálló vagy nem önálló technikusok mind helyet nyernek és ily irányu határozati javaslatot hoztak. E végből a nagygyűlés felhívja a rajzolók egyesületének vezetőségét, hogy ennek az álláspontnak jogosultságát kifejező memorandumot nyújtson át a kereskedelemügyi és közoktatásügyi miniszternek s az országos középítési tanácsnak. Ezzel a nagygyűlés napirendje ki is merült.

— **Pirománia.** Rettenetes mániát tartotta igaztosságnak több napig Makó városát és a hozzá közelfekvő Deszk községet. Több tüzeset fordult elő ugy Makón, mint pedig Deszken. A tüzesetek oly sürűn ismétlődtek, hogy a rendőrség nem is gondolhatott másra, mint gyújtogatásra. Ebben a föltevésben nem is csalakozott. Erélyes vizsgálat megállapította, hogy Kovács István volt csendőrszervező a gyújtogató. Kiderült az is, hogy a szerencsétlen ember piromániában és üldözési mániában szenved. Mikor ugyanis sikerült a veszedelmes embert leirtóztatni, határozottan kijelentette, hogy azért akarja az összes házakat és uradalmakat fölperzselni, mert őt mindenki üldözi. Mániájának eddig a báró Gerliczi deszki uradalma, a torontáli ármentesítő társulat rőzseparkja s néhány magánépület esett részben áldozatul. Csak nagy munkával sikerült az általa okozott tüzvészeket elnyomni, illetve lokalizálni.

— **Állítólagos katasztrófa a tengeren.** A tegnapi nap folyamán rémhírek érkeztek Párisba, amelyek arról szóltak, hogy a Földközi tengeren a francia flotta két hajóját nagy katasztrófa érte s hogy számos ember esett áldozatul a katasztrófának. Arról volt szó, hogy a „Jeune Guiberry“ czirkáló a „Perlisane“ torpedóuzóval összeütközött s mindkét hadi jármű elsüllyedt. Amíg néhány párisi lap részleteket is közölt a szerencsétlenségről, addig a tengerészeti hatóságok gyanakodni kezdtek, hogy a hírből egy árva szó sem igaz. Jelentést legalább nem kaptak semmiféle katasztrófáról. Mégis mindenfelé táviratokat menesztettek. A válaszok, melyeket kaptak, megnyugtatták teljesen a tengerészeti hatóságokat. Végre ma délután Thomson tengerészeti miniszter Touchard tengernagyotl azt a távirati választ kapta, hogy semmiféle incidens nem történt. Hajók egyáltalában nem ütköztek össze.

— **Meggyilkolták a sétatéren.** Kolozsvárott történt az alábbi, mélyen felháborító bűneset. A fellegvári sétatéren szombaton éjszaka meggyilkolták Kovács Jenő volt gazdasági akadémiai hallgatót. Kovács este a dohánygyári alkalmazottak mulatóságán volt. Korán távozott és a sétatérré ment, ahol a környéken tartózkodó csavargók megtámadták, agyonverték és a nála levő pénzt elrabolták. A holttestet ezután az Erzsébet-hidra vonszolták és a Szamosba dobták. Vasárnap reggel találta meg egy malomnál, amelynek gátjába beakadt. A szerencsétlenül járt fiatalember huszonkétéves volt és csendes, nyugodt természetűnek ismerték. Nem tudják a gyilkosság okát, de gyanítják, hogy rablásról van szó. A rendőrség erélyesen nyomozza a gyilkosokat, akiknek azonban mindeddig nem tudott nyomára akadni.

— **Megszökött a tébolydából.** Egy esztendeje, hogy lakója volt a lipótmezei tébolydának dr. Dobosfy Ferencz negyvennégy éves fővárosi ügyvéd aki azelőtt a Kigyó-tér 1. számú palotában lakott s jelentékeny szerepet vitt a főváros társadalmi életében is. Amikor Dobosfyt a lipótmezei tébolydába zárták, irodáját dr. Kovács István ügyvéd (Régi posta-utca 10.) vette át. Dobosfyt a tébolydában a kertben való sétái alatt többször felkereste egy hölgy s az igazgatóság beleegyezésével mindig együtt sétált az ügyvéddel. Most vasárnap, június 30-án, az éjszaka Dobosfy megszökött ennek a nőnek a segítségével a tébolydából s eddig kideríthetetlen helyre rejtőzött. Az érdekes szökösi módját nem tudják megjelteni a tébolydában. A rendőrség köröző levelet adott ki a megszökött ügyvéd ellen.

— **Tanítók gyűlése.** A székesszéki megyei egyházmegyei kath. tanítók Prohászka Ottokár megyéspüspök elnöklésével rendes közgyűlést tartottak. A közgyűlés elhatározta, hogy a tanítók gyermekei részére építendő tápintézet javára gyűjtést rendez. Prohászka püspök 1000 koronát ajánlott fel az intézmény céljaira. Adakoztak továbbá ifj. gróf Zichy János 200, Krencz Ignác 400, Szubovics Jenő 100 és Mayer Károly kanonok 100 koronát. A közgyűlés megbotrányozásának adott kifejezést, hogy az abauj-vármegyei tanítók a szociáldemokratákhoz csatlakoztak. A folyó évi pályadíjat Reichenbach Ferencz csákvári tanító nyerte el. A közgyűlést lakoma követte.

— **Kéménysepről jogtudor.** A tudásszomj nem ösmer akadályokat s aki lelkéből vágyódik a tudomány után, az megtalálja az utat, módot és eszközöket arra, hogy tudásszomját kielégíthesse. Az élet mindig újra, meg újra bebizonyítja, hogy nincsenek elnyomott tehetségek. Ezt az igazságot bizonyítja Zányi Kálmán nevű turóczenkéntmártoni kéményseprőmester is, aki az elmúlt napokban tette le jeles eredménynyel a jogtudori vizsgát. Zányi Kálmán a polgári iskola elvégzése után mint rendkívüli hallgató a selmeczbányai bányaaakadémiát végezte el, mérnök lett s anyja halála után átvette a turóczenmegyei kéményseprőség vezetését melyet apja is folytatott. Zányi kedvtelésből és tudásvágyból fogott tanulmányai folytatásához. Letette a beszercebányai főgimnáziumban az érettségét, majd pedig az egyetem jogtudományi karára iratkozott be s most megszerezte a doktorátust is. Zányi a zenéhez is kitűnően ért.

— **Üsch-német összeütközés Prágában.** Prágában a Szokol nemzetközi szláv tornászövetség vasárnap reggel kezdte meg a kongresszusát. A versenynyel kapcsolatos gyűlésre igen sok külföldi vendég is jött, a Szokol külföldi fiókjainak küldöttéi s az összes résztvevők száma körülbelül tizenhatezer volt. Amerre a menet elhaladt, a rendet nemzeti demokrata munkások tartották fenn, amíg lehetett. Egy német diák át akart törni a kordonon, de nem engedték. Erre segítségül hívta néhány társát, a rendre vigyázó emberek azonban bottal és kövel támadtak a rendbontók ellen. A tömeg beverte a német kaszinó ablakait és a Hej Szlován! kezdetű dalt énekelte, amire a német diákok a Wacht am Reinald feleltek. A menet ezután zavartalanul ment végig az utcán, hanem amikor eltávozás után a tömeg újra elénekelte a Hej Szlováné-k és a német kaszinó ablakából ezen nevettek, a provokált nép be akart nyomulni a kaszinó épületébe. A kötekedő németek már megijedtek, de jött a rendőrség és utját állta a haragos tömegnek. Kilencz diák bejelentette a rendőrségnek, hogy az összeütközésben megsebesült. A sebeket botöltéstől kapták.

— **Nagy ékszeresalás.** Egy bécsi ékszerkereskedő följelentést tett a rendőrségen, hogy egy színész, akivel hosszabb ideig összekötöttesben volt, négyszázezer korona értékű ékszert elikkasztott tőle. Ez a színész a harmincz éves Lütke Félix, aki egy ideig a nürnbergi Intim-színháznak rendezője volt s azután lemondott a színészetéről és ékszerkereskedéssel foglalkozott. Lütke már hosszabb idő óta a bécsi kereskedőtől ékszert kapott bizományba, amelylyel mindig pontosan számolt el, de legutóbb négyszázezer korona értékű ékszert vett tőle át s ezzel megszökött. Lütke ellen nyomozó levelet adtak ki.

— **Mese a rablókról.** Dr. Markovics Mihály miniszteri osztálytanácsos tegnap este egész családjával a Vigszínházban volt s lakását, a Lónyay-utca 22. sz. házában, cselédjére, Varga Istvánra, szül. Kelemen Máriára bízta. Amikor a tanácsosok a színházból hazatértek, kellemetlen meglepetés érte őket. A lakást tárva-nyitva találták, egyik szekrényből pedig, amely föl volt törve, hiányzott kétezer korona értékű ékszer. A lakásban nem volt senki, a fürdőszobából azonban keserves nyöszörgés hallatszott. Amikor bementek, ott találták Vargánét, aki azután az ismeretes rablómesével állt elő; elmondotta, hogy rablók jártak a lakásban. A rablók megfogták őt, a fürdőkádba nyomták a fejét és azzal fenyegették, hogy belefúllasztják a vízbe, ha kiáltani mer. A rablók ezután kifosztották a lakást és elszöktek. A tanácsosék nyomban feljelentést tettek a rendőrségen. A vizsgálatot Császár Pál rendőrfogalmazó indította meg s hamarosan kiderítette, hogy az egész rablóhistoria csak mese, maga Vargáné követte el a lopást. Vallatásra fogták a cselédet, aki aztán csakhamar meg is vallott mindent és az ékszert is előadta. A rendőrség Varga Istvánnét letartóztatta.

— **Halálosok.** Széll Bernát, a Pesti Magyar Kereskedelmi bank czéggjegyzője és főpénztárnokhelyettese, ma délelőtt váratlanul meghalt életének 54-ik évében Damjanich-utca 27. számú lakásán. Széll Bernát 24 évvel ezelőtt előkelő bécsi pénzintézetből került a Kereskedelmi bankba, ahol vasszorgalma, nagy tudása révén csakhamar előkelő pozíciót vívott ki magának. Szombaton, június 29-én még hivatalában volt és épen most akarta megkezdeni nyári szabadságát. Halálának híre általános részvétet keltett nemcsak az intézetben, melynek kiváló jellemű tisztviselője volt és hivatalnoktársai között, kik nagyműveltségű, előzékeny, igaz barátjukat veszítették el, de a főváros legelőkelőbb kereskedelmi körökben is. Özvegyén, testvérén, három sógorán: Urbán Sámuel, Bruder Jakab és Arminon kívül nagy család siratja. Szerdán, július 3-án déli egy órakor temetik a Damjanich-utca 27. sz. gyászházba.

Numvári Werther Alvin magánzó június 30-án meghalt 64 éves korában. Az elhunyt a rokoni és emberbaráti szeretetnek szentelte életének java részét; ideális rajongással irt, tett a szenvedő emberiség érdekében minden lehetőt, egyik legnagyobb híve volt az állatvédelemnek és az állatvédő-egyesület egyik legbuzgóbb tagját vesztte el benne. Hílt tetemét július 2-ikán áldják meg az ág. ev. egyház szertartása szerint a X. ker. Hédeváry-utca 24. sz. házában, honnan elszállítják Arácsba és az ottani családi sírboltban helyezik el örök nyugalomra.

Hauszher Ferencz postatakarékpénztári tiszt június hó 29-én meghalt Temesvárott. Temetése tegnap délután 5 órakor volt.

Oláh Béláné született Somogyi Mária. Oláh Béla erdész felesége e hó 28-án 56 éves korában meghalt Pusztá-Matkón. Temetése tegnap délután volt Kecskeméten.

Szakács Károly magy. kir. adótsízt életének 29-ik évében június hó 28-án meghalt Kolozsvárott.

Windischgrätz Matild hercegnő, csillagkeresztes és palotahölgy, az Erzsébet-rend tulajdonosa, a Jablonitz (Nyitra megye) közelében fekvő Miesko kastélyban meghalt.

Heszman Károly kávé, a budai Margitpark-kávéház tulajdonosa, közszerepben álló budai polgár, élete 54-ik évében agyszélhűdés következtében vasárnap este 7 órakor hirtelen elhunyt. Özvegye és négy kis árvája gyászolja. Temetése kedden délután lesz a Margit-körút 1. sz. alatti gyászházba.

Molnár István 48-as honvédtizedes Kecskeméten meghalt.

— **Összeomlott terem.** Székesfehérvárt a kereskedelmi alkalmazottak szakegyületének nagyterme ma reggel óriási robajjal összeomlott. Tegnap este a helyiségben gyűlést tartottak s már ekkor többen észrevették, hogy a terem mennyezete erősen megrepedt. Szerencsére a veszedelmes pillanatban senki sem tartózkodott a teremben és így emberéletben nem esett kár.

— **Éjszakai tűz.** Az óbudai római fürdő mellett ma egy réten kétszáz kocsi szénából felrakott kazzal gyuladt ki. A tűzhez kivonult a III. kerületi tűzörség, de egész éjjel nem tudta eloltani s munkálkodása csak a kazzal körülszanczolásra szorítkozott.

— **A Beketow-cirkuszban** ma este léptek fel először a Theydos orosz ugró-akrobaták, továbbá a szent csunguz-csoport Tdvhing-Ma főpap vezetése alatt. Különösen ez az utóbbi csoport aratott nagy tetszést. A közönség a cirkuszt zsúfolásig megtöltötte.

x Zászlók, címerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Podor-lélo vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermekteremre és vívásra.

x Bob-hashajtó a legköllembesebb, 10 f.

A szabadgondolkodók gyűlése.

Pécs, július 1.

Tegnap és ma tartották meg Pécsen a szabadgondolkodók első országos kongresszusát, amelyen az ország minden részéről nagyszámban sereglettek össze a szabadgondolkodók. A kongresszust dr. Doktor Sándor, a pécsi társaság elnöke nyitotta meg. Elnökül megválasztották: dr. Doktor Sándor, a pécsi bábaképző igazgatója, dr. Fényes Samu szerkesztő (Budapest) és Lengyel Imre kir. ítéltáblai bíró (Hajduszentpéter), a titkári teendőket Glücklich Vilma, dr. Hajdu Gyulát és Harkányi Edét bízták meg. Ezután a nagyszámban érkezett üdvözlő táviratokat és leveleket olvasták fel.

Pikler Gyula egyetemi tanár Svájc-ból intézett a kongresszushoz igen magasszárnyalású levelet, melyből a következőket emeljük ki:

Az emberiség minden eddigi haladását ennek a szabadgondolatnak köszöni. Azokat a félig jó, félig rossz intézményeket is, melyek közepette élünk, ez a szabadgondolat szülte. Azokat az intézményeket is, melyeket a konzervativság a szabadgondolattól félt, amelyeket változatlanul konzerválni akar és melyeket óriási tudatlansággal örök időktől fogva a valóknak hirdet. A mai nemzetközi állam, a mai család, a mai vagyoni rend fölülkeltő, kezdetlegesebb intézmények ellen a harcban születtek. A mai annyira konzervatív földművelés és földbirtok véres küzdelmeket folytatott a történelmi idők hajnalán a vadász- és baromtenyészítő társadalommal, amely akkor uralkodott, midőn a szabadgondolatnak legnagyobb ellenégei a régebbi vallások ellen támadtak, amelyeket akkor a társadalom egyedül biztos alapjainak tekintettek és melyek az új vallásokat veszedelmeknek mondták és követőiket halálra üldözték. . . . A mi szerény, elmaradt országunkban ezerszer hangoztatják, hogy az országot az tartotta fenn, hogy változatlanul maradtak ősi meggyőződései és intézményei, holott tényleg az tartotta fenn ezt az országot, hogy folyton megváltoztak, haladtak a meggyőződései és intézményei. Itt új Lengyelország és Spanyolország készül. Mindenkinek kívánia kell, hogy a szabadgondolat első országos kongresszusa hatást gyakoroljon és sikert arasson.

Somló Bódog egyetemi tanár Belgiumból üdvözölte a kongresszust. Vandervelde (Bruxelles) és Forel chigny egyetemi tanárok lelkesítő levélben, báró Hoek országgyűlési képviselő (Bécs) s mások táviratban vettek részt a megnyitáson.

Dr. Fényes Samu nagy lelkesedés közepette adta elő a szabadgondolkodás programját, utána pedig dr. Doktor Sándor értekezett a jövő iskolájáról. Mély emberszeretettől sugalt alapos előterjesztése végén határozati javaslatot nyújtott be, melyben a kongresszus megállapítja egész oktatási rendszerünk gyökeres reformjának sürgős szükségességét és megjelölte a jövő iskolájának programját.

A délutáni vitátlésen dr. Marschan Géza és Zádor Pál előadók a szervezők kérdését ismertették, melyhez jóformán az összes vidéki szervezetek kiküldöttei hozzászóltak. Hosszas vita után a kongresszus egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot, melyszerint a meglévő egyesületek közreműködésével a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete szervezze a hazai szabadgondolkodók táborát. Majd Zsigány Zoltán ismertette a szabadtanítás kérdését; kimutatván a mai iskolázás rendszerének hiányait, büneit és maradi voltát. Általános helyeslés közepette hivatkozott arra, hogy a szabadtanítás egész programját az iskolák falain kívül a felnőttek körében kell megoldani. Részletes határozati javaslatot a kongresszus egyhangulag és vita mellőzésével magáévá tette. Végre dr. Kelemen nagy hatást keltő megokolással terjesztett be határozati javaslatot, melyben a kongresszus legelőkelőbb elítéli Pikler Gyula egyetemi dékánválasztása körül napfényre került reakciót. A javaslatot a kongresszus egyhangú felkiáltással elfogadta.

Este nyolcz órakor a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete tartotta meg közgyűlését, melyen elnökül dr. Fényes Samu, alelnökül dr. Harkányi Edét, dr. Marschan Gézát és dr. Székely Aladárt választották meg. A főtitkári állást Fáber Gusztávval töltötték be. Titkárok lettek: Kósa Miklós, Timár Miklós és Zádor Pál; pénztáros Barber Zsigmond.

Június 30-án az ülés Jászai Oszkár „A szabadgondolat és a nemzeti eszme” című előadásával kezdődött. Az előadó a történelmi és statisztikai adatok egész sorozatával mutatta ki a hazafiság eszméjének evolúcióját. Megvilágosította a haza és a nemzet fogalmairól terjesztett szövegeket és megállapította e nagy eszmék valódi tudományos és etikai tartalmát. A tetszést keltő előadás után dr. Buday Dezső a szabadgondolat és a tételes vallások viszonyát

taglalta. Előadó nagy szaktudással és éleslátással czáforgatta azok tévtanait, kiknek táborában — saját kijelentése szerint — valamikor ő is küzdött. Glücklich Vilma a hallgatóság osztatlan figyelme mellett a feminizmus és szabadgondolatról beszélt az ő szokott közvetlen modorában és éles kritikájával. Végül Harkányi Ede a művelődéstörténet és a vallás szociológiai adataival igazolta, hogy a minden körülmények között maradt tételes vallások az összes progresszív törekvéseknek és ezek között a nőmozgalomnak is állandó, örök ellenségei.

A magyar szabadgondolkodók első kongresszusa délután népgyűléssel ért véget melyen a pécsi szervezett munkásság nagyszámban részvevője mellett dr. Hajdu Gyula azt fejtegette, hogy a szabadgondolat hatalmas szellemi fegyvereket kovácsol a munkásságnak szabadságharcában. Majd dr. Fényes Samu bizonyította, hogy a reakció elleni harcban a munkásságnak és a szabadgondolkodóknak vállvetve kell küzdeniük. Fáber Oszkár pedig az egyházzal szölt. Végül dr. Doktor Sándor lelkes eljenzés között berekesztette a kongresszust.

Öngyilkos miniszteri titkár.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 1.

Szombatról vasárnapra virradó éjjel, egy jobb sorsra hivatott, tehetséges ember dobta el magát az életet. Az öngyilkos, dr. Reiner Zsigmond miniszteri titkár, aki a miniszterelnökség elnöki osztályában végzett titkári teendőket, s ma délelben a tükr előtt, egy karosszékben találták meg, átlőtt halántékkal.

Tragikus tettének okait még csak sejteni se lehet, mert egy sornyi irást se hagyott magyarázatul hozzátartozóinak, akiket mélységesen megrendített a gyász.

Dr. Reiner Zsigmond nőtlen ember volt és együtt lakott két bátyjával, dr. Reiner János egyetemi tanárral és dr. Reiner Ignác miniszteri osztálytanácsossal. Szombaton éjjel a rendesnél valamivel későbbben, éjjel után ment haza. Tegnap korán kelt, de nem jött ki a szobájából. A két bátyja gyanútlanul ment el hazulról és a vásárcsarnokba indult takarítónőjük, Bikky Györgyné is. Tizenegy óra tájban jött vissza az asszony és be akart nyitni Reiner Zsigmond szobájába, de az ajtót zárva találta. Azt hitte, hogy a gazdája dolgozik és nem akarta zavarni munkájában. Délben aztán hazajött a két testvér és meglepetés kérdezték:

— Zsiga még alszik?

— Nem hinném, — felelte a takarítónő — lehet, hogy ir. Be akartam menni, de nem nyitott ajtót.

Ez gyanusnak tetszett a két testvér előtt és miután hiába szólították az öcsüket, bezúrták az ajtó üvegtábláját. Ekkép aztán megdöbbenő látvány tárult a szemük elé. Reiner Zsigmond teljeseen levetkőzve ült egy óriási tükr előtt álló karosszékben. A halántéka át volt löve, mellette pedig egy Browning-revolver feküdt, amelyből egy golyó hiányzott. Nyomban értesítették a rendőrséget, amely Keresztessy Gyula rendőrfogalmazót és dr. Tihanyi rendőrorvost küldte ki a helyszínre. A rendőrorvos konstataulta, hogy az öngyilkosság néhány órával előbb történt, valószínűleg akkor, amikor a takarítónő a vásárcsarnokban járt.

Az öngyilkos alig volt negyvenöt éves. Mielőtt állami szolgálatba lépett volna, dr. Gaszner Béla királyi közjegyző helyettese volt. A publicisztika terén is értékes munkásságot fejtett ki. A nyolczvanas évek végén hosszabb ideig tartó praehistoriai kutatásokat folytatott. Történelmi érdekű gyűjteményével aztán részt vett a millenárius kiállításban és igen sok rendkívül értékes történelmi tárgyat ajánlkozott a különböző múzeumoknak. Közgazdasági, politikai és jogi tanulmányok czéljából hosszabb külföldi tanulmányutat is tett, azonkívül pedig másokat is segített tudományos törekvéseikben. Így például az Uj-Guineában elhalt ausztráliai utazót, Fenichel Sámuel is ő szerelte föl legutolsó útjára. A saját tudományos munkássága azonban szintén figyelmet érdemel. Csak nem régen adott ki egy nagyobb szabású tudományos munkát, amely általános elismerést aratott a tudományos világban. A könyv címe: „A keleti vallásu magyar nemzeti egyház szervezése” és ennek alapján éppen legutóbbi közgyűlésén határozta el Heves megye törvényhatósági bizottsága, hogy a képviselőházhoz feliratot intéz a keleti vallásu magyar nemzeti egyház létesítése érdekében. Ez volt tehát legelső tudományos, nagy sikere, amelyet feltétlenül követett volna a többi, ha egy végzetes pillanatban el nem dobja magát az életet.

Az öngyilkos miniszteri titkár igen vagyonos ember volt. A Bazilika-sorsjegyek huzásán nagy

összeget nyert és azóta egyéb sorsjátékon még négy nagyobb nyeresémet ütött meg. Ismerősei körében már közmondásossá vált a szerencséje. *Reiner* Zsigmond dr. tekintélyes vagyonát nem pazarolta, különös költséges kedvtelésekre nem költött, jó módban, de szerényen élt. Esténként, ha később ment is olykor haza, bezárkózott szobájába s dolgozott. Két bátyja, dr. *Reiner* János egyetemi tanár és dr. *Reiner* Ignác miniszteri osztálytanácsos, akik egy házban laktak vele, gyakran fölkeresték. A három testvér a legjobb egyetértésben élt állandóan, sejtieni azonban ők se sejtik a rettenő tragédia okát.

Dr. *Reiner* Zsigmond férfikora teljében volt, mindössze negyvenötödik esztendejét töltötte csak be. Holttestét a lakásán ravatalozták fel. Temetése holnap délután lesz a Kerepesi-úti temető halottas házából.

Életrajzi adatai a következők:

1862. június 21-én Gyulafehérvárott született. Budapesten nyert ügyvédi oklevelet. Mint ilyen a miniszterelnökséghez miniszteri titkárrá lélt ki nevezve, ahol jelenleg is működött. Közérdeklő munkálkodása sorából kiemelhetők. Az 1880-as évek végén hosszabb ideig praehisztórikus kutatásokat folytatott, mely alkalommal az alsófehérmegyei ispánlakai bronzlelet legnagyobb részét szerezte meg. Ezt a nagyjértékű, a legnagyobb magyarországi bronzleletet a nemzeti múzeumnak ajándékozta. 1886-ban „Politikai Szemle” című lapot szerkesztett és adott ki. Történelmi s szépirodalmi dolgozatai köréből — az Archeológiai Értesítőben s szépirodalmi lapokban megjelent cikkei mellett felemlíthető az Eie Zsigmond írói név alatt „Egy görbe országból” címen megjelent kötet, amelynek egyes darabjait német nyelvre is fordították. A Prágában megjelenő „Oesterreichischer Rechtslexicon” részére megírta azon közjogi tanulmányát, amelyben Magyarország közjogát ismerteti és dolgozza fel német nyelven. 1898-ban hosszabb előzetes tanulmányok eredményeként emlékiratot nyújtott be báró Bánffy Dezső akkori miniszterelnöknek a görög-keleti magyar nemzeti egyház szervezése érdekében; amely emlékiratot időközben részletesebben kidolgozott alakban terjesztette elő Széll Kálmán és Tisza István miniszterelnöknek is, s lépéseket tett a görög-keleti vallású magyarok számának megállapítása tárgyában az országos statisztikai hivatalnál is. Ezen emlékiratokban történelmi, jogi statisztikai, nemzeti s nemzetiségi-politikai adatok s megfontolások alapján fejti ki azon nagy jelentőségű gondolatot, hogy a Magyarországon létező görög-keleti vallású magyarok egy nemzeti egyházban szerveztesse s ezen uton a magyarság és a magyar kultúra részére megtartassanak.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Krammer Teréz és az Operaház.** Utóbbi időben igen sok szó esett *Krammer Teréz* szerződéses ügyéről. Mi nem szándékozunk ebbe az ügybe beleavatkozni addig, míg ezek a tárgyalások folynak. De felhívjuk az igazgatóság figyelmét arra, hogy *Krammer Teréz* operánk disze és büszkesége, kinek nevéhez fűződik az Operaháznak az utóbbi évek minden jelentősebb sikere. És meg vagyunk győződve, hogy *Mészáros* igazgató, kit mi mint nobilem embert ismerünk, megtalálja azt az utat, mely a kölcsönös megegyezéshez fog vezetni. Mert *Krammer Teréz* elvesztése olyan hézagot jelentene az Operaház művész-gárdájában, melyet egyhamar nem lehetne betölteni. Az igazgatóság méltányos közeledését *Krammer Teréz* bizonyára méltányolni fogja tudni, mert a kitűnő művésznő magyar asszony és nagy önmegtadadása kerülne, hogy művészetével hazánk határain túl gyarapítsa nagy sikereit.

(*) **Nyári szünet.** A Víg-színházban és a Magyar Színházban tegnap tartották a szezon utolsó előadását. A Víg-színház a „Bernát”-tal zárta le a színházi esztendőt, a Magyar Színház pedig a „Vig özvegy” két előadásával, amelyek közül a délutáni Felhő Rózsai lépett föl a czimszerepben s az estiben Küry Klára. A Királysínház kivételével most már valamennyi közsínházunk megkezdte a nyári pihenőt.

(*) **Magyar Carmen Berlinben.** A berlini Neues kgl. Operntheater-ben július 7-én mutatkozik be „Carmen” czimszerepében *Fodorné Aranka*, Operánk jeles altistanója. A német metropolisban most valóságos Carmen-verseny folyik, amennyiben a Neues kgl. Operntheater sorra vendégszerepelteti a kiváló Carmeneket. Ezek sorát *Calvier asszony*, a

écsiek kiváló alténekesnője kezdte meg, utána *Gutheil-Schoder* bécsi kamarai énekesnő hódította meg, főleg játékaival, a kényes berlinieket, míg a Carmen harmadik vendége *Fodorné Aranka* lesz. A művésznő Londonba kapott vendégszereplési meghívást, s átutazóban kérte fel az igazgatóságot, hogy a Carmen-előadások egyikén résztvegyen.

(*) **Rip van Winkle.** A budai nyári színházban holnap kedden Planquette „Rip van Winkle” című népszerű operettje kerül színre. A czimszerepet *Rózsa Lajos* játssza. Különös érdekessége lesz ez előadásnak, hogy *Lisbeth* hármas szerepét a színházban három primadonnája éneklí, az első felvonásban *Bárdos Irma*, a másodikban *Albert Erzsébet* és a harmadikban *Fóti Frida*.

(*) **A bus özvegy sikere.** A városligeti színházban szombaton és vasárnapon négyszer játszották a bus özvegyet. Mind a négy előadás teljesen zsúfolt ház előtt folyt le. „A bus özvegy” nagy sikerének híre még a külföldre is eljutott, mert a mai postával egy londoni elsőrangú színházról ajánlat érkezett a darab előadási jogának megszerzésére. Hogy a vidéken is milyen nagy az érdeklődés a darab iránt, bizonyítja az, hogy eddig huszonnégy nagyobb vidéki igazgató vette meg a darabot. A nagyszerű bohózat előreláthatólag több jubileári előadást fog elérni.

(*) **Hírek a művészlághól.** A párisi nagy Operában legutóbb *Massenet* „Thais” című dalművét frissítették fel. Ugyancsak a párisi nagy Operában kerül színre a jövő szezonban *Wagner* triológiájának: a „Niebelung gyűrűjé”-nek valamennyi része. — A *New York Herald* híradása szerint tárgyalások folynak az európai és amerikai nagy opera-vállalatok igazgatói között annak az érdekében, hogy az elsőrangú énekesek anyagi követeléseit elfogadható keretbe szorítsák. *New Yorkban* két új operaház építését tervezik. Az egyiknek *Hammerstein* Oszkár, a „Manhattan-Opera House” lesz a tulajdonosa, a másikat pedig *Franko Nánthán* alapítja Népepera címmel. — Egy milánói zenei szaklap következő új olasz operákról ad hírt: „A puros ing” írta *Leoncavallo*, „El-tűnt a sötétben”, írta *Albert Denaudy*, „Don Quixote”, írta *Edvardo di Figureido*, „Egy mártír halála”, írta ugyancsak *Figureido*. „Rebotta gróf”, írta *Leonardo Vinco*, „Finnica”, írta *A. Fracassi*, „Paloma”, szerzte *F. Cocchi*, „Paola”, írta *G. Carelli*, „Chicot”, írta *G. Romaro*, „Az ígéret földje”, írta *Arrigo Pedrotto*. — Páduában három napra kiterjedt kongresszust tartottak a kath. egyházi zene ügyében, melynek fő tárgyai voltak: a pápai program keresztülvételének kérdése, a Credo-szöveg megállapítása és végül az orgonagyű és ezzel kapcsolatosan az orgonások helyzetének javítása. Az ünnepi hangversenyen előadásra került többek közt *Verdi* „Requiem”-je is, felavattak ezenkívül két orgonát, egyiket a koncert-teremben, másikat a nagy székesegyházban. — *Wagner* Richárd nagy-kórusos művének: a „Liebesmahl der Apostel” partitúráját egy lipcsei antikvárius kínálgatja most előadásra. Az értékes kéziratért 12.500 márkát kérnek. — *Párisban* az őszszel is folytatják *Strauss* „Salomé”-jének németnyelvű előadásait kitűnő szereposztásban, majd pedig bemutatóra kerülnek az ultraszecessziós mesternek szimfóniai költeményei is, személyes vezetése alatt. — A *Karlsruher* udvari színházban új egyfelvonásos szomorujátékot mutatnak be „A Czézár” címmel. Szerzője dr. *Manz Ottó*, akinek a költői talentuma nagyobb, mint a színpadi hatások iránt való érzéke.

(*) **A műcsarnokból.** A Képzőművészeti Társulat vezetősége ezúton szólítja fel mindazokat a művészeket, akik az állami ösztöndíjakra, valamint a *Halmos Izor*-féle serelekre pályáztak, hogy munkáikat két héten belül föltétlenül szállítsák el. A társulatnak szüksége van a műcsarnok helyiségeire s egyébként is nem vállal a munkákért semmi felelősséget.

(*) **Tinódi Sebestyén szobra.** Magyarország ezeresztendősi fennállásának emlékéért örök időkre megörökítendő, a király tudvalevőleg tiz szobrot ajánlékozott a fővárosnak. Ezek közül hét, nevezetesen: *Szent Gellért*, *Hunyadié*, *Bocskayé*, *Bethlené*, *Zrínyié*, *Pálffyé* és *Béla király* névtelen jegyzőjé, *Anonymusé* már áll a városban s most állítják fel a nyolczadikat, *Tinódy Sebestyéné*, a tizenhatodik század jeles énekszerzőjének és lantosának szobrát. A szobor *Bezeredy Gyulának*, a budapesti *Washington*-szobor megteremtőjének kiváló alkotása s ez a Népszínház előtti parkba kerül, szembe a színház főbejárójával. Az eléggé nagyarányu poszament magyar baraszi termésköből van faragva s ennek a tetején levő padon ül a költő korhú viseletben, lanttal a kezében. A talapzatot dombormű díszíti, amelyen egy magyar-török csatajelenet ábrázol a művész, amelyről *Tinódy* oly szeretettel énekelt. Magának a költőnek alakja bronzba van öntve, míg a reliefet kőbe faragták. Az emlék felállításával két-három héten belül teljesen elkészülnek s azt a kormány ünne-

pélyesen fogja átadni a székesfővárosnak. Ezenkívül most még *Radnai Bélának* a *Pázmány Péter* szobra és *Donáth Gyulának* *Werbőczy István* szobra van hátra. Ezeket most faragják márványba s még ebben az esztendőben, legkésőbbben azonban a jövő tavasszal szintén fölállítják.

(*) **A Szépművészeti Múzeumból.** Dr. *Térey Gábor* a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója megkezdte nyári szabadságát, mely alatt *Meller Simon* muzeumi őr helyettesíti. Dr. *Térey* szabadságát Angolországban tölti, ahol művészeti tanulmányokat folytat s adatokat gyűjt több készülő munkájához.

FŐVÁROS.

(*) **Választás a tanítói, tanítónői és óvónői állásokra.** A székesfőváros tanácsa ma délután töltötte be választás útján az üresedésben levő és újonnan szervezett tanítói, tanítónői és óvónői állásokat.

Megválasztották a főreáliskolánál: dr. *Glatz Károlyt*.

A felső kereskedelmi iskolánál megválasztották a következőket: *Ney Ferencz*, dr. *Honti Rezső*, dr. *Száhlender Lajos*, *Farkas Mihály*.

A felső leányiskolában: *Kiss Aladár*, *Korbuly Augustia*.

A polgári iskolánál két igazgatói állásra: *Földes Géza*, *Hofrichter József*.

A polgári iskolánál, az egyes tanszékekre: *Deák Jenő*, *Keleti Adolf*, dr. *Vende Margit*, *Székel Lajos*, dr. *Lakatos Pál*, *Oszoly Kálmán*, *Hajóczy Endre*, dr. *Postinszky István*, *Arany Lipótné*, *Agoston Béla*, *Békássy Sándor*, *Kommerlohr Nándor*, *Halassy Sarolta*, *Horváth Ernő*, *Magyar Rezső*, *Cserhalmi Agost*, dr. *Proltó Rezső*, *Lasnors János*, *Róth Matild*, ifj. *Benkhardt Agost*, *Kovács József*, *Seffer Gizella*, *Késmárky Árpád*, *Benyák Rezsóné*, *Horváth Sándor*, *Bajor Károly*.

Az elemi iskolánál, négy igazgató-tanítói állásra: *Radvánszky Károly*, *Száva János*, *Ujhelyi Gusztáv*, *Vlászák István*.

Az elemiskolai tanítói állásokra: *Bató D. László*, *Agai Adolf*, *Gönczy Géza*, *Molnár István*, *Fekete Géza*, *Botta Tivadar*, *Mindszenti Boldizsár*, *Palotás Miklós*, *Jónás Béla*, *Nagy József*, *Kuncze Ernő*, *Csányi Lipót*, *Takács Bogdán*, *Tóth Árpád*, *Jánosy Imre*, *Békássy Károly*, *Remes Alajos*, *Albrecht István*, *Péntek B. Ferencz*, *Schnitt Sándor*, *Udvardy Aladár*, *Szende Sándor*, *Zima János*, *Sille József*, *Csendes Rezső*, ifj. *Jakopovics Lajos*, *Löwinger Ferencz*, *Dittrich József*, *Piess János*, *Szederkényi Samu*, *Kalmanek Károly*, *Henl Antal*, *Loschdorfer János*, *Dermár Pál*, *Faragó Vilmos*, *Lehne Gyula*, *Dobó Sándor*, *Mladoniczky Imre*, *Debreczeny Miklós*, *Hlavacsek István*, *Kiss Sándor*, *Paulovics Géza*, *Fráy István*, *Király Lajos*.

Az elemi iskolai tanítónői állásokra: *Ligeti Margit*, özv. *Striedelberg Hermanné*, *Forintosné Böhm Gizella*, *Bárányné Jurányi Ilona*, *Barna Rózsa*, *Pétery Gyuláné*, *Gerely Józsa*, *Oleják Pirokska*, *Szvboda Aranka*, *Szentiványi Mária*, *Holló Ferenczné*, özv. *Kornis Jánosné*, *Kemény Ilona*, *Sehrné Katona Mária*, dr. *Somogyi Margit*, *Hajós Mária*, *Maróczy Kálmánné*, ifj. *Gyulányi Margit*, *Dusné Halácsy Irén*, *Novákné Balassa Ilona*, *Kovács Gizella*, *Székel Eugénia*, *Dolozsalek Aranka*, *Szőke Aranka*, *Gergelyi Margit*, *Kádár Eugénia*, *Bokor Mária Anna*, *Szjártó Mária*, *Fráter Agnes*, *Kürti Paula*, *Kóbor Dezsóné*, *Rybár Gabriella*, *Krausz Irén* férj. *Morbitzerné*, *Kende Mária*, *Hajnal Erzsébet*, *Szeidl Irén*, *Gyulai Frida*, *Vida Nóra*, *Bauer Stefánia*, *Vajda Ella*, *Andrássy Irén*, özv. *Schwarz Miksáné*, *Placht Ilona*.

Óvónők: *Jurányi Anna*, *Tóth Mária*, *Ulár Margit*, *Kósa Etel*, *Gubitsné Horvát Margit*, *Abelsberg Teréz*, *Groszmann Gizella*.

(*) **A koronázási jubileumi-díj zsűrije.** A *Ferencz József* koronázási jubileumi-díj alapítványánál a folyó évre rendelkezésre álló díjak tekintetében a tanács a pályázatot kiírta. A pályázat alá boesáttott díjak a következők: egy 2000 koronás magyar szépirodalmi, egy 2800 koronás magyar tudományos irodalmi, egy 4000 koronás szobrász művészeti, kettő, egyenként 1600 koronás zenészeti, több, egyenként 600 koronás ipari, egy 1800 koronás gépészmérnöki és végre több 1000—3000 koronás kereskedelmi díj.

Ezen díjak odaítélésére alakítandó bíráló bizottságokra vonatkozólag a tanács a következő javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

I. A magyar szépirodalmi díja bírálók: dr. *Vaszilievits János* alpolgármester elnökelete alatt: *Piperkovics Bátor* tanácsnok, dr. *Benedek János*, *Eötvös Károly*, *Márkus József*, *Márkus Miksa*, *Wodianer Arthur* és *Wolfner József*. II. A magyar tudományos irodalmi díja bírálók:

dr. Vasziievits János alpolgármester elnöktete alatt: Piperkovics Bátor tanácsnok, dr. Acsay Antal, dr. Ballagi Aladár, dr. Baumgarten Nándor, dr. Friedmann Bernát, dr. Heltai Ferencz, dr. Kunz Jenő. III. A szobrászati díjra bírálok dr. Vasziievits János alpolgármester elnöktete alatt: Piperkovics Bátor tanácsnok, dr. Bárczy István, Glück Frigyes, Hauszmann Alajos, Hock János, Wolfner József és Zípernovszky Károly. IV. A zenészi díjra bírálok: Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöktete alatt: Piperkovics Bátor tanácsnok, dr. Bárczy István, Beimel Sándor, Biró Henrik, dr. Rózsavölgyi Manó, Ruszt József és dr. Sándor Pál. V. A kereskedelmi díjra bírálok: dr. Vasziievits János alpolgármester elnöktete alatt: dr. Melly Béla tanácsnok, Földváry Imre, Hüttl Tivadar, Mauthner Adolf, Sándor Pál, Takács Gyula és Weisz Manfréd. VI. Az ipari díjra bírálok: dr. Vasziievits János alpolgármester elnöktete alatt: Fallér Ferencz tanácsnok, Asbóth Emil, Bachruch Károly, Boros Soma, Farkas Gyula, Thék Endre és Zípernovszky Károly.

(A belvárosi felső leányiskola. A fővárosi felső leányiskola újjáépítési és átalakítási munkálatai befejezésükhöz közelednek. A Váci- és az Irányi-utca sarkán emelkedő régi épültre tavaly óta harmadik emeletet építettek, ami által lehetővé válik új párhuzamos osztályok felállítása. Az intézet, mely a lefolyt iskolai évben az oroszlan-utcai községi iskolaépületben szorongott, már az idei év őszén új otthonában fog megnyílni. Halóthy Sándor igazgató vezetése alatt.

(Elkobzott gyümölcs. Ha a gyümölcs megromlik, vagy élvezhetetlenné válik — elkobozzák a szigorú vásárcsarnoki férfiak. Ez fáj az érzékeny-szívű gyümölcsárúsoknak s most az elkobzott gyümölcsnek esetről-esetre szeszifőzés céljára való visszaadásáért folyamodtak a tanácshoz. A tanács azonban a kérést elutasította, mert a közegészségügyi törvény és az ennek végrehajtásáról szóló rendelet az egészségre ártalmas tápszer és ital, ugyszintén az egészségre veszedelmes tárgyak lefoglalását, elkobzását és megsemmisítését rendelik el. Ez a rendelet kizárja, hogy a lefoglalt és elromlott, emberi élelmezésre alkalmatlan élelmiszer, ha értéke negyven koronán alul van, a tulajdonosnak visszaadassék. Ellenben, ha a lefoglalt élelmiszer (gyümölcs) nagyobb mennyiségű, akkor az elsőfoku hatóságnak kell bejelenteni, mely a tulajdonosnak visszaadhatja, ha kellő biztosítékot nyer az iránt, hogy a tárgyat nem emberi használatra fogják elfogyasztani. E biztosítás hiányában a tárgyat el kell kobozni s olyanoknak lehet eladni, akik e biztosítást nyújtani képesek.

(Mibe kerül a fuvarozás? A fővárosi fuvartelepre felügyelő bizottság gróf Festetics Géza elnöklése mellett ma délelőtti ülést tartott; előadó Till Antal fogalmazó volt. Ma bemutatták a számitásokat arra nézve, hogy a házi- és utcai szemét elfuvarozása mennyibe kerül. Arra való tekintettel, hogy a városnak egy-egy kettős fuvarja naponta 10 korona 35 fillérjébe kerül, ez teljesen fölemészténé azt a 488.000 koronát (sőt többbe kerülne) — amelyet a fuvartelep előfogataira előirányoztak. — a bizottság azt kéri a közgyűléstől, hogy a jövő évi költségvetésbe legalább az önköltségi árakat vegyék föl. A főváros így is meg fog takarítani évente mintegy 180.000—200.000 koronát, amennyiben a fuvarosok 13—14 koronát kérnek fuvaronként. A bizottság előterjesztésével közelebb fog a tanács foglalkozni.

EGYESÜLETEK.

(—) A budapesti posta- és táviratbiztosítók egyesülete most tartotta évzáró rendkívüli közgyűlését, melyen egyhangulag elfogadták az igazgató-választmánynak azt a határozatát, hogy az egyesület által fenntartott zeneiskolába a magyar posta, távirat és távbeszélő, illetve a m. kir. postatakarékpénztár intézményein kívül állók gyermekei is — korlátolt számban — felvehetők legyenek. Ez intézeteken kívül állók évi 10 kor. beiratási díjat és 80 kor. tandíjat fizetnek. A közgyűlés határozatilag kimondotta azt is, hogy az egyesület zeneiskolájába a posta- és táviratintézetekhez tartozó, de az egyesületen kívül álló altisztek és szolgálk gyermekei is felvétessenek. A zeneiskolában a beiratásokat szeptember 1—10-ig eszközlik.

(—) A „Budapesti kereskedelmi akadémia végzett tanulóinak szövetsége” e hó 27-én tartotta Szuppán Vilmos kir. tan. igazgató elnöktete alatt VII. rendes évi közgyűlését. Antalfy Artur ügyvezető elnök szép szavakban méltatta a szövetségnek a múltban kulturális és humanus irányban kifejtett tevékenységét. Maid Taubner Vilmos főtákarépterjesztette elő az évi jelentést, mely részletesen beszámol a szövetség múlt évi működéséről. Poór Jenő volt növendék szép emlékbeszéde után, melyet dr. Koltai Virgil, a kereskedelmi akadémianak nemrég elhunyt érdemes tanára felelt tartott, a közgyűlés véget ért.

(—) A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete vasárnap dr. Heltai Ferencz elnöktete mellett igazgatósági ülést tartott, melyen az elnök bejelentette Peisner Miksa, Benes János és Dobó Miksa int. rendes tagok elhunytát. Az igazgatóság az elhunyt tagok emlékéét jegyzőkönybe iktatta és az özvegyekre s árvákra vonatkozó intézkedéseket megtette. Fekete Ignác titkár a következő adományokat jelentette be: Hagenmacher Henrik 3000 K, a Budapesti Hírlapnál begyűlt 210 K, Magyar Siemens-Schuckert-művek részvénytársaság 200 K, Nemzeti Tornaegylet 20 K, Ribáry Sándor hágyatékából az utolsó részlet 9 K 30 f. Az igazgatóság köszönetét fejezte ki a jötevő adakozóknak, megállapította a július havi költségvetést, elintézte a folyó ügyeket és segélyeket szavazott meg a Bródy Zsigmond-alapból.

(—) Somlyay József síremléke. Kozma László, a Magyar Tanítók Országos Bizottságának elnöke a következő felhívást intézte Magyarországi tanítókhöz: „Somlyay József síremléke a Farkasréti temetőben készen áll. Augusztusi nagygyűlésünk alkalmával az emlékoszlopot leleplezzük. Eddig az emlékre 1726 korona folyt be. Szükségünk volna még néhány száz koronára. Kérve kérem ezért a tanító-egyesületeket, Somlyay tisztelőit és barátait, adakozzanak e célra és adományait juttassák el Dallos István bizottsági pénztároshoz Rákospalota, Bethlen-utca 79. szám alá.”

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

Tikkasztó hőségben folyt le a Magyar Lovaregylet alagi meetingjének tegnapi harmadik napja. Látogatottság tekintetében a tegnapi nap felülmulta az eddigieket és nemcsak a II-ik hely tribünje, hanem a nagytribün is majd roskadásig megtelt előkelő közönséggel, olyannyira, hogy a tegnapi nap vetekedhetett bármelyik pesti versenynappal is. Sportszempontból a tegnapi nap valóban kiváló volt. Szokatlanul nagy mezőnyök indultak az egyes futamokban s a nap főszáma a 60,000 koronás Kárpáti-díj volt.

E verseny azonban, mint az idén valamennyi nagyobb klasszikus verseny, ugyancsak hatalmas meglepetéssel végződött, amennyiben a lekicsinyelt képességű kétévesek, melyeket eddigi futásaik alapján a legnagyobb jóakarattal sem lehetett az első klassziszba sorozni, egyszerűen a faképnél hagyták a már kipróbált jó hároméves flyereket s a versenyt rendkívül izgalmas finis után a Pis által kiváló ügyesen vezényelt, Springer báró Gaboriau-ja nyerte a gyámoltalanul lovagolt Fantome ellen rövid fejhosszal, melyet Simeon 2 és fél hosszal, mint harmadik követ. Gaboriau győzelmére több, mint 25-szörös osztályt fizettek, de Fantome győzelmé esetén még szenczácsabb kvóta került volna kifizetésre. E meglepetés különben két futamot kivéve, egész nap folytatódott, a favoritokat sorba leverték és a papírforma fejtezőre állott. Különösebb megjegyzést érdemel még a nap utolsó futamában a három auf-os Ormód váratlan veresége, mely hármas mezőnyben ép legutolsóknak kullogott át a célkarikán. Szóval a mai nap nem a fogadóknak, hanem a könyveseknek kedvezett.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladói verseny. Díj 2000 korona. Táv. 1600 méter. 1. Mr. Redgrey 3é Shah 49 kg. (Hikisch). 2. Capt. Don 3é Apatin 51 kg. (Seiler). 3. Gr. Pálffy J. 3é Pythia 44 és fél kg. (Kollár). Futottak még: Pirók (Gulyás), Remete (Lipták), Diana II. (Hönig). Tot.: 10: 15, 40: 48, 60.

II. Eladói kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Táv. 900 méter. 1. Báró Schossberger 2é Sodoma 55 és fél kg. (Szente), 2. Gróf Csekonic 2é Most 51 és fél kg. (Lénárt), 3. Zombori R. 2é La Beauté 43 és fél kg. (Smutny). — Futottak még: Frau Model (Hönig), Fredegonde (Cockeram), Holdvilág (Baumgartner), Jaffa (Paul), Haraszt (Lipták), Sárgarózsa (Smejda), Bözske (Klimscha), Pompás (Baranyi). Küzdelem után fejhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. — Tot.: 10: 38, 40: 80, 264 és 152.

III. Kárpáti díj. Díj 50.000 korona. Táv. 1100 m. 1. br Springer G. 2é Gaboriau 49 kg. (Pis). 2. Egyedi L. 2é Fantome 49 kg. (Miles). 3. Mauthner V. 3é Simeon 59 kg. (Birkeruth). Futottak még: Muse (Janek), Tábornok (Toral), Kondor (Fetting), Rodostó (Cockeram), Tulipán II. (Heidt), Palóczkányi (Martinkovics), Bisamberg (Fries), Zsolt (Janczner), Greytick (Carlslake), Enida

(Vivian), Comme qui dirait (Krouzil). Küzdelem fejhosszal nyerve, 2 és fél hosszal 3-ik. Tot.: 10: 217, 40: 164, 300, 128.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mr. Lincoln 3é Mayenne 52 és fél kg. (Birkeruth). 2. F. Vivian 3é Honeybell 46 kg. (Vivian). 3. Söllinger R. 4é Armada 64 kg. (Fries). Futottak még: Niagara (Carlslake), Arató (Csompora), Medve Jankó (Kemény), Golden Drop (Janek), Probus (Cockeram), Rendetlen (Toral), Aranyos III. (Martinkovics), Hegyibe (Heidt), Napsugár (Pretzner), Scarabäus (Miles), Trutscherl (Gulyás). Küzdelem után fejhosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10: 155, 20: 232, 176.

V. Nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Táv. 1600 m. 1. Báró Springer G. 3é Spiknard 54 kg. (Toral). 2. Gróf Wenckheim 3é János bácsi 54 kg. (Janek). 3. Geist G. 3é Révész 54 kg. (Bocskai). Futottak még: Veres (Heidt), Arethusa (Carlslake), Laxenburg (Birkeruth), Okos (Matfi). Könnyen 3 hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. — Tot.: 10: 21, 40: 48, 56, 68.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. 1. báró Springer G. 3é Paula 45 kg. (Berger). 2. Egyedi A. 3é Rotunde 48 és fél kg. (Paul). 3. Capt. Don id. Ormód 60 és fél kg. (Pretzner). Könnyen 1 hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10: 69.

— Negyedik nap. —

A Magyar Lovaregylet alagi meetingjének mai utolsó napja ismét változatos és érdekes sportot ígér. Főszáma a 10,000 koronás Lomniczi-handicap, melynek 1100 méter távján a legfiatalabb évjárat néhány jobb képviselője szokott mérkőzni egymással. Az idén szokatlanul nagy fieldre van kilátás, miután a sikerült súlyelosztás következtében a benevezett 17 ló közül csak alig 1—2 marad otthon és így hatalmas mezőny indul a díjért. Szorgos kutatás után végre a legutóbb is jó formát mutatott Dréher-féle Braganát tartjuk enyhén handicapolva és nézetünk szerint pehelysúlyával öt tartjuk legrealisabb pályázónak, míg helyre Mátkát és Pálmát várjuk. Jelöltjeink az egyes versenyekben a következők:

- I. Br. Born ist.—Apatin
- II. Egyedi ist.
- III. Bragança—Mátka—Pálma
- IV. Galicia—Mittiad
- V. Ainok—Lisrl
- VI. Menyörgös—Ovidius

Magyarország atlétikai bajnokságai.

Budapest, július 1.

A MAC margitszigeti sporttelepén tegnap folyt le az év legnagyobb jelentőségű versenyei a Magyar Atlétikai Szövetség országos bajnoki viadalán.

A M. A. Sz. lévén az ország atlétikájának legfelsőbb fóruma, bajnoki viadalának nagy jelentőségét nemcsak az atléták, hanem a közönség is méltányolta, mert daczára a tikkasztó hőségnek, nagy számban jelent meg és élvezte azokat a szép küzdelmeket, melyek csaknem minden versenyszámot rendkívül érdekessé és izgalmas lefolyásúvá tettek.

A MASz. fővárosi egyletei legjobb erőiket állították ki, a vidéket Kassa, Nyiregyháza, Debreczen és Sárospatak képviselték.

Nemzetközi jelleget a viadalnak Nejedly, a prágai Szlavia tagja és Sax, a Wiener Athletik-Club tagjainak szereplése adta.

A viadal rendezése kifogástalan volt és ezért első sorban Stankovics Szilárd versenytitkár, Lindner Ernő és dr. Karafiáth Jenő indító és versenyfelügyelő érdemelték dicséretet.

A nagyjelentőségű és kitűnő eredményekben bővelkedő viadal részletes eredményei a következők:

I. 100 yardos síkfutás (91.4 m.) Magyarországi 1907. évi bajnokságáért és a Szokoly-vándordíjért; két előfutam és a döntőben négyszeri rossz start után végre kitűnő starttal, bajnok Hellmich Miksa (O. T. E.) 10³/₁₀ mp. 2. Péchy Ernő (M. A. C.) 3. Déry Emil (M. A. F. C.) Erős küzdelem után mérsékeltséggel nyerve. Indult Schubert Ernő is, aki a döntőben mintegy 30 m.-rel a cél előtt inrandulást kap és így kénytelen a versenyt feladni.

II. Súlydobás Magyarországi 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Kirchhoffer Kálmán (Nyiregyháza T. V. E.) 11.73 m. 2. Dr. Kozla András („Bácska” Szabadkai A. C.) 11.71 m. 3. László Géza (M. T.

K.) 11:65 m. Indultak még: Koósa Tibor (M. A. C.), Horvátovcics László (M. A. C.), Mudin István (M. A. C.) és Mózes István (D. A. A. C.).

III. *Magasugrás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Szigeti Elemér (M. A. C.) 172 czm., 2. Vadon Géza (D. T. E.) 172 czm. A szép tehetségű Vadont a döntőben tulszárnyalja Szigeti és így ő lett a bajnok. Indultak még: Ifj. Urbáry János (M. A. C.), Szende Andor (M. A. F. C.), Zöld József (D. T. E.), Holics Ödön (M. T. K.), Kéméndy Ernő (U. T. E.), Földessy Tibor (M. A. C.), Széchényi Szabó Béla (D. A. A. C.).

IV. *1/4 angol mértföldes* (402 1/4 m.) *sikfutás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok Veres Sándor (M. A. C.) 55 3/4 mp., 2. Holics Rezső (B. E. A. C.), 3. Fekete István (M. A. F. C.) Erős küzdelem után nyerve. Indult még: Braun Ferenc (F. T. C.).

V. *Távolugrás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Röck Ede (M. T. K.) 6:39 m., 2. Kéméndy Ernő (U. T. E.) 6:29 m., 3. Medgyessy Iván (M. A. C.) 6:18 m. Indultak még: Péchy Ernő (M. A. C.), Kell Kornél (M. A. F. C.), Schiller Frigyes (M. T. K.), Szende Andor (M. A. F. C.).

VI. *3 angol mértföldes* (4827 m.) *sikfutás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Nejedly Arnost (S. C. Slávia, Prága) 17 p. 20 2/3 mp., 2. Forgács Jenő (B. A. K.) 17 p. 34 3/4 mp., 3. Miskey Árpád (B. A. K.). Könnyen nyerve. Indultak még: Lovas Antal (B. T. C.), Jagicza Andor (Typ. S. E.), Becske Kálmán (M. A. C.), Sax Leopold (W. A. C., Bécs) és Guttman Ernő (M. T. K.).

VII. *Díszkosztetés* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Halmos Károly (M. A. C.) 39:17 m., 2. Antal Pál (M. T. K.) 38:57 m., 3. Mudin István (M. A. C.) 33:60 m. Halmos az utolsó dobásával nyerte a bajnokságot a vezető Antal előtt. Indult még: dr. Kozla András („Bácska” Szabadkai A. C.).

VIII. *1/2 angol mértföldes* (805 1/2 m.) *sikfutás*, Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Holics Rezső (B. E. A. C.) 2 p. 9 mp., 2. Kazár Tivadar (M. U. E.). Könnyen nyerve. Indultak még: Fekete István (M. A. F. C.), Veres Sándor (M. A. C.), Gál Gyula (B. A. K.) és Hönich Antal (B. A. K.).

IX. *Rudugrás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Kiss Imre (M. A. C.) 330 czm., 2. Páhy József (Sárospataki A. T. E.) 300 czm., 3. Röck Ede (M. T. K.) 285 czm. Indult még Kazár Emil (M. A. C.).

X. *120 yardos* (109:73 m.) *gátfutás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért, bajnok: Kéméndy Ernő (U. T. E.) 17 3/4 mp., 2. Medgyessy Iván (M. A. C.), 3. Holics Ödön (M. T. K.). Az utolsó gát után Kéméndy előretörve nyeri. Indult még: Hoffer István (M. T. K.).

XI. *I angol mértföldes* (1609 m.) *sikfutás* Magyarország 1907. évi bajnokságáért: 1. Veres Imre (M. A. C.), 2. Sachs Leopold (W. A. C., Bécs), 3. Nejedly Arnost (S. C. Slávia, Prága). Indultak még: Gál Gyula (B. A. K.), Hönich Antal (B. A. K.), Kazár Tivadar (M. U. E.) Niessner Aladár (M. A. C.) Sach óvást emel Niessner keresztezése és vezetése ellen, a jury helyt ad az óvásnak, megsemmisíti a versenyt és határnapot fog megállapítani a két első közötti újabb versenvre.

○ A báni második napon, vasárnap az ugeio-versenyek eredménye:

I. *Grazi díj*. Díj 1700 korona. 1. *Wau Wau*, 2. *Laurienne*, 3. *Kesergő*. Futottak még: *Lepke*, *Babér*, *Ifero*, *Rózsaherezegnő*, *Bajadere*. — Tot.: 10: 18, 20: 22, 24, 25.

II. *Potential-díj*. Díj 2300 korona. 1. *Széna*, 2. *Pompás*, 3. *Hallstatt*. Futottak még: *Charlotte*, *Robinetti*, *Bravo Azmon*, *Interval B*. — Tot.: 10: 13, 20: 21, 25, 24.

III. *Prinz Solms-díj*. Díj 30.000 kor. 1. *Victor C. D.*, 2. *Dóra*, 3. *Bluff*. Futottak még: *Fahrafelder*, *Marco*, *Little Ship*, *Fonyód*, *Passepartout*, *Charley Ceres*. Tot.: 10: 93, 20: 41, 33, 27.

IV. *Siegenfeldi díj*. Díj 1700 kor. 1. *Senor Atalan*, 2. *Hulda*, 3. *Bajazzo*. Futottak még: *Unverhofft*, *Sport*, *Montebello W.*, *Tim*, *Antonio H.*, *Samrock III*. Tot.: 10: 79, 20: 42, 42, 63.

V. *Igazgatósági díj*. Díj 4000 kor. Első *Grattan Bells*, 2. *Patrist*, 3. *Soci*. Futottak még: *Pexi*, *Levente*. Tot.: 10: 14, 20: 22, 25.

VI. *Fahrafeldi díj*. Díj 3000 korona. 1. *Jubilar*, 2. *Gondos*, 3. *Ister*. Futottak még: *Dalipan*, *Erbprinz*, *Amazon*, *Darabant*. Tot.: 10: 18, 20: 21, 25, 43.

VII. *Trabersport Club-díj*. Díj 1800 korona. 1. *Bandit*, 2. *Rastelbinder*, 3. *Arian*. Futottak még: *Bariton*, *Babám*, *Matador*, *Nitouche*, *Adam T.*, *Evzonos*, *Aegir*, *Prince Gayton*, *Friedau*, *Itt van már*, *Rigoletto*. Tot.: 10: 126, 20: 69, 69, 91.

VIII. *Vaskapu-díj*. Díj 2000 korona. 1. *Gyimes*, 2. *Champion Bourbon*, 3. *Hansi C*. Futottak még: *Kedvencz*, *Azmon Girl*, *Hans Lancelot*, *Eduard*,

Lord Simon, Fred Warwick. Tot.: 10: 293, 20: 89, 116, 42.

○ *A pécsi motorverseny*. Pécsről jelentik: Az idei legnagyobb magyar motor- és turakocsiverseny Budapest és Pécs között a legutóbbi három nap alatt zajlott le. Budapestről pénteken délután három órakor harminczhat gépkocsi indult Dunaföldvára. A nyolczvannolcz kilométeres utat a leggyorsabb motoros hetven perc alatt tette meg. Földváron ünnepes fogadtatás volt és éjjelre elszállásolták a résztvevőket. Másnap reggel kilenc órakor harmincz kilométer óránkénti legnagyobb engedélyezett menetsebességgel száztíz kilométernyi utat indultak el a gépkocsik Mohácsra, hol újból ünnepes fogadtatás volt. Innét pihenés és újra töltés után elindultak Pécs felé, hova délután három órakor érkeztek meg a kiállítás területére; itt ekkor mintegy huszezer főnyi közönség tartózkodott, amely lelkesen élte a versenyzőket. Ma reggel tíz kilométeres gyorsversenyben nyert befejezést a verseny. A Pécs város, a Nemzeti Kaszinó és a Zsolnay Miklós által adott versenydíjakat nyerték motoros társakocsi nélküli versenynél Róka Armin, Hodossy Jenő, Dragron Ferdinánd. Motorokérek társakocsival Schwarzer Imre, Zavadik Ödön, Hirsch Hugó. Tizennégy löereji turakocsiverseny Cserépi Armin, Bättner Ernő (Gráz) és Hölle Márton. A tíz kilométeres gyorsversenyt Hodossy Jenő nyerte, aki az utat 10 perc 6 mp. alatt tette meg. A hatóság mindenütt a legmesszebbmenő közbiztonsági intézkedéseket tett, a pályától a gyermekeket távol tartották úgy, hogy mindenféle baleset el volt kerülhető.

○ *Magyar evezősök diadala Bécsben*. A bécsi folyamregattát vasárnap délután rendezte a Wiener Regatta-Verein Klosterneuburg és Nussdorf között. Az öt szám közül háromban csak bécsiek indultak s ezek között a Donauhört egyszer, az Union kétszer győzött. A nyolczvezes versenyben a Donauhört és a Donau csapataival a Duna vette fel a küzdelmet. Az előző versenyektől eltérően ebben nem a parttól indítottak, hanem Silberer Viktor a kisérő-hajóról. A Donau az indítást be sem várva, hirtelen elindult, a Duna és Donauhört rögtön üldözéséhez kezdtek, de míg a Duna már a tizedik csapásnál elfogta, addig a Donauhört összezavarodott, rákot fogott s kénytelen volt megállni. A Duna mindaddig ment a Donau mellett, amíg minden kétséget kizárólag vissza nem rendelték, a Donau azonban nem engedelmességeit s tovább evezett. Az új indításnál már csak a Duna és a Donauhört jelentkeztek. Adott jelre a Duna negyvennégyes csapásokkal kezd s már háromszáz méter után egy hosszal vezet. Innen kezdve nyugodtan, megerőltetés nélkül megy s a 3300 méter 8 perc 17 mp. rekord idő alatt evezve végig, könnyen négy hosszal nyer. A Duna csapata: *Mocsári Ottó*, *Schullinger Gyula*, *dr. Sacher Róbert*, *Erdélyi Jenő*, *Bánó Manó*, *Payr Hugó*, *Vágó Károly*, *Herczegh Béla* vezér-evezős, *Szomjas János* kormányos.

○ *A prágai versenyek*. Prágában a tegnapi tornaversenyen első díjat a cseh, a másodikikat a francia, a harmadikat a belga, a negyediket a luxemburgi, ötödiket a szlovén, a hatodikat a magyar tornászok nyerték.

○ *Lövészünnep*. A Budapesti Polgári Lövészegyesület szombaton reggel kezdte meg jubileumi lövészünnepségét. Délben banket volt, amelyen Járity András a királyra, Ráthonyi Zoltán József főhercegre, mint az egyesület örökös tiszteletbeli főlovász-mesterére ültette poharát. A lakomáról József királyi herceget táviratilag üdvözölték. Szombaton a díjlövészet reggel 8-tól délután 1-ig és délután 3-tól este 8 óráig tartott. Vasárnap reggel 8 órakor hangversenyt rendeztek. A hangverseny, amelyet felváltva Bellovics Imre országos karnagy és Hackl N. Imre vezettek, száz dallos vett részt. A nagyszámu közönség nagy tetszéssel fogadta az előadást. A hangverseny tekintélyes összeget jövedelmezett a siremlék javára.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt var.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.
A nyomda telefonja: 18—25. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ *Katonai brutalitás a Kossuth-nóta miatt*. Székesfehérvárott mult év augusztus 20-án, mint annak idején megirtuk, *Fehér Ottó* székesfehérvári dévasuti főtisztviselőt brutális inzultus érte, amikor az este többedmagával a szőlőből hazafelé tartott. *Mohay Lajos* városi pénzügyi tanácsos nagyobb társaságot látott vendégül szőlőjében, köztük *Fehér Ottó* is. Este azután az egész társaság, melyben hölgyek is vettek részt, gyalogszerrel kedélyesen énekelve jött be a városba. Utjuk a külső buduti gyalogsági kaszárnya előtt vezetett el. *Fehér Ottó* éppen a Kossuth-nótát énekele, amikor a kaszárnyához értek. A kaszárnya épületei messze benn fekszenek a vasrácsos kerítés mögött. Mikor itt elhaladtak, hirtelen kinyílt a vasrács kapuja, melyen *Szuttner Ferenc* 39. gyalogezredbeli szakaszvezető kilépve, nyers hangon utasította csendre *Fehér Ottó* t.

— Az utcán a rendőr parancsol és nem a katona, — válaszolt *Fehér* és tovább haladt, majd ismét nótába kezdett.

A szakaszvezető erre jelt adott az őrségnek. A katonák fegyveresen futva érkeztek oda és *Szuttner* szakaszvezető parancsára közrefogták *Fehér* t, akit szabadkozása dacára bevonszoltak a kaszárnyába és az őrség szobájában fogva tartották. A társaság ezt látva, a rendőrségre sietett és jelentést tettek a botrányos dologról. *Simon Sándor* rendőrkapitány közbenjárására *Fehér* pár órai fogság után szabadon bocsájtották. Másnap *Havranek József* polgármester személyesen tett jelentést az esetről *Rónai Horváth Jenő* tábornok, kerületi parancsnoknak, aki megígérte, hogy szigorú vizsgálatot rendel el az ügyben. A vizsgálat eredménye az lett, hogy a katonaság *rágalmazási pört* indított *Fehér Ottó* ellen, aki az önkényes letartóztatás közben felháborodásában nem a leg-hízelgőbb módon nyilatkozott a hadseregről. A rágalmazási pört a minap tárgyalta másodszoban a székesfehérvári törvényszék *Tömör József* elnöklésével. Az első tárgyalást elhalasztották, mert több tanu megidézése vált szükségessé. A második tárgyaláson a kihallgatott tanuk vallomásai alapján a törvényszék *Fehér Ottó* t a vád és következményei alól *felmentette*.

§ *Jegyzék mozgalma*. A szombathelyi kir. törvényszék s a területén lévő kir. járásbíróságok jegyzői kara egyhangu határozattal csatlakozott a dévai jegyzők által tarthatatlan helyzetük javítása végett megindított mozgalomhoz. Küldötteiket a szegedi országos gyűlésre már bejelentették. Programot nem adnak, nagyjában hozzájárulnak azonban a zombori 10. ponthoz, s nem tartják tanácsosnak a mozgalom kiterjesztését oly területekre, amelyek a fizetési és előmeneteli viszonyok javításával összefüggésben nincsenek, s a melynek felvetése csak az erők szétforgácsolására, a figyelemnek a főcéltól való elterelésére vezetethet, sőt esetleg a mozgalom eredményét veszélyezteti.

§ *Brankovics patriarka pöre*. Ismeretes, hogy *Brankovics György* szerb patriarka az egyházi kongresszus mindama tagjai ellen, kik az elszámolás tekintetében ellene a diffamáló határozatot hozták, a karlóczai járásbíróság előtt rágalmazási pört indított. A tárgyalás már ki volt tűzve, de azt nem tarthatták meg, mert a horvát hétszemélyes tábla a pör elbírálására más bírószágot delegált. A bíróküldés dolga most elintézését is nyert, amennyiben a kérdéses becsületsértési pör elbírálására a mitroviczai járásbírószág lett delegálva.

§ *A Peters-pör Münchenben*. Két napi szünet után ma folytatta a törvényszék a hírhedt Peters-pör tárgyalását. A közönség teitleg akarta bántalmazni *Peterst* és mikor a törvényszéki örök megakadályozták, egyre azt kiáltotta a publikum: *Fel kell akasztani a nők kinzóját!*

§ Szocialista sajtópör. A múlt év nyarán a Világosság nyomdából *A munkásokhoz* címmel magyar és német nyelven egy röpirat jelent meg, amely erősen támadta a vagyonos osztály tagjait, különösen pedig a papokat. A röpiratot a kir. ügyészség osztálygyűlésre való izgatás vétsége miatt pörbe fogta s a szerzőt, Jeranek Gyula asztalossegédet a törvényszék vád alá helyezte. Ma tárgyalta ezt a sajtópört a büntetőtörvényszék esküdtbírósa Doleschall táblai bíró elnöksége alatt. A tárgyaláson a vádlott beismerte a röpirat szerzőségét, azt azonban tagadta, hogy izgatni akart volna munkájával. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a törvényt alkalmazó bíróság a vádlottat dr. Balázs kir. ügyész vádjára elítélte 4 havi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre. A vádlott semmisségi panaszszal élt.

§ Sikkasztó könyvelő. Nagyon visszaélt a bizalommal *Stieglitz* Ferenc, a Vasúti Munkások Országos Szövetségének könyvelője. A vagyonos fiatalember a múlt év november havától ez év március haváig 2800 korona hivatalos pénzt sikkasztott el. A pénzt kártyán vesztette el. A megkárosított szövetség feljelentésére *Stieglitz* letartóztatta a rendőrség s időközben ellene *Szigeti* Adolf is büntető feljelentést tett egy értékes hegedű elsikkasztásáért. A mai, *Szepessy* bíró elnöksége alatt megtartott főtárgyaláson a vádlott töredelmesen beismerte bűnét. Mentségére azt hozta fel, hogy azért sikkasztott, mert többszöri sürgetése dacára sem adtak neki a hivatalos pénzek őrzésére Wertheim-szekrényt s így történt, hogy a magával hordott nagyobb összegű pénz eltántorította a becsület utjáról. A könyvszakértők is konstatálták, hogy a szövetségnek a pénzkezelés ellenőrzése nagyon is fogvatékos volt. A bíróság dr. *Hodász* királyi ügyész vádjá után *Stieglitz* Ferencet — miután a *Szigeti* Adolf által emelt panasz csalásnak minősített — visszavonattott, csakis a sikkasztás büntetéseért ítélte el *hat hónapi börtönrre*.

§ Juriga hívei. A malaczkai kir. járásbírósa azt a négy lábi lakost, akik az Urnapi körmenet alkalmából kivilágított ablakaikba tüntetésből Juriga Nándor plébános, a kerületnek ezidőszerint a váci fogházban ülő orsz. képviselőjének arcképét tették ki, három-három havi fogházbüntetésre és a perköltségek megfizetésére ítélte, egyben pedig a Juriga-képek elkobzását rendelte el. A védő felebezett.

Nyilt-tér.

(E rovatban közléteikért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

közvetítő vállalatához fordul Budapest, Rákóczy-út 32.
Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égetvény
SÁVANYUVÍZ

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1-10 forintig. *Capot-Americain* rövid, 2-3 forintig. *Mintagyűjtemény* (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. *Irrigator*, felszerelve 2-5 frt. *Diana-övek*, legfinomabb 2,50, 3.-, 3,50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Kedvezmény az EGYETÉRTÉS előfizetőinek.

☞ ☞ ☞

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy ön az „EGYETÉRTÉS” előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

ÜSTÖKÖS

czimű legjobb, legtartalmasabb politikai és társadalmi képes éleclapot.

Kedvezményes áron:

1/2 évre (jul.—decz.) 4 kor.-ért (6 K helyett.)
1/4 > (jul.—okt.) 2 > (3 K >)

— Az utalvány így czimzendő: —

„ÜSTÖKÖS”

kiadóhivatala: Budapest.

(Nyilvános helyiségek, kávéházak, kaszinók e kedvezményt igénybe nem vehetik.)

KALIPTAS

a legjobb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J.L.** os. és kir. udv. száll.
Budapest, IV., Koronaherczeg-ú. 2.
yógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben.
Kis tubus 60 fillér.
Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

KÖZGAZDASÁG.

Széljegyzetek az Union-bank veszteségéhez.

Budapest, július 1.

Magyar és osztrák pénzügyi körökben változatlan izgalommal tárgyalják a bécsi Union-bank jelentékeny egyiptomi veszteségeit. Nemcsak a bank vesztesége érdekli a piacot, hanem annál a sokoldalú összeköttetésnél fogva, amelyben a bank sok osztrák és magyar vállallattal áll, természetes idegességgel taglalják a bekövetkező eseményeket és kíváncsian várják a bank intéző tényezőinek és szövetséges társainak a nagy veszteségekkel szemben elfoglalandó álláspontját.

A helyzet nagyon kínos és kellemetlen. Az intézet vezető igazgatójával szemben feszélyezve érzi magát mindenki. Bécsben nyílt titok, hogy a vezérigazgató idegei megvannak rongálva és így a nagy veszteségek keletkezésének megítélésénél, mint az alkalmazandó rendszabályok fogantatásánál figyelemmel akarnak lenni erre a sajnálatos betegségi állapotra. Ez érthető és elvégre emberi szempont is. Azonban csak a dolog egyéni vonatkozásait bír be-

folyással, míg a bank és befolyásának alakulása ettől független valami.

A magyar pénzügyi világ, amely távolabb él a személyes vonatkozások hatáskörétől, jól teszi, ha feszült figyelemmel kíséri Minkus ur sorsát és bankjának jövő alakulását. Minkus ur nem a magyarbarát érzelmeiről híres. Sőt ellenkezőleg. A múlt számos eseménye azt bizonyítja, hogy a magyar üzleti világnak nincs sok oka örülni Minkus ur és bankja közreműködésének. Mégis az a tapasztalat, hogy Minkusnak nagyobb a befolyása itt Budapesten, mint Bécsben és hogy itt, nálunk olyan respektussal emlegetik az Union-bankot, mintha a világ egyik legelső bankintézetéről lenne szó. Pedig a mérleg, amelyet az intézet az utolsó két évben produkált, egyáltalán nem olyan biztató, nem olyan imponáló, hogy ennek alapján a bank tekintélyéről a legjobb véleményt lehessen táplálni, és távolról sincs olyan nagy jövedelem, hogy az egyiptomi csapásként jelentkező néhány millió koronányi veszteséget csak úgy egyszerűen a bank nyereségeiből vagy nyereség-tartalékaiból fedezni lehetne.

Az 1904-iki mérlegben a bank tiszta nyeresége kerek 28 millió koronában van feltüntetve. Az 1905-iki mérleg majdnem ugyanekkora nyereséget tüntet fel. Hol van tehát a fedezet e két és fél milliós nyereségátlagban egy olyan veszteség elszenvedésére, mint amilyen a bankot az egyiptomi üzletnek révén érte?

A mi intézeteinknek bizony nagyon óvatosan kellene eljárniok a helyzet ilyen alakulásával szemben. Olyan intézeteink, mint a Jelzálogbank az Agrárbank, a telepítő és parcellázó bank, amelyekben jelentékeny szerep jut Minkus ur befolyásának és viszont azok az intézetek, amelyeknél az említett társaságok révén érvényesül kétségtelen módon Minkus ur és bankjának intézőereje, meglehetősen kényes helyzetbe keveredtek. Persze, saját hibájukon kívül. Azonban minden káron lehet tanulni és a mi piacunk az Union-bankot ért rendkívüli megrázkódástól azt a tanulságot mindenestre levonhatja, hogy intézeteik jövőjét és biztonságát nem lehet és nem is szabad korlátlanul odadobni olyan társaságok rendelkezési jogának, amelyek elvégre sem nem Rothschildok, sem nem Bleichröderek, hogy néhány milliányi veszteséget minden megrázkódattal nélkül tudnának elviselni. Piacunk és intézeteink függetlenségének gyöngé alapjai rítkó színekben tündökölnék az ilyen alkalmakkor és ezért van, hogy a magyar gazdasági közvélemény is bizonyos izgalommal tárgyalja az egyiptomi csapás következményeit. Erzi mindenki, hogy Minkus ur ideges elspekulálása nemcsak az Union-bankot károsítja, nemcsak az Union-bank mérleg-számláját fogja keservesen befolyásolni, hanem ilyen súlyos hatást fog gyakorolni az Union-bankkal rokon egyéb intézetekre és kellemetlenül fogja érinteni Minkus ur mindennemű összeköttetéseit. Elvégre nem szabad feledni, hogy a legrombolóbb lavina is csak kis ködarab volt még néhány percz előtt és ki tudja, hogy melyik megmozdult ködarabból nem lesz lavina? Az izgalom és az idegesség érthető és sajnos, nagy mértékben konstatálható is.

Háztartási részvénytársaság. A napokban hirtelen ment, hogy a fővárosban egy *Háztartási Részvénytársaság* van alakulóban, melynek célja a magánháztartásokat feleslegessé tenni, illetőleg pótolni. Ezzel az ugy gazdasági, mint szociális szempontból kiváló fontosságú eszmével lapunk vasárnap számában általánosságban foglalkoztunk, nem is remélve, hogy ilyen rövid idő alatt a megvalósulás stádiumába jut ez az életrevaló idea. Az alapítási tervezet, valamint a társaság céljait bőven ismerető prospektust csak a napokban küldték széjjel az érdekelt körök s felhívásuk sikerrel járt, amennyiben máris számos résztvevő jelentkezett. Az előkészítési munkálatokkal már annyira haladtak a szervezők, hogy a társaság megalakulása bizonyosra vehető. A szükséges tőke beszerzése nem okoz gondot a részvénytársaság tervezőinek, mert az alapítók között nagy vagyonnal rendelkezők egész sora található. Az alapítók élén — amint értesültünk — *Weisz Berthold* udvari tanácsos és *Ullmann* Gyula műépítész állanak. A vállalkozók csoportja máris tárgyalásokat foly-

tat egy a résztvevőknek minden tekintetben megfelelő, czélszerű helyiség megszerzése iránt és állítólag az Andrassy-ut és az Eötvös-utca sarkán lévő bérpalotát óhajtták megszerezni a vállalat céljaira. Az erre vonatkozó tárgyalások a közeli napokban befejezést nyernek.

Uj bank a fővárosban. A „Közgazdasági hitelbank r. t.” — melyről lapunkban már több ízben megemlékeztünk — június 30-án d. u. 4 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését dr. Lukács György elnökölte mellett. Az intézet alaptőkéje 1.000.000 korona. Az igazgatóság tagjaivá dr. Lukács György, gróf Török József, Gyenes Lajos, Grüner Ádám, Hoffmann Gusztáv, dr. Rónai Mihály, Németh György és Blau Gyula; a felügyelő-bizottság tagjaivá Szmik Lajos, ifj. Feuer Béla, Werner László és Osztrogonác János választották meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen dr. Lukács Györgyöt elnöké választották.

Ékszerész-bank a fővárosban. A következő érdekes hírt vettük: Az aranyművesek és ékszerészek országos szövetsége kebelében mozgalom indult meg, hogy e szakma céljaira egy *pénzintézetet* létesítsenek. Ez az eszme már hosszabb idő óta foglalkoztatja az érdekelt köröket és nemrégiben egy tervezetet juttattak el a mozgalom megindító a szövetséghez, melyben a létesítendő bank céljait körvonalazták. A szövetség czélszerűnek találta a tervezetet s egy bizottságot küldött ki az alapítás előkészítésére. Ez a bizottság még nem fejezte be tárgyalásait, a megalakulás azonban, amint szakkörökben vélik, előreláthatólag sikerülni fog. A bank célja egyrészt az ékszerkereskedőknek olcsó hitellel való ellátása s így a bevásárlás megkönnyítése, másrészt előlegek nyújtása ékszerárakra.

A pénzintézetek iparfejlesztési feladatai. A Felvidéki Pénzintézetek Szövetsége, a Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének Árva-, Turóc-, Trencsén- és Liptómezőkre kiterjedő *szolnai* bizottsága e hó 21-én tartja közgyűlését, amelynek tárgysorozatába a pénzintézetek iparfejlesztési feladatairól szóló előterjesztés is felvételet. A kérdés előadójaként Schein, az Árvi Hitelintézet vezérigazgatója szerepel.

A Jelzálog-Bank közgyűlése. A Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatósága június 28-án tartott ülésében elhatározta, hogy július 17-ére *rendkívüli közgyűlést* hív egybe; a megállapított napirend az alapszabályok néhány szakaszának módosításából, új igazgatósági tagok és kormányzó választásából áll. A kormányzó állásra Széll Kálmán, új igazgatósági tagoknak pedig Barta Arnold, Hatvány-Deutsch József és Neumann Miksa jelöltetnek.

Vidéki intézetek alaptőkeemelése. A Nagymihályi Gazdasági Bank r. t. igazgatósága elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét, mely jelenleg 200.000 korona, 2000 darab 100 korona névértékű részvény kibocsátásával 400.000 koronára emeli. Az igazgatóság e határozatát az október hónapban tartandó rendkívüli közgyűlés elé fogja terjeszteni, a régi részvényeseknek az új darabok akként fognak felajánlani, hogy minden részvényesnek joga lesz egy db. újat 120 K árfolyamon átvenni. A régi részvényeseket megillető azon darabok, melyekre az elővételi jogot nem gyakorolják, 140 koronás árfolyamon bocsátatnak jegyzésre. A *Tengermelléki Bank és Takarékpénztár r. t.* Susák (Fiume mellett), mely intézet már a tavalyi évben elhatározta, hogy alaptőkéjét 500.000 koronáról 1 millió koronára emeli, most adja ki az annak idején még ki nem bocsátott 2500 darab 100 korona névértékű részvényt. Minden 10 drb régi részvény 8 drb új átvételére jogosít, azoknak, akik elővételi joggal nem bírnak, az új darabok 225 koronával engedtetnek át.

Német gyárak okvetellenkedése. A németországi papir- és papirgyárosok egy idő óta olyan számlákat küldenek a velük üzleti összeköttetésben álló magyarországi cégeknek, amely számlákra reá van nyomtatva, hogy „Zahlbar und Klagbar in Wien.” — Fizetendő és perelhető Bécsben. — Az „in Wien” kitétele a számláknak újabb dolog, mert annakelőtte egy jelentéktelen csehországi városka, Teplitz-Schönau volt fizetési és perelhetési hely gyanánt megjelölve. A német gyárosok ezt az eljárást azzal okolják meg, hogy Magyarországon a bírói eljárás föltötte lassú és egyuttal költséges is. A Magyarországi Képeslevelezőlap-Kereskedők Szövetsége újabb nagyobb akciót indított meg ebben a sérelmezési ügyben, mert a szövetség ebben egyrészt lekicsinylését látja a magyar judikatúrának, másrészt sérte érzik a magyar kereskedők magukat nemzeti önérzetükben is. Ezen felül pedig teljesen ki vannak szolgáltatva az osztrák bíróságok gyakran tapasztalható elfogult ítéletének is. A magyar levelezőlap nagykereskedők azt az álláspontot foglalják el, hogy a fizetések, vagy perlés céljaira legmegfelelőbb vagy az eladónak, vagy a vevőnek a lakóhelye, de semmi esetre sem felelhet meg egy harmadik hely, amelytől mind a két fél távol lakik, ahol a mindenkori alperes el van útve a bizonyítás lehetőségétől. A szövetség körlevélben hozta a németországi cégek tudomására, hogy mindazoktól, akik ezt a sérelmes föliratot alkalmazzák számláikon, ezentul árut nem vásárolnak, illetőleg az ily számlák kíséretében érkező árukat visszaküldik. A németországi gyárosok ezen eljárását barátaink jóindulatú információjának köszönhetjük. A németországi levelezőlap-gyárosok egy része hajlandó is ettől a feltételtől eltekinteni, de a nagyobb gyárosok mereven ragaszkodnak ehhez a képtelenséghez, azzal az indoklással, hogy Magyarországon a 47 koronán alóli követeléseket egyáltalán nem bírják behajtani. Mondanunk sem kell, hogy ennek az állításnak semmi alapja sincsen, mert a sommás eljárásról szóló törvény rendelkezései fizetési meghagyások után teszik a legegyszerűbben lehetővé az ily követelések behajtását anélkül, hogy vagy az alperes, vagy a felperes számára az eljárás megdrágíttatnék. A magyar levelezőlapkereskedők és papirnemű-árusok egészen helyesen cselekszenek, ha *visszautasítják* a német-gyárak számláit, hiszen ugy ismer bennünket a külföldi kereskedelem, minthogyha a Gross-Oesterreich-ba kebelezett tartomány volnánk.

A halak védelme. A földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, melyben meghagyja, hogy a halászati tilalmak ellenőrzésére és végrehajtására hivatott hatósági közegeket a legszigorúbban utasítsák, miszerint az árvizek várható lepadása után a kiöntések lefolyására gondosan felügyeljenek s a mennyiben a halak fogására, avagy visszatartására irányuló átkötéseket észlelnek, azokat megsemmisítsék, a tetteseket pedig kinyomozva, azok ellen az eljárást az illetékes hatóságnál soron kívül indítsák meg.

Gazdák panasza a cukorgyárak ellen. A sopronmegyei cukorrépatermelő gazdák régóta panaszkodnak amiatt, hogy a cukorgyárak a répa megmázasálása alkalmával velük szemben bizonyos levonásokat eszközölnek, amelyek nem jogosak és ennél fogva az ő érdekeiket sértik. Az ottani gazdasági egyesület egy évvel ezelőtt kezébe is vette az ügyet azzal a szándékkal, hogy azt az érdekeltek kölcsönös megalapozására rendezni fogja. Az ügy azonban abban maradt. Sopronvármegyében nagykiterjedésű a répatermelés és ahoz fontos érdekek is fűződnek, módot kell tehát adni arra, hogy a répatermés megmázasálásánál visszaélések ne forduljanak elő. Ez nemcsak a gazdák, de a gyárak érdeke is. A termelő gazdák érdekeik védelmére szervezetet akarnak alkotni.

Az osztrák-magyar bank állása 1907. június 30-án ez volt: Bankjegyforgalom 1.880.792.000 korona (+ 142.336.000), érczkészlet 1.449.587.999 korona (- 10.286.000), leszámítolási tárca 678.330.000 korona (+ 116.095.000), lombard-kölcsönök 61.833.000 korona (+ 6.264.000), adóköteles bankjegyforgalom 33.724.000 korona.

Délmagyarország és Fiume összeköttetése. Délmagyarország forgalmát Fiume felé eddig Temesvár—Szeged—Szabadka—Dálja felé bonyolították le. A *temesvári kereskedelmi és iparkamara* most mozgalmat indított, hogy a Baja—Bátaszéki hid kiépítése esetén Nagyikindát és Zentát kössék össze vasúti vonallal, ami Szeged vasúti forgalmára jelentékeny csökkenést jelentene. Akkor ugyanis Délmagyarország forgalmát Fiume felé Szeged megkerülésével Nagyikinda—Zenta—Szabadka és Ujdombóvár felé bonyolítanák le.

Szappangyár részvénytársaság Szegeden. Megemlégettünk már, hogy a szegedi kereskedők egy szappangyárat létesítenek. Az alakuló közgyűlést tegnap tartották meg. Az új vállalat alaptőkéje kétszázezer korona.

Birtokváltás. Pallavicini Ede őrgrof, v. b. t. tanácsos avasi (Tolnamegye) 1400 holdas birtokát 600.000 koronáért eladta *Goldschmid* dombóvári lakosnak. A birtok jelenleg bérbé van adva.

A brüsszeli cukoregyezmény. Több ízben megemlékeztünk a brüsszeli nemzetközi cukorkonvenczió fölbomlásáról, ami ha bekövetkezik, azt Anglia magatartása idézi elő. Lassanként azonban tisztázódik Angliának a brüsszeli cukoregyezmény tekintetében elfoglalt álláspontja, amennyiben

Anglia nem szándékozik a cukorkonvenczióból kilépni, csak azt óhajttja, hogy az Angliába importált praemium-cukorra ne legyen kötelese büntető vámokat szabni. Angliának ezt a kivánságát a nemzetközi bizottság méltányosnak ismerte el és elhatározta, hogy a nemzetközi szerződést ily értelemben át fogja dolgozni és azt diplomáciai úton közli a szerződéses államokkal. A szerződésnek a cukorkiviteli praemium megszüntetésére vonatkozó határozmányai továbbra is fentartatnak és pedig a büntetésvámokra vonatkozók is azzal az eltéréssel, hogy a szerződés e pontja Angliára ne legyen kötelező. Ujabb híradások szerint Oroszország szintén hajlandó a cukorkonvenczióba belépni, hogy ekként a cukorpraemiumok fizetésének terheitől meneküljön; ez a teher évente legalább is százmillió frank. Oroszországnak a konvenczióba való belépése rendkívül megerősítene az egyezmény pozícióját és ez okból a szerződéses államok készek az orosz cukornak mindazon kedvezményt megadni, melyek a szerződés keretén belül megengedhetők.

A peronoszpóra fellépése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületéhez érkezett jelentések szerint Baranya, Nógrád, Bihar, Somogy és Pestvármegyék területén fellépett a peronoszpóra. A fertőzés alatta van ugyan a tavalyinak, de az abnormis időjárásra való tekintettel az egyesület ajánlja a termelőknek a legalább háromszor való permetezést.

Csendőrség szaporítása Tolna vármegyében. A néhány évvel ezelőtti aratósztrájkok Tolna vármegye közigazgatási bizottságát arra indították, hogy a megyei csendőrség létszámának szaporítását kérje a honvédelmi és belügyminiszterektől. Most az aratási időszak közeledtével, az esetleges munkásmozgalmakra való tekintettel a megyei csendőrség létszáma 28 fővel szaporítottatott.

A Festetich-féle uradalom parcellázása. A Festetich-féle vasvári uradalom parcellázásának munkálatain — mint értesülünk — nagyban dolgoznak. Az előjegyzések már május hónap megörténvén, a minap értekezlet volt a kormány képviselőjének részvételével, amikor megállapították a birtokok osztályba sorozásának módjait. Minden érdekelt község a saját kebeléből öt tagu becsülő bizottságot alakít és a helyi osztályozó becsülő bizottságok minden működési ágat külön-külön osztályokba soroznak minőség szerint. Az osztályozó bizottságok a föld értékét nem állapítják meg, hanem csak az egyes osztályok közötti érték-különbséget kat. holdankint. Az osztályba sorozott földek értéke csak azután számítatik ki. A bizottságok kijelölik a kiirtásra alkalmas erdőterületeket és ezek is a többi mivel földek szerint lesznek osztályozandók, míg az erdőnek maradó területek nem osztályoztatnak. A mérnöki munkálatok befejezése után hat tagu becsülő bizottság alakul olyképp, hogy két tagot a földmivelésügyi miniszter, két tagot gróf Festetich küld ki, kettőt pedig a vásárlók választanak. A részletes becsülést az eladások követik a következő irányelvekkel: Elsősorban várolnak a községek, mint jogi személyek; másodsorban a helyben lakó kisbirtokosok; majd a nem helyben lakó kisbirtokosok; és csak az ezután felmaradó részt adják el középbirtokokként. Az árverés kizárva, a becsértéken felül ígérni nem lehet. Két egyenlő, de a becsértéknél nem nagyobb ajánlat közt sorshuzással döntenek. A ház és erdő-ingatlanok valószínűleg még ez év folyamán adatnak el. A házak és erdők, valamint az erdők termékeinek vételárát a hitbizomány előirányozott vételárából vonják le.

A nagykarolyi kiállításon kitüntetett iparosok. A nagykarolyi iparkiallítás bíráló bizottsága Gelléri Mór elnökölte alatt tartott ülésén a következőknek ítélte oda a legnagyobb kitüntetéseket.

I. *Az Országos Ipargyesület esztétikáját kapta:* Bálintffy József, Ferenczy Lajos, Orosz István, Griszháber Albert, Papp László, Orosz János, Steiger János és Vadnay György. II. *A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezüstérmét kapta:* Kovács Lajos, Fábrián Béla, Grósz nővérek, Szikszay Kálmán, Pucser István, Valuka Antal, Drágus István, Lukácsovits János, Tóth Pál, Miks József, Hermann Samu, Kibán Sándor, Janitzky György, Marián Gyula, Rencz Kálmán, Kern Antal, Fái János III. *Az Országos Ipargyesület bronzérmét kapta:* Varga József, Karázi Lajos, Hauffel Sámuel, Meszesi Ferencz, Czler Ignác, Papp Imre, Debreczeni József, Makranczi Ignác, Nägele Ferencz, Szendrei Viktor. Hancsis Illés, Farkas István, Nägele Ignác, Akkermann Antal, Varga Károly. Ezenkívül 39 kiállító kiállítási érmet kapott arany oklevéllel, 19 kiállítási érmet ezüst oklevéllel, 6 pedig kiállítási érmet bronz oklevéllel.

Sorsolások. Az *Erzsébet királyné szanatórium-sorsjegyek* IX-ik húzása ma tartott meg Gaszner Béla kir. közjegyző és Szanatórium-Egyesület kiküldöttjei jelenlétében, amely alkalommal a következő számok huzáltak ki: 100.000 koronát nyert 1840 sor. 46 sz.,

.000 koronát
271—27,
100 koronát
1501—42,
6049—43,
1770—13,

A sz.
koronát
huztak 4
388. 17 d
847 1032
4024 4396
10054 60

7060 379
417 846
11.533 5
8274 513

koronát
3930 268
5870 259
9478 83

huzott ki
szűnik m
A H
300.000 k
30.000 k
2701/54,
nát: 1948

Osztrák
koronát
koronát

Villa
rosi vas
ban össz
mult év
koronát
2.601.856
időszaká
ben. —
uton jun
után 50.

összesen
korona v
pálya tá
vétele v
Az öszl
a mult é

Ösöd
czég (ü
melynek
szaki ga
a budap
biztos:
bíró. Tő
meggonc
véd. A
felszám
mány m
határidő

Első
gyermek
ban 1,85
tott be é
nyev áll
140.579
június 3
aitás aj
új biztos
szekes f
az intéz
tetett ki
minden
telek és

A BU
Kész
ellenben
irányzat
néhol 7
mm. Roz
A határidő
tesen él
rekkenő
dított és
nak, Juli

Etad
Buzai
200 mm
K, 100
80,5 kg
K, 100
20,70 K

Regg
Schm
Veszál

1000 koronát nyert 2750 sor. 45 sz., 1000 koronát nyert 271-27, 500 koronát nyertek 4735-94, 5117-66, 100 koronát nyertek 5033-62, 4747-80, 979-94, 1501-42, 1955-92, 50 koronát nyert 1866-46, 2767-23, 6049-43, 3963-32, 4440-77, 3974-53, 1119-3, 1770-11, 4720-13, 5242-49.

A székesszékfővárosi 1903. évi konverziós 46,510.400 koronás költésén IX-ik törlesztő huzása alkalmából kihúztak 4 darab 10.000 koronás kötvényt: 20 95 293 388. 17 darab 5000 koronásat: 210 599 600 679 745 847 1032 1492 1728 1942 2434 2476 3299 3642 3987 4024 4396. 42 darab 1000 koronásat: 7866 6962 8372 10.054 6032 2120 6026 10.317 11.741 9611 10.545 7060 3797 10.628 10.050 4739 6524 7565 1029 417 846 7848 4639 1437 8875 8225 2909 2402 11.533 5820 3806 8651 10730 11.444 4035 7555 8274 5110 8276 4 11.748 7266. 38 darab 200 koronásat: 2348 1083 6974 2575 8194 5534 9888 271 3030 268 3663 5941 6921 3670 2567 4893 3607 3828 5870 2591 2689 1393 1844 522 8436 6351 4606 3360 9478 83 786 1368 818 4678 4371 9150 7108 9843. A kihúzott kötvények kamatozása 1908. évi január elsején szűnik meg.

A Hitelsorsjegyek huzásánál — jelentik Bécsből — 300.000 koronát nyert: 2559 66, 60.000 koronát 663/7, 30.000 koronát: 3124 57, 10.000 koronát: 208 54 és 2701/54, 4000 koronát: 663 81 és 1953 79, 3000 koronát: 1948 21, 1948/48 és 2482 98 számú sorsjegy.

Oszták Vörös Kereszt-sorsjegyek huzása. 30.000 koronát nyert: 6516 27, 2000 koronát 5970/10, 1000 koronát 6550/46 és 8176 29 számú sorsjegy.

Villamosok forgalma. A budapesti villamos városi vasút részvénytársaság vonalain június havában összesen 465916 korona bevétel értett el. A múlt év ugyanazon hónapban a bevétel 402222 koronát tett ki. Január hó 1-től az összes bevétel 2.601.856 koronára rugott a múlt év ugyanezen időszakában elért 2.338.26 korona bevétellel szemben. — **A Ferencz József földalatti villamos vasúton** június havában 334.771 szállított személy után 50.585 korona bevétel értett el. Január 1-től összesen 2.015.533 szállított személy után 315.758 korona volt a bevétel. — **A budapesti közúti vasútvonal** június havában 1.020.700 K bevétele volt; a múlt év június havában 874.290 K. Az összbevétel január 1-től június 30-ig 5.006.470, a múlt év hasonszakában 4.410.892 K-ra rugott.

Csöd. Pásztor és Faragó budapesti bejegyzett cég (üzlete VIII. ker., József-körút 16. szám) melynek egyedüli birtokosa Faragó Adolf műszaki galvanoplasztikai cikkekkel kereskedő ellen, a budapesti váltótörvényszék csődöt nyitott. Csődbiztos: Dr. Schermann István kir. törvényszéki bíró. Tömeggondnok: Bródy Lajos ügyvéd. Tömeggondnok-helyettes: Dr. Píring Guszta ügyvéd. A követelések bejelentésére augusztus 10. felszámolási tárgyalásra szeptember 5. csődválasztmány megválasztására szeptember 7. tüzetett ki határidőül.

Első Leánykihazasító Egylet mint szövetkezet gyermek- és életbiztosító-intézeténél június havában 1.852.000 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.513.800 K értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. Biztosított összegek fejében 140.579 K 92 f. fizettetett ki. 1907. január 1-től június 30-ig bezárólag 11.761.730 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 10.046.330 K értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 616.531 K 62 f. és az intézet fennállása óta 11.819.777 K 53 f. fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legelőnyösebb feltételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

TÖZSDEK.

A BUDAPESTI ARU- ES ERTEKTOZSDE

Gabonatözsde.

Készbuzában ma elég kínálat mutatkozott, ellenben a malmok csak gyengén vásároltak, az irányzat mindazonáltal szilárdabb volt és árak 5, néhol 7 1/2 fillérrel javultak. A forgalom 15.000 mm. Rozs pár fillérrel, zab 5-10 fillérrel drágult. A határidőpiacon két napi szünet után természetesen élénkebb tizlet volt, az országban uralkodó rekkenő hőség megint spekulációs vételekre buzdított és kurzusok magasabb színvonalon mozognak, júliusra 118.000 mm. tengeri mondatott fel.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 1500 mm. 80 kg. 20.80 K, 200 mm. 81 kg. 20.85 K, 100 mm. 81 kg. 20.80 K, 100 mm. 81 kg. 20.70 K, 100 mm. 80.5 kg. 20.70 K, 200 mm. 80.5 kg. 20.65 K, 100 mm. 80 kg. 20.70 K, 800 mm. 80 kg. 20.70 K, 150 mm. 80 kg. 20.60 K, 200 mm.

80 kg. 20.70 K, 100 mm. 79.5 kg. 20.70 K, 100 mm. 80 kg. 20.70 K, 100 mm. 79.5 kg. 20.50 K, 100 mm. 79.5 kg. 20.50 K, 200 mm. 79 kg. 20.60 K, 100 mm. 79.5 kg. 20.50 K, 1500 mm. 79 kg. 20.50 K, 200 mm. 79 kg. 20.55 K, 100 mm. 79 kg. 20.35 K, 200 mm. 79 kg. 20.25 K, 150 mm. 79 kg. 20.40 K, 200 mm. 79 kg. 20.50 K, 100 mm. 79 kg. 20.40 K, 200 mm. 79 kg. 20.50 K, 100 mm. 79 kg. 20.50 K, 200 mm. 78.5 kg. 20.50 kg. 150 mm. 79 kg. 20.50 K, 100 mm. 79 kg. 20.50 K, 300 mm. 78.5 kg. 20.40 K, 130 mm. 77 kg. 19.80 K, 100 mm. 75.5 kg. 19.60 K.

Szarvasi: 100 mm. 80 kg. 20.80 K.
H.-M.-Vásárhelyi: 2000 mm. 78.8 kg. 20.60 korona.

Bihari: 100 mm. 79 kg. 20.50 K, 150 mm. 79 kg. 20.50 K, 200 mm. 78.5 kg. 20.50 K.

Fejérmegyei: 1000 mm. 76.5 kg. 20.10 K, 200 mm. 76.5 kg. 19.60 K, 100 mm. 78 kg. 20 K, 1000 mm. 76 kg. 20 K, 400 mm. 77.4 kg. 20 K, 600 mm. 76 kg. 19.70 K.

Pestvidéki: 200 mm. 79 kg. 20.40 K, 100 mm. 79 kg. 20.30 K, 100 mm. 78.5 kg. 20.20 K, 100 mm. 78.5 kg. 20.20 K, 1000 mm. 76.5 kg. 20.10 K, 150 mm. 76.5 kg. 19.60 K, 200 mm. 75.5 kg. 19.50 korona.

Dunai: 340 mm. 76.5 kg. 20 K, 180 mm. 78 kg. 20 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 kg. 20.30 korona.

Raktáru: 180 mm. 77.8 kg. 20.30 K.

Rozs: 100 mm. 15.60 K, kp. paritás.

Zab: 150 mm. 15.50 K, kp., 100 mm. 15.50 K, kp., 100 mm. 15.40 K, kp., 100 mm. 10.10 K, dohos.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 27-től június 30-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	73435	9608
Rozs	1387	450
Árpa	2008	—
Zab	18521	10713
Tengeri	972	27509
Liszt	1478	34380
Korpa	400	13033

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 10.22, 10.22, 10.44.
Rozs októberre 8.30, 8.25, 8.31, 8.4.
Zab októberre 7.50, 7.48, 7.56, 7.55.
Tengeri júliusra 5.75, 5.73.
Tengeri augusztusra 5.87, 5.85, 5.88.
Tengeri 1908. májusra 5.93, 5.94, 5.92, 5.98, 5.95.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ————— 10.44-10.45
Rozs októberre ————— 8.41-8.42
Zab októberre ————— 7.54-7.55
Tengeri júliusra ————— 5.77-5.78
Tengeri augusztusra ————— 5.90-5.91
Tengeri 1908. májusra ————— 5.98-5.90

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat lanyhább lett s az árak elgyengültek.

4 óra 30 percetkor záróanok:

októberi buza 10.39 10.40
októberi rozs 8.37-8.38
októberi zab 7.50 7.51
1907. júliusi tengeri 5.88-5.89
augusztusra tengeri 0.-0.-
1908. májusi tengeri 5.94-5.95

Értéktözsde.

Daczára az igen kedvező külföldi tudósításoknak, a helyi spekuláció nem lépett ki passzivitásából és minthogy kívülről megbízások nem érkeztek, a forgalom majdnem teljesen stagnált. A hangulat eleinte a gabonáárak emelkedésére kedvezett velen és az árfolyamok, már a nagyfokú üzletlenség miatt is, az egész vonalon lemorzsolódtak, a tözsdeidő második felében azonban magasabb berlini jegyzések kapcsán, általánosan javult az irányzat és nevezetesen osztrák hitel és déli vasúti részvények részesültek némi áremelkedésben. A helyi értékek piacza kisebbszerű realizálások miatt, gyenge magatartást tanúsított, magyar leszámítoló-bank, városi villamos vasút és salgótarjáni köszénbánya részvények alacsonyabb

árfolyamon kerültek eladásra. A járadékok piacza, folytatódagos bécsi kínálatra, bányadt maradt. Magyar koronajáradék 92-70-ig 40 fillérrel csökkent, de nagyobb mérvű helyi vásárlásokra 92-90-en zárul.

Előtözsde.

Az előtözsde tartott árfolyamokkal, nagyon csendes volt.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 650.—650.25, Magyar hitelbank 750.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 137.50-138, Rimamurányi vasút 539.50—, Magyar koronajáradék —, Közuti vasút 548.—, Városi villamos vasút —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 650.—650.50, Magyar hitelbank 750.—750.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 494.—494.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.—484.50, Osztrák-magyar államvasút 665.50—665.50, Déli vasút 137.50-138.—, Rimamurányi vasút 539.—539.50, Magyar koronajáradék 93.—93.05, Magyar aranyjáradék 110.75-111.—, Közuti vasút 548.—548.50, Városi villamos vasút 292.—292.50.

Déli tözsde.

A déli tözsde üzletlenn maradt.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 649.50-649.75, Magyar hitelbank 749.50-750.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztrák-magyar államvasút 656.50—, Déli vasút —, Rimamurányi vasút 538.50—, Magyar koronajáradék 92.75-92.85, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasút —, Városi villamos vasút 290.50—, Orosz járadék —, Hazai bank —.

Helyi értékekben kötöttet: Salgótarjáni köszénbánya 580.—582.—, Konvertált sorsjegy 143.—, Kereskedelmi bank —, Magyar agrárbank —, Danubius —, Drasche —, Konvertált sorsjegy 143.—, Ujlaki téglagyár —, Budapesti takarékpénztár 423.—, Ganz vasgyár —, Felten kábelgyár —, Hazai sorsjegy 109.—, Kereskedelmi r.-t. —, Weitzer vagon —, Magyar osztrák részv. —, Lipótvárosi Takarékpénztár —, Adria —, Kobergyár —, Erzsébet szanatórium sorsjegy —, Iparbank 375.—, Franklin —, Erzsébet-gőzmalom —, István-tégla —.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 649.50 650.— Magyar hitelbank 749.—749.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—495.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 486.—486.50 Osztrák-magyar államvasút 656.45-656.50—, Déli vasút 137.50-137.—, Rimamurányi vasút 538.—538.50—, Magyar koronajáradék 92.90-92.05, Közuti vasút 548.—548.50, Városi villamos vasút 290.50-291.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelber hoinapra 4-5, nyolcz napra 8-10 K. Julius végére 18 20 K.

Utötözsde.

Az utötözsde magasabb berlini jegyzésekre kissé javult.

Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 649.50-650.— Magyar hitelbank 749.—750.— Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasút 656.50—, Déli vasút 137.50-138.—, Rimamur. vasút —, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közuti vasút —, Városi villamos vill —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 650.—650.50, Magyar hitelbank 749.—749.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasút 656.50-657.—, Déli vasút 137.50-138.—, Rimamurányi vasút 538.—538.50, Magyar koronajáradék 92.90-92.95, Magyar aranyjáradék 110.75-111.—, Közuti vasút 548.—548.50, Városi villamos vasút 290.—291.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, július 1. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.50-11.—, bánáti 10.10-10.55, mosoni és győrvideki —, —, —, K.

Reggelizés előtt fél pohár Igmándi keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Schmidthauer-féle radio activ Igmándi keserűvíz
Használat valódí áldás gyomorbaajosoknak és székaszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áronban. Készítés Komáromban.

KÜLÖNFÉLÉK.

A te szemed.

A szemedbe még eddig sose néztem,
De azt hiszem, hogy kék, akár az ég,
Hisz énnekem az ugys a menyország,
Vesztett reményem lángja abban ég.

A szemedbe még eddig sose néztem,
Tudja az isten, ős-pogány vagyok,
Aki imádja néma hódolattal,
De meg nem nézi soha a napot.

Gyóroki Sándor.

(Forró égővi állapotok.) Nem lesz érdektelen most, amikor az öreg Európa minden tájáról csak annak hírét veszszük, hogy a hőmérséklet még mindig alászáll és a hideg olyan, aminőre évtizedek óta alig emlékeznek, olyan vidékekről is hallani, ahol a természet bőkezűséggel megadja mindazt, ami után mi epedve sóvárgunk. Ott nincs szénhiány, ott nem ismerik a hibás mértéket! Uj-Zealandról szólunk, ahol a frissen bugygyanó forró források ellátják az embert minden szükségességgel. Ott legfőbb csak a disznót hizlalják, de már főző és fűtőanyagról, meleg vizről nem kell a háziasszonynak gondoskodnia. Legfőbb arra kell ügyelnie, hogy a fölbugygyanó forrás ne forrassa le a kezét, amikor dolgozik. Az egyik forrás mentén az asszonyok állnak és mosnak, a másik partján a meleg főtt ételt készítik az Isten szabad ege alatt. A forrás egyik partján a férfi kifogja a halat, a másik parton az asszony el is készíti. Ennél ideálisabb állapotot csak a mesék országában képzelhetünk.

(Ki találta fel a telefont?) Mint minden életrevaló találmány, úgy a telefon feltalálásának dicsősége is erős versengés tárgya. Különösen a németek szeretnék megszerezni a dicsőséget és azt állítják, hogy egy Reisz nevű friedrichsdorfi tanító találta fel a telefont 1861-ben. Reisz találmányának egy példánya, amely 1862-ben készült Frankfurtban, egy edinburghi tudományos intézetbe került. Graham Bell, ki az edinburghi főiskolán tanult, állítólag itt ismerte meg a telefont, melyre 1876-ban, mint saját találmányára szabadalmat is nyert. Egy német tudós most hosszabb tanulmányt írt, amelyben azt állítja, hogy sem Reisz, sem Bell

nem voltak a telefon feltalálói, mert az már 1854-ben ismeretes volt egy francia matematikus, Bourseul Károly találmánya révén. Ezt a meggyőződést a „Frankfurter Didaskalia“ 1854 szeptember 18-án megjelent számából meríti, ahonnan feltétlen bizonyossággal megállapítható, hogy tényleg Bourseul az, akit a telefon feltalálójaként tisztelhet a világ.

(A forralt és nyers tej tápláló értéke.) Ezelőtt általánosan elfogadott elv volt, hogy a tejet lehetőleg abban az állapotban kell használni, amint kifejlik, a mesterséges szoptatásra pedig kizárólag a nyers tejet használták; ma azonban, minthogy hátróztan be van bizonyítva, hogy a tej különféle betegségek átvivője lehet, az orvosok a tejnek csak forralt állapotban való használatát ajánlják.

Ez a gyakorlat tehát a fertőző betegségek elleni óvintézkedés szempontjából bizonyára kitűnő; de vajon kitűnőnek mondható-e a táplálás szempontjából? — vajjon, amidőn a gyermeknek forralt tejet adunk, adunk-e nekik egyszerűen elegendő táplálékot?

E fontos kérdést Henry Drouet tanulmányozás alá vette, mely czélból összekutatott minden erre vonatkozó és található élettani, kórtani és bakteriológiai szempontból végzett vizsgálatot és arra az általános következtetésre jutott, hogy a forralás egy cséppel sem csökkenti a tejnek sem emészthetőségét, sem tápláló erejét.

A fiziológusok kísérletei meg éppen azt bizonyítják, hogy a forralt tej jobban emészthető, mint a nyers, és hogy a gyermekek, akik a nyers tejet jobban emésztik, kivételek.

A mesterségesen táplált gyermekek halálozási száma néhány év óta nagy mértékben csökkent. E kedvező eredmény bizonyára annak tulajdonítható, hogy Roussel törvénye a dajkáknál komoly alkalmazásra talált. A forralt tej elsőbbsége rövid idő óta az orvosok részéről is bebizonyítottnak látszik, akik a dajkákat mindinkább arra kötelezik, hogy a csecsemők táplálékául szolgáló tejet főforralják. Megengedhető tehát az a föltevés, hogy forralt tejnek része van abban a számos sikerben, mely jelenleg a mesterséges szoptatásban nyilvánul.

Az egyedüli eset, amelyben a tejnek fel nem forralása jogosultnak látszanék, az, ha ismerjük az állatot és teljes egészségi állapotát, mely a tejet szolgáltatja. De a megnyugvás ez esetben is csálékony, mert ismeretes, hogy gümőkóros állatok egészséges állatokkal sikerrel versenyezhetnek és hogy az emlőre szorító tuberkulózis diagnózisa (a betegségnek különösen veszedelmes formája a

kórnak a tej után leendő átvitele szempontjából) rendkívül nehezen állapítható meg.

Mondjuk ki tehát azt a végkövetkeztetést, hogy a táplálékul szolgáló tejnek mindig fel kell forralva lenni, minden utógondolat nélkül arra, hogy fölforralással a tápláló erő szempontjából rosszabbá tennők.

(Gyógyítás ráolvasással.) A nép között még ma is igen elterjedt az a babona, hogy az állatból a férgek ráolvasással ki lehet pusztítani. Ez a ráolvasás, illetőleg kiolvasás a következőképp történik: Kora reggel a kiolvasó kimegy (hajnalban) s következőképp monológizál magában anélkül, hogy előbb vagy közben szóba állana valakivel: „Az én tarka tehenemnek (vagy bármiféle állatnak, melynek rövid leírását kell adni) nyelve van 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, egy sem, — 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, egy sem, — 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, egy sem. A számok visszafelé olvasásán azonban egy szuszra kell megtörténni. A következő napon hasonló bevezetés után és időben folytatja az illető a visszafelé olvasást ott, a hol elhagyta: 6, 5, 4, 3, 2, 1, egy sem, — 5, 4, 3, 2, 1, egy sem, — 4, 3, 2, 1, egy sem. A harmadik nap szintén úgy jár el: 3, 2, 1, egy sem, — 2, 1, egy sem, — 1, egy sem, mire a légyálcáknak ki kell pusztulniok. A kik gyakorolják, szintül meg vannak győződve sikeres voltáról. Főfeltétel, mitől az egész tudomány sikere függővé van téve, az, hogy a ráolvasás előtt emberi kéz a férges helyet ne érintse. A második feltétel, mitől a siker függ, a titok elárulásában áll, a mennyiben azt csak férfi nőnek, nő pedig férfinak kötheti orrára.

(A tetoválás.) A tetoválási eljárás abban áll, hogy hegyes eszközzel (tüvel, árral, törrel, késsel) beleszurkálnak a bőrzebe, amely beszurások helyeit azután festékanyagok porával erősen bedörzsölik (korommal a kék, miniummal vagy cinóberrel a vörös, okkerrel a sárga szín előidézésére). Mint-hogy a beszurásnak az írha belsejébe kell hatnia, a bedörzsölt festékszemecek ott lerakódnak és rögzítődnek, úgy hogy az egyszer itt lerakódott festékszemecek hosszú éveken át színezik a bőrnek illető helyeit. Nálunk már csakis a matrózok, katonák s bizonyos szuró, vágó eszközökkel dolgozó mesteremberek (csizmadiák, mészárosok stb.) szokták a tetoválást alkalmazni. A tetoválást valószínűleg a japániak, malájaiak, új-zélandiak (i. a budapesti embertani muzeumban ezeknek a mintáit).

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Irta: THOMAS W. LAWSON.

15

És aztán ez a kicsi tömött miniatűr tömeg csupa ideg és izom, széttörte a bilincseit, melyet mindez ideig megfékezett és most már Conant Barry volt az ördög, akit ismernek a Wallstreetben. Őt láb magas termete óriásira látszott növekedni. A karjai a sorsot, a végzetet jelentő gyors mozgású ujjakkal örült gyorsasággal dolgoztak a levegőben és átható hangon kiáltotta szakadatlanul:

— 5000 69-ért, 68-ért, 65-ért, 10.000 darabot 63-ért; 25.000 60-ért. Most aztán itt volt a pokol kitérése. Minden ember a cukortröszt alaptökéjét látszott eladni és pedig minden áron. Nehányan arra fektettek sulyt, minél olcsóbban eladni, ahelyett, hogy drágábban vesztegettek volna.

Ezek a baisse árusítók voltak még, kik az előző napon Bob hausse mozgalmánál véreztek!

A szegény Bob! Már el volt felejtve!
Abban a pillanatban, hogy utolsó ajánlatát megtette, már csak a legyőzött, porba sújtott kakas volt!

Örjögő tőzdespekulánsok éppen úgy nem tudnak mit cselekedni a legyőzött kakással, mint a mexikói az igazi madárral, ha már megadta neki a halálos döfést.

Este a harc után Delmoniconál vagy a klubban ezen férfiak mind sajnálkoznak Bobon és bizonyára a legjobban Conant Barry sajnálná.

De a harc helyén csak ez a kiáltás járja:
— El vele, a döglött madárral a gödörbe!
Nem tudott győzni.

Láttam, hogy Bob arca mély kétségbeesést tükröz vissza; de egy pillanat alatt újból a régi Brownley Bob volt, akiről mindig tudtam és mondtam, hogy van annyi bátorsága

és esze, hogy minden időben, minden alkalommal tudja, mit kell tennie.

Mindenkinek és az egész tömegnek a nagy csodálkozására egy vad kiáltást hallatott, mely hasonlított az indiánus csatakiáltásához, de meg a véreb csaholásához is, aki az elvesztett nyomot újból megtalálta.

Es azután elkezdte a cukorrészvényeket árusítani, jobbra-balra kisebb-nagyobb mennyiségben. Szinte pofozta le az árakat és Conant Barryt is tulliczítálva, minden áron eladott.

Husz percig tartott ez az örületes hajsz. A cukor gyorsan esett az árfolyamból és ott állt meg, ahol eredetileg állott 90.—, a pánik pedig teljesen kitört az egész vonalon. De Bob nem érdeklődött most a pánik iránt, kereszttül törtetett a tömegen és mikor elért, így szólt hozzám:

— Jim, bocsáss meg. Iszonyu vesztésébe sodortalak bele, tönkretettem Sands Beuláht, az atyját és saját magamat is!

De azt hiszem, hogy az utolsó pillanatban mégis a leghelyesebb dolgot cselekedtem. Kidobtam a 150.000 részvényt és így legalább egy kevéssel kisebb a vesztés. De menjünk az irodába, hogy lássuk, miképen állunk.

Különös, természetellenes volt az a nyugalom, melylyel ezután a szivszaggató, idegizgató eset után beszélt.

Igyekeztem neki megmagyarázni, mennyire csodálom a bátorságát, a higgadságát, hogy megvolt a kellő ereje állást változtatni, sőt ez volt ebben az esetben az egyetlen lehetséges dolog.

Hiszen ehhez több bátorság és hidegvértség kellett és sokkal több volt is, mint amennyit egész nap egyesíthett.

De alig hogy elkezdtem a beszédet, rögtön félbeszakította.

— Kérlek, hagyj ezt Jim. Az önbizalmam végképpen oda van. Ma erős leczkét kaptam. Az én terveim mind helyesek és okosak voltak, de én szegény bolond! arra nem gondoltam, hogy ezek a nagyarányú zsványok hamis kockával játszanak. Tudtam, hogy mire képesek, hiszen már tucatször is láttam, hogy

csinálják a mészárlást, ahogy te is megfigyeltted őket ma. Láttam mikor más férfiaknak, kik semmivel sem rosszabbak náladnál vagy énnálam, kiszorították a szívet a testéből; láttam, amint szegény ficzkókat kiczipeltek és élve megnyúzták őket, de egy pillanatig nem gondoltam a hozzájuk tartozó kedveseikre; nem ment az ügy egészen a szivemig. Hiszen nem az én szivem volt és én tudj lsten, miképpen lehetett, de szükséges, a játékhoz hozzátartozó dolognak tartottam és megnyugodtam ebben.

Ma már tudom, mit jelent a nyuzó-klikk vágóhídjára hurcoltatni. Már tudom, mit jelent, ha végig kell nézned, mint vagdalják az én szivemet és azokét, akiket szeretek. Vagdalják rendszeresen, pokoli nyugalommal — mert a tied is szenvedett Jim. És fog még sok száz-ezer más is szenvedni ezután, mint voltak ezelőtt is százezren, akik még nem okultak.

Jim, körülbélüt három milliót vesztettünk és azok a férfiak, akik azt megnyerték, annyi pénzzel, — millióval — rendelkeznek, hogy az egész életük nem elég, hogy végigtapogathassák valamennyit. Férfiak, akik a mi pénzünkét játékszaloknál, lövésznyenyen és variete-hölgyekre elpazarolják és arra fordítják, hogy embertársaik feleségét, leányait variete-hölgyeknél is csufabb és rosszabb helyzetbe hozzák.

Jim, olyan férfiak, kikre ha valamilyen összehasonlítási törvényt alkalmazhatnánk, nem érdemlik meg, hogy veled és Lee bíróval egy földön éljenek. Férfiak, kiknek kifestett kedveltjeik megrontják azt a levegőt, melyet Sands Beuláhnak is be kell lélegezni. Oh igen, ma alapos leczkét kaptam . . .

Azt hittem, hogy ismerem a tőzdejátékot, de most tudatára ébredtem az én határtalan tudatlanságomnak, melyben nyakig elmerültem.

Jim, ha nincsenek ezek a hamis kockák, akkor Sands Beuláht visszavihettem volna az atyához azzal a pénzzel együtt, amit az az átkozott „rendszer“ ellopott tőle.

(Folyt. köv.)

Ked

Henz

M. k

Főv. N

Rip V

Kezdet

Szerde: A

Csütörtök: A

Péntek: A

Szombat: d

János vit

vsárnap: v

Kaja Este

A O

v

folyó

K

Vétel

gabona

burgony

faszén

gyapju

HUN

BUDA

Sürgönyez

HATSCH

Périd augoi zophir

darabja

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1907. július 2-án

Nemzeti Színház

Zárva

M. kir Operaház

Zárva

Főv. Nyári Színház

Rip Wan Winkle.

Kezdeté fél 8 órakor

Szerző: A madarász, Csütörtök: A koldusdiak, Fentek: A lowodi Arva, Szombat: d. u. Brigadros Este: János viléz, vasárnap: d. n. Az ördög mátkája Este János viléz

Városligeti Nyári Színház.

A bus özvegy.

Paradiztikus bohózat 8 felvonásban Irta: Föld Mátyás. Zenéjét: Faragó Jenő versszövegeire szerezte: Barna Izsó.

Széphegy Róza, Láng Etel, Dosztalok Dandilo, Ferenczy K., Vig Mici, Turcsányi O., Lajár Ferencz, Virágh Jenő, Piszoty Balamber, Bihari Béla, Egy tisztaságos nő, Dobsa M., Szép Tóni, Vándori E., Pinka Dani, Szabó Lajos

Kezdeté fél 8 órakor

Uránia Színház

Zárva

Hígszínház

Zárva.

Előzetes jelentés!

A Chikágoi mozgófénykép színház VII., István ut 39. (Aréna-ut mellett.) folyó hóban megnyílik.

vétel- és kölcsön, új és egyszer használt gabona- zsák, bogyona- repce- faszen- behordási- gyapju- rostaalj- waggon- kizal- ponyva

NAGEL ADOLF

BUDAPEST, Arany János-utca 10. Sürgőszolgálat: NAGELA Budapest. Vidéki telefon: 85-92

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látosüvegek is legolcsóbban kaphatók. Ingyen Árlelyzolt bérmentve

Advertisement for ZEPHIR BLOUSE, Redlich J. Lipót, VI., Andrassy-ut 58. Zephír mintákat vidékre bérmentve küldök.

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok

Legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generator-készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz Részv.-társ. Arad.

Raktár és iroda:

Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Zongorák és PIANINOK

A világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők

Keresztély

hirnevös zongoratermőben

Budapest, Váci-körut 21. sz.

2159. G. sz.

Cs. kir. szab. déli vaspálya társaság.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság a magyar vonalai számára az 1908. évben szükségessé váló 850 q. repceze égő olaj és 350 q. repceze kenő olaj

esséleg ezen mennyiség 20 százaléknyi többletének szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítás a cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaságnál fennálló és az üzletgazgatóság anyagszerkezési osztályánál (L. Mészáros-utca 17/19. földszint 28.) megtekinthető és levéltileg is megszerezhető részletes pályázati hirdetmény, valamint az általános és különleges szállítási feltételek alapján, az előirt havi részletekben teljesítendő.

Az 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatok, melyekhez a bánatpénzről szóló letétjegy, a sajátkezűleg aláirt általános és különleges szállítási feltételek, továbbá a választott bírósági rendtartás, mindhárom szintén 1 kor. bélyeggel ellátva csatolandók, lepecsételve, ezen kücczimmel elátva. Ajánlat repceze égő és kenő olaj szállításra, legkésőbbben julyó évi július hó 31. déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletgazgatóságánál (L. Mészáros-utca 17/19.) benyujtan ok, illetve beküldendők. Az ajánlattal egyidejűleg az ajánlott repcezeolajból két lepecsételt uvegben 1-1 kg. súlyu olajminta is beküldendő.

Az árak bérmentve a déli vasut valamely magyar állomására, vagy az ajánlattevő tetszése szerint helyi budapesti anyagszertárba szállítva, tüntetendők ki.

A cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletgazgatósága fenntartja magának a t a jogot, hogy a repceze olaj szállítását tetszés szerinti részmenyiségben is átengedhesse.

Az ajánlattevők ajánlatukra nézve a benyujtási határidőtől számítva 6 hétig szóban maradnak.

A szállítási feltételektől eltérő, vagy a meghatározott időre be nem érkezett, végre olyan ajánl tok, melyekhez a kívánt minták nem let ek beküldve figyelembe nem vehetők.

Budapest, 1907. június hó 30-án.

Az üzletgazgatóság.

Gummi és halhólyagokról!

árjegyzéket küld ingyen és bérmentve az "Ideál" kötszergyári raktár BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 72. (félem.) Ezen hirdetésre való hivatkozás esetén 20 százalék engedmény. Külön női kiszolgálás.

Szép,

Szebb,

Legszebb!

lesz, ha az arcz és testápoláshoz használja naponta a

ROGATSY-féle magyar

„Pipere borax”-ol.

Nem lesz sohasem az arczán pattanása, májfoltja, ráncza, barázdája, mitesszere, kiütése, korpaképződése stb.

A teste

hamvas, üde, rozsás, ruganyos stb. lesz.

Eltávolít

szájbüzt, fogkövet, torokfájást.

Gyógyít azonnal

láb és testizzadást, szemgyulladás, sebesedést stb.

Gyermekápolásnál

edzi, vérkeringést szabályozza. kipállást elmulasztja.

Nyarálásnál

a talajvizet fertőtleníti, puhítja. mindennemű mikrobát elpusztít

fehérnemű mosásnál

a fehérneműt vakító fehérre teszi, amellet nem rontja.

Vasalásnál

fehérruhát fényesít, simít.

Háztartásnál

az edényt, aranyat, ezüstöt, egyéb fémekeket fényesíti.

Csak Rogátsy névvel valódi.

Magyar ipar.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér. Próbadohoz 15 fillér.

10 nagy doboz rendelés bérmentve.

Magyar pipere borax-crém 1 kor.

Magyar pipere borax-szappan 80 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és fűszerüzletekben. — Készíti:

ROGÁTSY KÁLMÁN droguista

Budapest, Rákóczi-ut 10.

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1907. július 2-án.

Királyszínház

Göre Gábor Budapesti.

Látványos fővárosi életkép, énekkel és táncszal, 9 képben. Írta Verő György.

Göre Gábor, Németh, Lepárdi Lórák, Fedák, Tsch Arrád, Szirmal, Bányák Elvira, Tárnoki L., Stancsi, Szonligyörgy, Francsi, Szegedi L., Kátsa özvegy, Csicszér, A szanatórium igazgatója Papp Sarolyás, Vágó, Rudi, Rákai, Hangszergyáros, Körmendi, A létesítések, Z. Molnár, A csillagos bohóc, Tarnai, Kezdeté 8 órákor

Répszínház

Zárva

Magyar Színház

Zárva.

Apollo színház

Telefon 68-59.

A vadász leánya (dráma.) A kővér ember szenvedés (humoros kép.) Utazás Madeira (eredeti társulat.) Modern utonállók Amerikában szenzáció (eredeti társulat.) Anyáméreg, vagy a telómányos vő (kacagató életkép.)

Bernáthegy kutyák.

Életmentés az alpekek között. Kezdeté 8 órákor.

ŐS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.

Szenzációs műsor! Szenzációs műsor!

JOHNSON és DEAN

Great Weiland, Mr. Doherty, Four Harway's, The Cubans,

és az egész fényes júliusi program.

Negyedszer! PARISIANA. Negyedszer!

Henry Lavedan szenzációs újdonsága Az ágy.

Moulin Rouge. — Kinetográf (új műsor.)

Belépődíj este 9 óráig 60 fillér, azontul 1 korona.

Mérsékelt jegyek minden tőzsdében kaphatók.

Július 4-én nagy amerikai ünnepély és Friedmann igazgató jubeliuma!

Előre haladt idény

folytán színes mosó szöveteket, leszabott és kész blouzokat, himzett vászon ruhákat leszállított árban 0 0 árusítunk. 0 0

KOLLARITS JÓZS. és FIAI

Váci-utca 32. szám.

Egész finom

uri öltönyök és felöltők

elsőrangú hazai és külföldi kelmékből mérték után 40 és 50 koronáért

Mechlovits és Fái törv. bej. cég.

Budapest, V. Váci-körút 76 szám. Pontos kiszolgálás — Kétféle szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendben tartjuk.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER és HILDESHEIM

Cég pénzszekrénygyártó és trezorépítő üzemének magyarországi vezérképviseletének

NEV és EPSTEIN cégéjé. BUDAPEST, VI. Földmész, 4.

Képviselek minden városban keresztelek. ARJEGYZEK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN. Régi szerkezeteket cserékpen átvesztünk.

NAGY Butor-kiállítás.

Több 100 szoba butor a leggyökerübből a legfinomabb minőségig a legkiválóbb asztalos és kárpitos mesterektől jóállás mellett elkészítve, megtekintésre a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Hogy jó magyar munkáinkat állandóan foglalkostassuk, az árakat a legvégsőig leszállítottuk, és dus raktárainkban egyszerű polgári, jobb közeposztály és a legfinomabb igényű vevő is fedezheti szükségletét.

VARGA MIHALY és TARSAI Magyar butoripar társaság

Budapest, Koronaherceg-u. 2. I. em. (Kigyó-tér sarok.) A legújabb butoralbumunkat több mint 500 képpel kívánatról 60 fillér beküldése mellett bérmentve küldjük.

WEIGL-FÉLE

KIRALY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és kocsinóban.

WEIGL JÓZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest—Ert-Eudre.

Iroda és vezérképviselet: KALLAI JENŐ Budapest, Dávid-utca 1. sz.

Veszek zálogcédulákat

elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ

BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok.

Ki akar takarítani!!

Daazára a folytonos áremelkedésnek a nagy választékban felhalmozott árbeszélőinkből a következő árakkal:

női divat kelméket / asztalnémeteket / vászon árakat / szőnyeg és függönyöket

0 0 0 és jó mosó sziferek és dalaínket 0 0 0

leszállított árakban árusítjuk.

ROSENBERG ÉS QUITT

BUDAPEST, VI. kerület, Király-utca 82. szám. Alapítva 1892. Telefon 528. Ólósó árak. Ország választék.

Vizsgálatai a jándékal iskolai könyvtárak számára legelőnyösebb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiúk, magyar leányok számára. Szerkesztő POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, színdarabok és utóiratok gyűjteménye.

Egy egy kötet ára színes borítékú behűtésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden címzett 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért tíz korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. — Iskoláknak, tanítóknak szívesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Filleres Könyvtár-ból.

SINGER ES WOLFNER könyvkereskedő. Budapest, Andrassy-ut 10.

Ingóságokat,

butorokat beraktározzuk, kívánatra, azokra előnyös feltételek mellett pénzfelvétel adunk, ugyanintén mindennemű költözést jutányosan elvállalunk.

III. Braun Testvérek.

József-körút 78. Telefon 86-19.

SZABADALMIKAT

védjegyeket és mártáolalmat

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

PÁSZTOR (bej. özég) BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám. Főválogatás útján. Telefon 24-20.

A legújabb rendszerű Hangszer-Hitelosztály

megnyilt,

mely minden hitelképes vevőnek alkalmas ad közzepesárban zongorát részletfizetésre vonal, mert a zongorát egy előkelő bank kifizeti és a vevő a banknak marad adós, anélkül, hogy a részletfizetéseknek szokásos 6-8%-os árfelemelést volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árát mintha készpénzzel fizetné, mert vásárolna, nemcsak zongorát vagy pianót, de harmoniumot, cimbalmot hegedőt, vagy bármely hangszerrel

Reményi Mihály

Általános a legelőnyösebb kiszolgálásról díszes magyar hangszerelőpén

Budapest, Király-utca 58. szám.

Telefon 87-84

Arjegytek minden hangszerrel külön-külön kérendő.

Egy hámoszobás lakberendezés 360 forinttól

kozdra, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó-és tükör márványtal 120 fill. kredenc, 1 kihúzóasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegváza, 120 fill. 1 kánpár, 1 fotel, 1 fanyasztól, 2 ülőke, 1 szőnyegszál és 1 konzol és tükör helyemmel vagy pillesel borítva 110 fill. Nagyobb és finomabb berendezések, vasbutorok nagyon olcsó árakkal, nagy választékban.

NAGY IMRE lakberendező vállalat

kozó butoraktár Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca sarok

365 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 60 fillér bélyeg beküldése ellenében megküldjük.

Most jelent meg:

- 231-232. Pósa Lajos. Világzép nádszál kisasszony. Korona Mese képekkel 1.-
233. Pósa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel 0.50
234. Pósa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép. 0.50
235. Pósa Lajos. Mese a kis kasszáról. Kép. 0.50
236. Pósa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. 0.50
237. Pósa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. 0.50
238-240. Pósa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép. 1.50
241-242. Pósa Lajos. Csin-csin. Képekkel 1.-
243. Pósa Lajos. Marci vitéz. Képekkel 0.50
244. Pósa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép. 1.-
245-246. Pósa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép. 1.-
247. Pósa Lajos. Kaczor király. Képekkel 0.50
248. Pósa Lajos. Csali mese. Képekkel 0.50
249-250. Pósa Lajos. Bandi álma. Abroszka, báránya, botocska. Két mese, képekkel 1.-
251. Sebők Zsigmond. Tülikós Lajkó 0.50
252. Havas István. Magyar fiúk. Tört. elbesz. 0.50
253. Bonedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. 0.50
254. Thüring Gusztáv. Apró mesék. Kép. 0.50
255. Figura bácsi mókái. Összegyűjtötte Kiszeley Robert. 0.50
256. Köver Ilma. A vitorlás hajó 0.50
257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiúk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel. 1.50
260. Lengyel Laura. Piroška meséi olvas 0.50
261. Sebők Zsigmond. A doktor ur. Képekkel 0.50
262. Lőrinczy György. A magyar dicsőség Kép. 0.50
263. Dingha Bela. Azom király baja. Kép. 0.50
264. Böske a lóhajón. Képekkel 0.50

Klimatikus gyógyhely. GLEICHENBERG (Stajermark.) Nyári idény: máj. — okt.

Igen kedvező, fél-alpesi jellegű klimatikus viszonyokkal.

GYÓGYÁVÁLLAT:

a légző szervek (hurut, asthma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szívizom-elfajulás, ideg bajok, lábbadozás stb.

GYÓGYESZKÖZÖK:

inhalációs- és pneumotheraphia, szénasavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógytorna, napfürdők stb.

GYÓGYFORRÁSOK:

Konstantin-, Emma-, János- és Kolos források.

Dusan állásralt, kimerítő prospektust készíttél küld, valamint lakás és koozmegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

A but

Kizárólag

Aszt

Teljes man

legfinomabb

PAT

Rákóci-u

Kérjük özög

o o

H

é

(Algemse

BU

a bizt

a díjt

A díjt

Liber

Prospek

igazgató

B

Sok éve

óta vissza m

és lolkierjét

ért el gyógy

teles iratokkal

tartozó speci

valamint a bet

dos figyelom

mind hozzá já

rásunk oly ny

vizsgálása utá

akiket biztos

Ha vala

rja le azonnal

után megkapja

szereket is

válaszbélyeget

n levelekkel

azokat. A min

tos sikkorrel,

óta dr. Palóc

elhanyagolabb

cső-, hólyag-,

fertőzés és sz

erőt (inpotent

zat, borboteg

séget, valami

betegségeket.

vároterem és

önmaga és eg

után 5 óráig,

Czlin:

Budapest, VII.

Titko

birós és lelki

órási t

Dr.

Igen rövid idő

magómlást, h

test, énterőz

Budapest,

Rendel

Videkiakat le

Munkás

A butorvásárló közönség figyelmébe! Kizárólag jobb minőségű urasági és polgári berendezések.

Asztalos és kárpitozott butorokból

Teljes menyasszonyi kelengyék és lakásberendezések a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden nemű fafélékből nagy választékban találhatóak, valamint rajz és terv szerint elkészítetnek

PATYI TESTVEREK asztalos és kárpitos butortelege. Rákóczi-ut 7. (Kerepesi-ut) a Pannónia szálloda mellett. Kérjük czögünkre és czimünkre figyelni mert fióküzletünk nincsen és hasonló hangzású firmával össze nem tévesztendő.

Hollandi

életbiztosító részvénytársaság. (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente) AMSTERDAM.

MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁG: BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-UT I.

Az 1905-ik év végén a biztosítások összege a 300,000.000 K-át meghaladta:

a díjtartalékok összege: 86,846.253-34 K.

A díjtartalék az összes bevételnek 50-17%-át teszi.

Liberális feltételek. Legolcsóbb díjak. Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai, valamint képviselői az ország egész területén.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék. MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát eltávolít minden fogfájalmat, biztosan megakadályozza a fogak romlását a kellemetlen szájbűzt. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 60 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek tovább terjedését is megakadályozza. Doboza 60 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 85 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elcsorított készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L. es. és kir. udvari Hatzkerész és pépéro-szappan gyárosnál. Budapest, IV., Koronahéczeg-ut, 2. Az országban mindenütt kapható.

Németül magyarul stenografáló hölgyek vagy urak átlag 120 — 160 korona havi fizetéssel díjtalanul elhelyeztetnek általunk. Mellekes, hogy az illetők mily iskolát látogattak és mily rendszer szerint stenografálnak. Jelentkezőket díjtalanul tanítunk meg a Yost-gépen írni. Állásban levők tudásuk czimüket Yost-írógép részvénytársasággal, Erzsébet körút 9—11.

A kik nyaralni és fürdőzni mennek

ne induljanak útra a nélkül, hogy ne nézték volna át a

«Magyar Könyvtár» teljes jegyzékét, melyből a legkiválóbb és legolcsóbb olvasmányokat válogathatják ki. E jegyzéket minden könyvtáros ingyen adja; szívesen megküldi ingyen és bérmentve a kiadóczég is:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer roményesített beteg férfiak és nők adta vissza megrongált egészségét és állította helyre testi és lelkierejét — speciális gyógymódunk, Óriási sikereket ért el gyógymódunk egész Európában, amit az intézet hiteltel iratokkal bárkinek bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazásuk tökéletessége, valamint a betegek iránt tanúsított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalapossabb vizsgálati módszerek, — mind hozzá járultak az elért kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le azonnal a baját, amelynek pontos áttekintésnyozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszerkezelést is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levélbe válaszoljuk meg a kérdéseket és a női nemű betegeket külön leveleket küldünk, vagy kívánatra mindenki vizsgálja azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palócz az ő speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, húgycső-, hólyag-, ideg és hátgerincz-bajokat, sérvöket az érterfőzés és szifilisz utóbagját, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, vérbajokat, hórbetegségeket és a női nemű szorvek minden betegségét, valamint mindazon felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intézeti kezelés, külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délután 10 órától délután 5 óráig (vasárnap déli 12 óráig.) Czim: Dr. Palócz specialista, volt kórházi orvos Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi-ut) 10.

Fiainknak nyaralásra nélkülözhetetlen a Koch-féle nyári csoport. Egy olaszakthatlan nadrág. Egy szintartó trikó. Egy mosható sapka. Egy mosható nadrágartó. Mind együtt 2 kor. 9-14 éves korig 50 fill. több. Csakis legnagobb férfiu- és gyermekruha-áruház 26. KOCH

Titkos betegségek biztos és lelkiismeretes meggyógyítására 24 évi szakorvosi óriási tapasztalata folytán legjobban ajánlhatjuk Dr. CZINCZÁR egyetemi orvostudor specialistát. Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Húgycsőfolyást, magömlést, hólyagbajt, fokelyeket, syphilit, férfi elgyengülést, érterfőzést, hátgerincz- és idegbajt, borküvetést és minden női betegséget biztos módszerekkel. Budapest, IX., Károly-körút 10. I. emelet. Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig. Vidékieket levél útján is biztos eredményre vezet és gyógyszerrel gondoskodik. Munkáikat fontos arany-dmennyel kezeli.

BIZTOS gyógyulást keresőknek nemi betegségben szenvednek mint húgycső- és hólyagbajt, húgycsőszűkület, vicielési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilitis), az onferitózis utóbagját, fellépő idegbajt, korai férfi erő elgyengülés, bármily borküvetés stb. nőknél fehérlejtés, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjainál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai Antal v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírd és a legregibb 82 éve fennálló rendelés intézetét Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz. Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső- és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűkötő segélyvel. Vidékiek levelekre küldi a választ és szakszerű tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodik. Titoktartás biztosítva. Nőknek külön váróterem.

Hevény vagy idült bujakór-bántalmak, egy görvöltykor, borbajok, rheuma. (szag fokelyek stb) s a romlott vortól származó egyéb bajoknál, mint mirigydagana, rheumatizmus, a száji- gége genyedeles, deganatok onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl bujakóros bántalmak esetében, a legmögörgőitobb s minden gyógykezeléssel daczó betegségekből biztos és gyökéres gyógyulást nyújtanak Dr. Olivier vértisztító piskótái melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve. Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kiállításban részesült. Ara egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.- kor. egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll. Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utoza 12. és Andrássy-ut 22.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalata alapján, melyeket a kórház húgycsorvi és bujakóros osztályán való működése alatti számos éven át szerzett. Dr. FABINYI specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos, gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs titkos betegséget (húgycsőfolyást sebeket, syphilit stb.) Impotentiát (férfiu gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredményre, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül. Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerke. Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig. Budapeston, Erzsébet-körút 12. szám. Főemelet. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

E hirdetés rovatan minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és gyengétehetségű

gyermeknek nála szakosított oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógygyógyász, Budapest, VII., István-ut 29. 26431

Kajszinbaraczk

válogatott legszebb példányokban befőzésre, vagy csemegézésre, szép meggyet, cseresznyét, ribizkét 5 kilónként 3 koronáért, ringlót, zöld diót, rétesalmát, egest és zöldbabot pedig 2 koronáért szállít Rottmann és Keller szőlőtelepe és kertésze Kiskunhalas.

Veszek zálogcédulákat,

elzárószelvényekkel, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Urasági

butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyáratok és üzleteket is) veszök és eladók. Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosítékekben Perzsa, szmyrna és más szőnyegeket és függönyöket, modern bronzcsillárokat, gáz, villamos stb.-hez. 26597

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényeszerű körülmények miatt eladók: mahagoni hálósoba 180 ffr., íróasztal könyvszekrény, olajfestmények 2 ffr. nagy perzsa szőnyeg, lámpák, 3 águ villany 14 ffr. Árverési butorekladás, Dob-utca és Holló-utcai sarkonpinche. 26616

Urasági butor

Eladók és veszök; mahagoni hálósobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmyrna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincs n.

26618

Pénzkölcsönt

készítünk 50 évtől 80 évig köztisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legelőnyösebb feltételekkel. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá készítsük minden hitelképes egyénnek 1-2 kezesrel. Értékpapírok, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9-9%-ig folyósítatunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélleg válaszbeli elegendőben díjtalanul nyújt Gerő Testvérek, törvényszéki legbejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-ut 30. Telefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglaltatik. 25122

Zöldseggel

tököt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, agorkát, postakosaranként, vegyesen 3 koronáért szállít Szabó konyhakertésze Csongrádról. 5361

Kajszin-baraczk,

csakis ananász-fajok, elsőrendű, befőzésre és lekvárnak, postakosaranként 3 koronáért szállít Zöld ringlót, nagyszemű, befőzésre 3 korona Szállítja: Szabó XII. gyümölcskivitele Csongrádról. 5369

Két szép

szentkép aran keretben-eltetve, szentkép aran keretben-eltetve, szentkép aran keretben-eltetve, csón eladó. Felső-erdősor 4. II. em. 15.

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Csemege-juhturó.

Minden kereskedő, aki még nem vezette be a mi valódi, friss juhturókat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bódón 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. Felső magyarországi hegyi juhturógyár, Nagy-Szalabos (Gömör-megye). 5373.

Bőrszékikar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

ENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Polgári, gimnáziumi

kereskedelmi, reál-, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztet és érettségire előkészít Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobban ajánlható Barabási Lajos kölcsönkivitelei cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselői személyi és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapírokra, betéltárcsára II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakbérkölcsönöket, továbbá zálogcédulákra is stb.

Ringló-szilva,

kajszin-baraczk, válogatott befőzésre és lekvárnak, bérmentve K. 3. - Spanyol meggy, bérmentve, K. 3.60. Főzelékek, vajbaj, paprika, tök, ugorka, zöldborsó; kívánatra vegyesen szállítja postakosaranként Lillenthal F. Csongrád.

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irta Zilahy Agnes. Otödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttel készítéséről szóló részzel bővült kiadás. Ára szép békétében 3.60 kor. A befőttel. Gyümölcs, főzelék és saláta épen való eltarthat. A legújabb tapasztalatok után írta Zilahy Agnes. Ára kötvé 1.20 kor.

Singer és Wolfner

kiadása Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, olasz, orosz, német, magyar, spanyol, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségű tanárok által. Berlitz módszere szerint az első lecke után a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítók, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás! Kitünő szabás!

Videó mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János angol úri szabóterem. BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em.

Állandó választék a legdivatosabb angol és holtöltői szövetekből.

Kitünő beszélőgépek

7 koronától feljebb, részletfizetésre is, jótállás mellett. Ingyen Odeon és Olympia lemezek. Legelőnyösebb lemezcsere Magyarországon. Toth József, gramofon-nagykereskedő Szeged, Könyök-utca. Árjegyzék ingyen. 5381

Stenográfia

Díjtalan gyorsírás tanfolyam Julius havában díjtalanul tanulhat Gabelsberger rendszerű magyar és német gyorsírászatot, ugyszintén gépirást az összes rendszerű írógépeken az okleveles gyorsírótanáraktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairás tanfolyamok. Tanítás reggel 7-től este 9-ig. Beiratások egész napon át az intézet helyiségeiben VII., Kazinczy-utca 8. I. 39. Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce rendszerű iskolával.

Ki a YES-OUI-SI

ezt a lapot megrendeli, látvány minden megrendelés nélkül és anélkül is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetés az nyelvével minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzókat küld a kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 97. szám.

15 korona

3 maradék

férfiruha szövet.

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 méteresek 3 férfiruha eleget, szelőkötés után vettél. Az Orsz. Pozitív. Áruház.

Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint legszebb és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma butoraktóra, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok)

3 szó . . .

Egyenruha Tiller Budapest.

Kajszinbaraczkot

minden nagyobb mennyiséget félreért állapotban megvételre keresek. Ajánlatokat kér Lázár József gyümölcs és szőlőgyaragkereskedő Nagymaros Hontmegye.

Zálogcédulákat,

briliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brillantokért többet fizetek, mint ujjonnan kerültek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 26316

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és hármely osztályvizsgára. GOITEIN KÁLMÁN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógéprendszerekben.

A tanfolyamok vizsgálatát a parlamenti gyorsíró elnökség elnöke alá, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérve-nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az "Országos Női Gyorsíróegyesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

ASSZONYOK

KÉZIKÖNYVE

Hogyan viselkedjek a nő a terhesség, gyermekágy alatt és a szülés után. Eszrevételek a csecsemő ápolásáról és még több más érdekes asszonyoknak fontos és tudnivaló dolgokról. Irta H. Arthur Alburt. A 220. kiadás után fordította

dr. Kelen József

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható az Athenaeum r.-társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII. kor., Rákóczi-ut 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka, 60 fillérért minde-nyütt kapható 721k

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít "Tanár" Budapest, Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

8 korona

előre küldve, díjmentesen küld teljesen készre! Kézi himzőgép selyem-, plüsch-, szonita- és szmyrna himzők előállítására 3 évi jótállás mellett, egy díszes, könnyen ki-dolgozható mintával együtt. Bárki is tanulás nélkül azonnal himzethet. Himzőanyagok legúj-tanyosabb gyári áron. Egész világon legjobbnak elismert kézi himző gépeket mindenki megrendelhet előny árban.

Szabadalmazott kézi himzőgépgyárban

Bpest VII., Kolombus u. 28./I

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédlő-, uriszoba és szalonberendezéseket, perzsa szőnyegeket veszünk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2.

Az orsz. zeneakadémiával szembe.

TELEFON 14-08

3 uj szó . . .

Altvater Gessler Budapest.

TELEFON: 82-45.

X., Felső vaspályautca-33.

RENZ

kölcsön sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki lakárképzési részvényekre! Erzsébet sorsjegye 8 K József 8 " Nagy v. t. " 24 " Bazilika " 20 " Olasz v. t. " 40 " Osztr. v. t. " 40 " Házai " 120 " Conv. Jelző " 240 " Házai sorsjegyre K 120 Konvertált Jelző K 240

A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha sorsjegyei már zároltban vannak, úgy a le-toltegy beküldendő oltalában a kölcsönt a feletti összegre felemeljük. Azonnal elintézés és legelőnyösebb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ

BUDAPEST, Károly-körút I. sz.

Alapítástól 1874-ben.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár“ név, az silány utánzat.